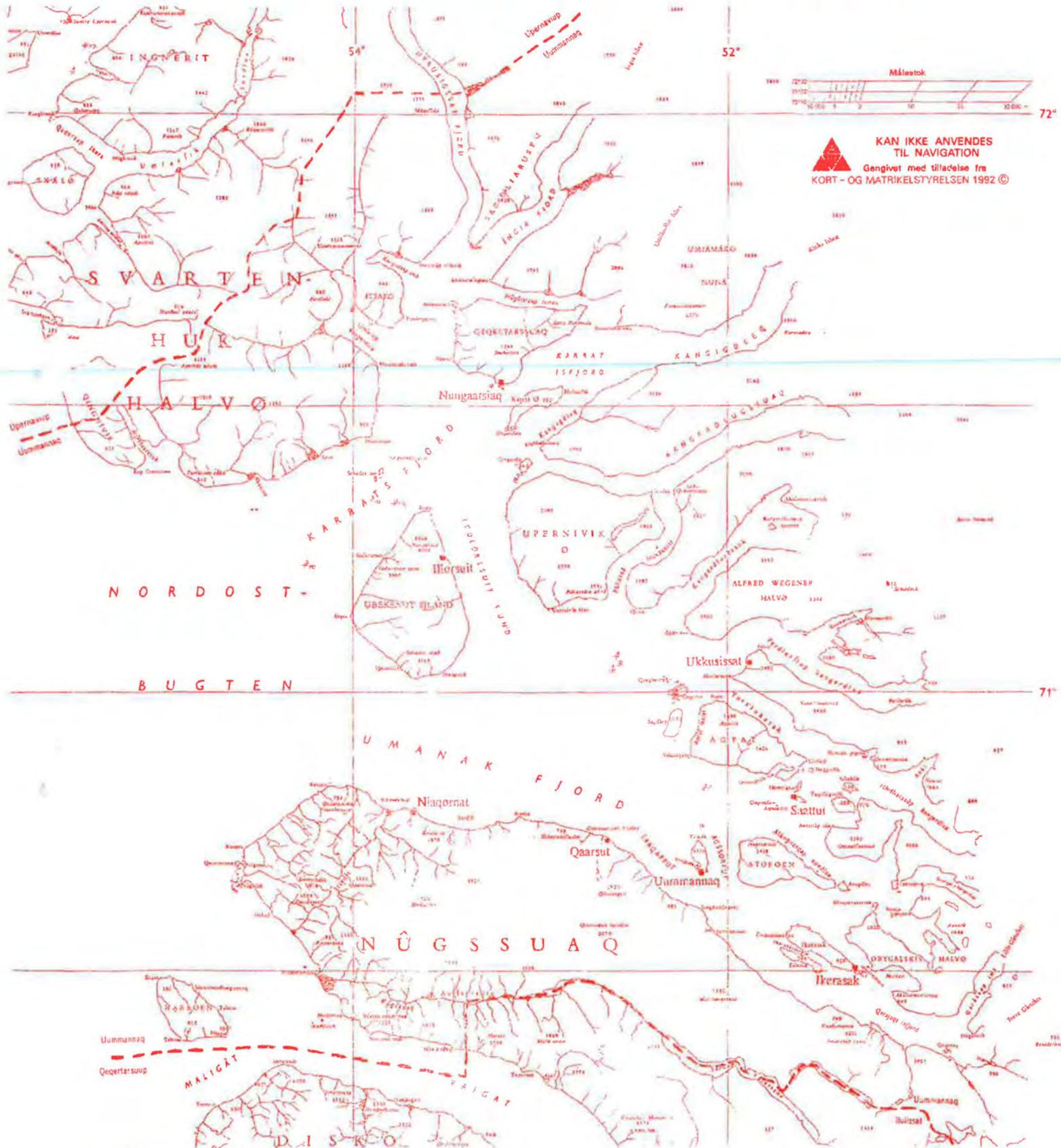

UUMMANNAP KOMMUNIA

Kommunimi pilersaarusiaq
Kommuneplan

Februar 1994

	Qup:
<u>Imarisai:</u>	
0.1 Aallaqqaasiut.	3
1. Tunngavigisaasa anguniagaasalu nassuiarneqarnerat.	5
1.1 Inuit amerlassusiisa sumut killinnerat.	5
1.2 Inuutissarsiutitigut sumut killinneq.	6
1.3 Illuliornermi pissutsit killiffiisa nalunaarsornerat.	14
1.4 Uummannap illoqarfiani pigisat pioreersut.	16
1.5 Maannamut pilersaarusiorsimanerme killiffiit nalunaarsornerat.	22
1.6 Nuna tamakkerlugu namminersornerusullu immikkoortortanut pilersaarusiornannut nassuiaatit.	23
1.7 Aningaasaqarnermut pilersaarusiornermut nassuiaat.	28
1.8 Inoqassutsikkut inuutissarsiutitigullu ineriartortitsinerme anguniagassat.	32
1.9 Kulturimut, atuartitsinermut isumaginninnermullu suliffeqarfinnut atatillugu anguniakkat.	33
1.10 Illoqarfiup aamma nunaqarfiit ineriartortinnissaannut anguniakkat.	38
2. Illoqarfimmut nunaqarfinnullu immikkoortiterineq, immikkoortut soqutigisaqarfiit kiisalu nunaminertanik atugassiinerme piumasaqaatit.	40
2.1 Nunaminertat annertussusaat.	40
2.2 Immikkoortut soqutigisaqarfiit.	40
2.3 Illoqarfiup nunaqarfiillu iluanniittut pillugit aalajangersakkat.	41
2.4 Nunaminertanik atugassiinerme kommunalbestyrelsip tunngavissiai.	42
3. Uummannap illoqarfianut pilersaarut, ilusaa pingaarneq.	44
<u>ilusaa pingaarneq.</u>	
3.0 Illoqarfiup ilusaa.	44
3.1 Illuliat inunnik najugaqarfigineqartut.	45
3.2 Inunnik isumaginninnerme suliffeqarfiit.	46
3.3 Inuutissarsiornikkut angallannikkullu pissutsit.	47
3.4 Sumiiffiit piumasaqaatitaqarfiusut.	48
3.5 Suliffeqarfiit avatangiisinut sunniuteqarsinnaasut.	51
3.6 Sumiiffiit illuliorfigeqqusaanngitsut.	52
3.7 Eqqissisimatitat.	53
3.8 Ujaqqeriviit	53
3.9 Inerititsiartuaarluni sanaartornissap tullerilaarnera.	54
<u>Immikkoortortat pilersaarusiorninerne ungalorititat</u>	
3.10 Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut.	55
3.11 Inunnut illuliorfissiat A1 - A11 pillugit aalajangersakkat.	56
3.12 Sumiiffiit umiarsualiveqarfiusut inuutissarsiutinillu ingerlatsiviusut B1 - B10	61
3.13 Sumiiffiit siunertanik ataatiimoorussiffiusut C1 - C6 pillugit aalajangersakkat.	65
3.14 Sumiiffiit sanaartorfiusussaannngitsut D1-D7 pillugit aalajangersakkat.	69
3.15 Sumiiffiit pilersuiffiusut E2 - E9 pillugit aalajangersakkat.	71
4. Nunaqarfiup pilersaarusiornera, Niaqornat.	75
4.1 Niaqornat pillugit nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	75
4.2 Niaqornani sumiiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	76
5. Nunaqarfiup pilersaarusiornera, Qaarsut.	81
5.1 Qaarsut pillugit nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	81
5.2 Qaarsuni sumiiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	83
6. Nunaqarfiup pilersaarusiornera, Ikerasak.	87
6.1 Ikerasak pillugu nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	87
6.2 Ikerasammi sumiiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	88

7.	Nunaqarfiup pilersaarusionera, Saattut.	92
7.1	Saattut pillugit nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	92
7.2	Saattuni sumiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	94
8.	Nunaqarfiup pilersaarusionera, Ukkusissat.	98
8.1	Ukkusissat pillugit nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	98
8.2	Ukkusissani sumiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	99
9.	Nunaqarfiup pilersaarusionera, Illorsuit.	104
9.1	Illorsuit pillugit nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	104
9.2	Illorsuarni sumiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	105
10.	Nunaqarfiup pilersaarusionera, Nuugaatsiaq.	110
10.1	Nuugaatsiaq pillugu nassuiaat piorsaaffigineqarnissamilli pisariaqartitat.	110
10.2	Nuugaatsiami sumiffiit ungalorititat pillugit aalajangersakkat.	111

Ilanngussat nr.:

1. Innuttaasut ukiuisa agguataarneqarnerat aammalu arnaanut angutinullu agguataarneqarnerat, illoqarfimmi nunqarfinnullu. 1982-1990.
2. Uummannap qeqertaa miss. 1:25000.
3. Uummannap illoqarfia, illoqarfiup killinganut pilersaarut, 1:2000.
- 3.1. Immikkut ittumik paarisariaqartut, 1:2830.
- 3.2. Illuutit paarineqartariqartut.
4. Uummannap kommuniani sumiiffiit soqutiginaatillit, miss. 1:1.000.000.
5. Uummannap kommuniani illut piniariartarfiit.
6. Agguanneqarfissai.
- 7.1. Niagornat, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 7.2. Niagornat, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 7.3. Niagornat, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 8.1. Qaarsut, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 8.2. Qaarsut, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 8.3. Qaarsut, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 9.1. Ikerasak, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 9.2. Ikerasak, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 9.3. Ikerasak, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 10.1. Saattut, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 10.2. Saattut, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 10.3. Saattut, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 11.1. Ukkusissat, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 11.2. Ukkusissat, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 11.3. Ukkusissat, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 12.1. Illorsuit, inissisimanera 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga 1:100.000.
- 12.2. Illorsuit, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 12.3. Illorsuit, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.
- 13.1. Nuugaatsiaq, inissisimanera, 1:250.000. Nunaqarfimmut pilersaarutip killinga, 1:100.000.
- 13.2. Nuugaatsiaq, pigisat pioreersut, 1:5000.
- 13.3. Nuugaatsiaq, nunaqarfimmut pilersaarut sumiiffimmullu killigititat, 1:5000.

0.1. Aallaqqaasiut.

Naalackersuisut 1990-mi isumaqatigiissutigisimavaat kommunit tamarmik siunnersuusiussasut kommunit pilersaarummut. Pilersaarusiorneq pissooq Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 9.11.87-meersoq tunngavigalugu kommunit aamma immikkoortut pilersaarusiortarnerannut tunngasoq. Nalunaarut tamanna 1.1.1993-mi taarserneqarpoq nalunaarummik nutaamik nr. 23, 18.11.1992-meersumik nunaminermik atuisinnaanermut tunngasumik. Kommunimut pilersaarut suliarineqarsimappat nalunaarut nutaaq malillugu, nunaqarfinnut immikkoortunut pilersaarusiornissamut pisussaaneq atorunnaassooq, kisiannili pisinnaaneq pinnagu. Kommunimut pilersaarummut siunnersuut suliarineqarsimasooq oktobarimi 1992 suliarineqarsimavoq nalunaarut qanganisaq malillugu, unali kommunit pilersaarut suliarineqarpoq nalunaarut nutaaq nr. 23 tunngavigalugu.

Kommunit pilersaarutip aalajangersassavai aalajangersakkat pingaarnerusut kommunit tamarmut aammalu illoqarfimmut killissarititaasunut pilersaarutip aalajangersassavai killiliussassanut aalajangersakkat aqqusinernullu pingaarnerusunut tamarut illoqarfimmiittunut. Uummannami kommunit pilersaarutip aamma imarai nunaqarfinnut ataasiakkaanut pilersaarutit, nunaqarfinni sumiissutsinut killigeqqusaasut allaatigineqarnerat ilanngullugu. Siunissami illoqarfimmut nunaqarfinnullu ineriartortitsinissamik pilersaarusiorneq ingerlaannartumik ingerlanneqassooq kommunit pilersaarummut ilassutaasarsinnaasut malillugit imaluunniit kommunit pilersaarutit nutaat malillugit, tamakkulu suliarineqartassapput nutaangorsaanissamut pisariaqartitsineq takkukkaangat.

Aalajangersakkat immikkoortitaakkat illuliorfissanut, aqqusinernut pingaarnernungitsunut, aqqusineeqqanut il.il. tamatuma kingorna suliarineqassapput immikkoortuni pilersaarutini killiliussanut allaatigisat malillugit. Immikkoortunut pilersaarutit suliarineqassapput pisariaqartitsinerit takkukkaagata imaluunniit nutaanik sanaartortoqarnialeraangat tamanullu saqqummiunneqartassallutik.

Kommunit pilersaarummut siunnersuut 1992-2010 oktober 1992-meersoq tamarut saqqummiunneqarsimavoq 1. december 1992-miit 1. marts 1993-mut. Piffissami tassani tiguneqarsimapput oqaaseqaatit Atassut Partimit aamma Namminersornerullutik Oqartussanit. Tamakku eqqarsaatigineqarsimapput pilersaarummi uani. Atassutip siunnersuuteqarneratigut sumiiffik Aqqusinertaap avannaaniittoq immikkoortinneqarsimavoq imminnut qaninnerusunik sanaartorfissatut. Namminersornerullutik Oqartussat siunnersuutaat malillugu pilersaarut allanngortinneqarsimavoq, taamaalilluni malinneqarsimalluni nalunaarut atuuttuusooq 1.1.1993-meersoq. Tamanna isumaqarpoq nunaqarfiit tamarmik immikkut pilersaarusiorneqarnerannik. Namminersornerullutik Oqartussat illuliorfitermimik unikaallatsitsinerat pissutaalluni, pilersaarusiornimik nunaminernik atuinissaq annikinninngorpoq, taamaattumillu illuliorfissaq siunnersuutigineqartoq avannamut-kimmut sammisoq kinguartinneqarpoq kingusinnerusunut. Inatsisartut ulloq 16.5.94. aalajangerpaat Peqqinnissamut Avatangiisinullu Pisortaqaarfiup siunnersuutigisimasaa, imeqarfiusup eqqaata killilerneqarnissaa. Tamatuma kinguneraa siunnersuutigineqarsimasooq sumiiffik tikitsaalisaaq Tasinnguup eqqaaniittoq atorunnaarmat aammalu sumiiffiit tallimat killigititassaat allanngortinneqarsimallutik. Aammattaaq minnerusunik arlaqartunik aqqiisoqarsimavoq oqaasertanik nunallu assiginik.

Pilersaarut manna taaneqaraluartoq "Kommunit pilersaarut 1992-2010" ukiuni tulluittuni 16-ni allannguuteqanngitsoornaviannigilaq. Illuatungaagut pilersaarut akuttunngitsunik iluarsiivigineqartassooq, soorlu ukiumoortumik pilersaarummik nassuiaasarnerni suliarineqarsimasunik kommunalbestyrelsimit. Aammattaaq 1994-mi nuna tamakkerlugu pilersaarusiornermut tunngasunik apeqquterpassuaqarpoq suli inerneqanngitsunik, suli isumaqatigiinniutaasunik imaluunniit qanittukkut allanngortinneqarsimasunik, soorlu Sanaartortitsiviit atorunnaarsinneqarnerat / ineqarnermut piginneqatigiiffimmik - INI-mik - aallartitsisimaneq, KNI-p allanngorsagaanera, angallannerup umiarsuaqartarnerullu ilusaat, kuuffissuit ingerlanneqarnerat kiisalu nammagassanut suliassanullu agguataarinerit. Taamaattumik ukioq ataasiinnaq qaangiuppatt tunngaviusut annertuumik allannguuteqartussaapput imaluunniit annertunerusunik erseqqinnerulissallutik, taamaattumillu naatsorsuutigisariaqarpoq kommunit pilersaarut nutaaq suliarineqartariaqassasooq ukiualunnguit qaangiuppata.

Erseqqissarneqassooq una qanoq iliornissamut pilersaarutaanngimmat. Tassani apeqqutaavallaarpoq siunissami aningaasaqarniarnissaaq aammalu sanaartornermi suliassat

inissinneqareersimasut amerlasuut kinguartinneqartarnissaat. Pilersaarut una tassaavoq pilersaarut ungalorisamik pilersaarummik (rammeplan) taaneqartartoq, periarfissiisoq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu naleqquttunik inissiiissanut sanaartugassanik kommunimilu ingerlatanut. Kommunalbestyrelsep tulliiaarisimanera takuneqarsinnaavoq, tamatumalu kingorna isumaqatigiinniarnert aqutigalugit aalajangerneqassooq suliffit sorliit, maanna aningaasaatigineqartut atorneqarsinnaasut najoqqutaralugit, piviusunngortinneqarsinnaasut pilersaarusiortnerup uuma iluani.

Inatsisillorneq aqutigalugu annerusumik periarfissiisoqarpat kommunip inuutissarsiutitigut ingerlataqarsinnaaneranik aammalu Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa allangortiterneqarneri inisseriarpata, kommunimut pilersaarut tullianik iluarsivigineqarnerani allangortinneqarsinnaavoq qanoq iliuusissanut tunnganerulersillugu, soorlu immikkoortiternerullugu.

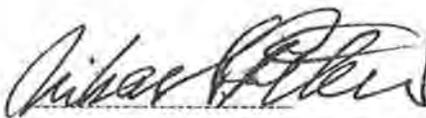
Pilersaarummut aallarniutaavoq maanna pissutsit aammalu kommunalbestyrelsip anguniagai taakku taaneqarput imm.1-mi. Ilanngullugu neriuutigaarput kisitsisinik paasissutissarpasuit immikkoortumi tassaniittut tunngaviusinnaasut pitsaasumik paasinnittumillu oqallinnissamut kommunimut pilersaarut pillugu kiisalu tunngavissiiinnaallutik siunissami ineriartortitsinissamut pilersaarummut nassuiaasarnissani.

Siusinnerusukkat Uummannami kommunimut pilersaarusiortoqarsimanngilaq, taamaattumillu manna tassaavoq nassuiaat ataatsimoortoq siulleq pilersaarusiortnermut pissutsinut tunngasoq. Paasissutissat ilaat aatsaat pissarsiarineqarsimapput ukiuni marlussunni kingullerni - ilaat suli pigineqanngillat. Taamaattumik nassuiaanissaq tulleg, ilaatigut tunngavigalugit maani pissutsit eqqartorneqartut 1992/93-mi, pitsaanagerusumik aallaaserineqarsinnaassapput manna tikillugu ineriartorsimanerit aammalu missiliukannerneqarsinnaassalluni siunissami pissusaajumaartut. Tassunga atatillugu kisitsisinik paasissutissat suliarineqarsinnaassapput takusassiatut.

Kommunemut pilersaarut manna teknikimut avatangiisinullu ataatsimiititaliamit akuerineqarpoq ulloq 22. april 1993 kommunalbestyrelsemullu inassutigineqarluni. Kommunemut pilersaarut kommunalbestyrelsemit akuersissutigineqarpoq ulloq 30. april 1993 aqqissuunneqarluni inaarutaasumillu oqaluuserisassanngortinneqarluni Namminersornerullutik Oqartussat avatangiisinut immikkoortortaqarfiani imeqarfinnut killigitat pillugit. Kommunemut pilersaarut kommunalbestyrelsemit akuersissutigineqarpoq ulloq 26. april 1994 naalakkersuisunullu nassiunneqarluni. Manna saqqummersinneqarpoq januar 1995-mi naalakkersuisullu aningaasaqarnermut pisortaqarfiata allakkatigut 950034 ulloqartut 17.1. 1995 aqqiissutissatut piimasarisaat ilanngunneqarput.

Uummannaq, ulloq 3/3-1995

Uummannaq, ulloq 3/3 1995

Mikael Petersen
Teknikimut ataats.siul.

Uvdloriaq Løvstrøm
Borgmesteri

Nuuk, ulloq 23/3 1995

Aningaasaqarnermut

Pisortaqarfik

Økonomidirektoratet

Box 1037 - 3900 Nuuk

Akuersissuteqarnermik allakkiaq 17. januar 1995-imeersoq naapertorlugu akuersissutigineqarpoq.

P.s.

Hans U. Lindahl

Ole Rendal

1. TUNNGAVIGISAASA ANGUNIAGAASALU NASSUIARNEQARNERAT.**1.1. Inuit amerlassusiisa sumut killinnerat.**

Manna tikillugu inuit amerliartornerat sunnerneqarsimavoq annertuumik amerleriarsimanerannik piffissami 1950-70. Maarmoriliup matunerata nalaani 1991-mi annikitsumik ikileriarsimapput aamma illoqarfimmi inuit. Maanna inuit amerlassusii nikerarunnaangajassimapput.

Inuit amerliartornerat 1930-1993. Uummannap kommunia tamakkerlugu inoqarfiusunut agguataarlugit.

Sumi:Uk.:	1930	1951	1960	1970	1980	1990	1992	jan92	aug93
Niaqorn.	79	98	117	89	87	85	87	82	79
Qaars.	116	157	211	264	198	223	236	247	241
Ikeras.	127	94	106	274	195	221	241	233	248
Saatt.	193	211	239	282	264	234	237	240	235
Ukkus.	177	58	115	180	169	195	184	192	189
illors.	168	123	127	145	138	117	117	142	127
Nuug.	208	144	159	129	93	83	92	86	94
Allat *	84	109	118	0	184	114	2	0	0
Uumm.ill.	304	554	821	1006	1175	1405	1389	1401	1391
KATILL.	1456	1548	1963	2369	2503	2677	2594	2623	2604
Ill.%	21%	36%	42%	42%	47%	52%	54%	53%	53%

* Allat tassaavoq Marmorilik 1930 + 1973-92, Uummannatsiaq aamma Sermiarsuit 1965 miss. tungaanut.

Tunngavik: Kal.-nunaannut ministeriaqarfiup atuagaaqqiai aappaluttut + Uummannami inuit allattorsimaffiat.

Manna tikillugu inuit amerliartornerat 1975-1990. Uummannap kommunia tamakkerlugu ukiuisigut agguataarlugit.

Ukiogatiglit:	Min. F. Grl. malillugu kisitsineq 1.januar.			GSK-p missiliuutaa
	Uk 1975	Uk 1984	Uk 1990	Uk 1990
Meeraaq., 0-4 ukiul.	184	231	279	263
Atuartut, 5-14 ukiul.	749	367	425	410
Inuus., 15-24 uk.	423	625	471	472
Inuutissarsiors.25-59uk	1098	1146	1317	1307
Utoqq. 60 sin.uk.	178	177	185	171
Katill.	2632	2546	2677	2623

GSK = Grønlands Statistiske Kontor = Kal. Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik. GSK-p paasisutissaatai Uummanami ukiogatigiiaat agguataarnerivaat, GSK-p ukiumi tassani Kal. Nunaat tamakkerlugu assigiittutut ilimagisaa.

Kal.-nunaanni naatsorsueqqissaartarfiup 1990-mi inuit amerlassusiinut nalunaarutaa naatsorsorneqarpoq 1987-88-mi inuit amerlassusii malillugit, tamaattumik allaassuteqalaarpoq kisitsisimanermut.

Inuit amerleriarsimanerat pissuteqarneruvoq inunngortorpassuarnik 1950-70-kkunni, tamannalu takuneqarsinnaavoq 1975-mi atuartorpassuarni, 1984-mi takuneqarsinnaapput inuusuttorpassuit aamma 1990-mi inuutissarsiutinik ingerlatsisutut. Tamakku soraarninngorsinnaanngussapput 2005-p missaani, tamannalu takuneqarsinnaavoq sumut naatsorsuinermi inuit amerlassusissaannik imm. 1,8-mi.

1.2. Inuutissarsiutitigut sumut killinneq.

Suliffeqarfiit aamma namminersortut akileraarusiisarfimmut nalunaarsuutaat malillugit, inuutissarsiutitigut isertitat ima agguataarneqarsinnaapput:

Inuutissarsiutit agguataarnerat akileraartarfimmut isertitat nalunaarutigineqarnerat malillugu 1990-91 mio.kr.-nngorlugit.

Inuutissarsiutit suoneri:	1990	90%	1991	91%
Aatsitassarsiorneq, Marmorilik ukiup affaa .B. saliineq	76,1	32%	3,7	2%
Aalisarneq, isertitat A + B, inuttat, tunisat, angall.attart., qimussimik attart.	44,1	18%	23,6	14%
Suliarinninneq, suliff.akiss.	10,6	4%	10,5	6%
Illuliort./sanaart.sanasut.namminersort.	14,6	6%	12,6	7%
KNI niuerneq immakkullu assartuineq			10,1	6%
Namm.niuerneq, niuertut, pisiniarfeeq.	16,3	7%	2,3	1%
Biliutillit, imeq, eqqaaneq, taxat ilaringullugit	2,0	1%	1,7	1%
Imerniartarfik, hotel, timer, grillbar, nujalerisooq	1,4	1%	3,0	2%
Kömm.sulisut, allaffik + elværkinik paars. + suliffeqarfiit			29,2	17%
Pisortani.allani sulisut, napp., Namm.Oqart., ill.innaal., politiit	81,7	35%		
Soraarnerit, utooq., sulisinnaajun.	13,5	6%	69,1	41%
Nalunaarutigineqanngitsut, peqatigiiffiit	0,3	-0%	-0,6	-0%
Kömm.allamnit nalingiiss., uers.akiliutit, isertitat B-it il.il.	-23,0	-10%	+3,9	2%
KATILL.: isertitat akileraarutissat, mio.kr.	237,6	100%	170,3	100%

Najoqqutaq: Uummannami akileraarusiisarfik.

Maarmorilimmi aatsitassarsiornep innuttaasut aningaasaqarniarnerannut sunniutaa annertooq takuneqarsinnaavoq ukiut marluk uku ingerlaneranni ineriartornermi. Akileraarutitigut isertitat appariarnerat 67,3 mio.kr.-nik pissuteqarneruvoq isertitat appariarnerannik aatsitassarsiorfimmi sulisuniit 72,7 mio.kr.-nik.

Inuiaqatigiinni aningaasassamiilerneq takuneqarsinnaavoq illuliortiternerup sanaartornerullu appaallannerani aammalu niuernermi. Aalisakkanik nioqqutissiorneq allannguuteqarsimangilaq, kisiannili %-nik pissarsineq isertitanit tamanit qaffariarsimavoq. Aalisakkanik tunisinerup appariarsimanera ilaatigut tunngaveqarpoq ikinnerusunik akissarsisitsisarnermik inuttaasunut illoqarfiup avataaneersunut aalisariutinut. Namminersorlutik inuutissarsiuqartuni taamaallaat imerniartarfiit grillbarilu annerusumik akileraartarnermut tunngavissaqalersimapput. Kommuninut allanut aningaasat aaqiissutaasartut allannguuteqarsimapput aningaasanik tunniussinermiit akiliutaasunut.

Inuutissarsiutit agguataarnerat suliffeqarfiit akileraarutinik nalunaarsugaat malillugit naleqqulluinnarput sulisut nammineerluutik nalunaarusiaannut aalisarneq kisiat pinnagu. Pisortani suliffeqartut arlaqarunarput aalisarnermik saniatigooqartutnik, tassami isertitat annerusut pisuummata aalisarnermiit inuit aalisartutut nalunaarsorsimasunut naleqqiullugit.

Inuutissars. agguataarn. 1990-mi akileraarutaasussat nalillugit aamma 1987-mi inuit sumi atorfeqarn. malunaar.malillugu Suliassaqartitsiniarneq.	isert. malillugit	sulis. amerl.malill	sulisut %-nngorl.
Aatstitass., Maarmorilik, 1987-p uk. 1, 1990-p uk. ½	32 %	298	27 %
Aalisarn., sulis. aningaas.,KTU-mut tunisiat, + aning. B-t qimuss. + umiats. attartorn.	19 %	23	2 %
Suliff. sulisut akissarsiaat	4 %	78	7 %
Sanaartorneq, sulisut namminersortut	6 %	77	7 %
Niuern. namminer. Qamutaarill., Neriniartarf., Timers., Nujal.	8 %	88	8 %
Pisort. atorf., ullut 14-kkaarl. + qaammamm + pilersuin.	34 %	549	49 %
Allat, Soraarn., Iliinn. tapriiss., uersakk. akiliut.	-4 %	1	0
KATIL:	100 %	1114	100 %

Najoqqutaq: Uummanami akileraarnermut allaffik aamma Kal.nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik.

Aalisarnerneq piniarnerlu.

1994-mi nalunaarsorneqarsimapput pigisaqarfimmi katillugit aalisariutit 58-it 20"-36", taakkuninnga 38-at glasfiberit aamma angallatit qisummik sanaat 20-it kiisalu umiatsaat atorsinnaasut 350 missaat.

1976-p kingorna tunisinermi qalerallit eqqarsaatiginngikkaanni saarullit uukkaliut kisimik pingaaruteqarnerusimapput.

Ukiunut aalisakkanik allanik tunisineq, tonsinngorlugit. Kommuni tamaat tunisineq.

Uk.	Saarull + uuuq	Tupissutit	Suluppaa kkat	Qeeqqat	Nataarnat	Am: massaat	Mattaat	Puisit amii amerl.
1976	200	0,4	-	3	-	0	-	5932
1977	229	4	-	5	-	0,3	-	11144
1978	199	14	-	7	-	2	-	9519
1979	187	13	-	38	3	2	0,3	21097
1980	261	25	-	32	5	0	1	7457
1981	154	18	-	24	11	10	1	6306
1982	122	12	-	7	12	0,2	3	7052
1983	108	8	-	2	5	9	2	5642
1984	38	15	-	1	3	0,2	4	6347
1985	68	19	1	3	5	0	0,1	5003
1986	18	20	4	0	6	2	1	5168
1987	97	32	0	2	4	11	11	4964
1988	18	87	0	16	7	0	15	4798
1989	0	1	0	18	6	1	23	3507
1990	60	33	11	17	11	0	80	4500 miss.
1991	167	13	29	42	6	33	24	6404
1992	76	8	3	33	3	32	12	5350
1993	64	13	21	24	2	8	14	3491

Najoqqutaq: Tunisinermi paasissutissat KGH-mit, KTU-mit, Royal Greenland-mit Uummannamilu KNI-mit.

Nunaqarfinni amernik tunisineq unittuupajaarsimangikkaagami appariartulaarpoq. Illoqarfimmi amernik tunisineq aalaakkaasuvoq, kisianni nunaqarfinnut naleqqiullugu quleriaammik annikinnerulluni, inummut ataatsimut uuttorlugu.

Ukiunut agguaqatigiisillugu puisit amiinik tunisineq inummut ataatsimut naatsorsuullugu, 1972-91.

Sumiiffik:	1973-77	1978-81	1982-85	1986-89	1990-91
Niaqornat	9,5	11,5	9,7	7,9	10,9
Qaarsut	5,4	7,1	5,2	5,8	5,6
Ikerasak	3,9	9,1	4,6	2,5	1,4
Saattut	3,8	6,4	3,4	2,7	3,6
Ukkusissat	3,4	7,4	1,6	1,6	1,5
Illorsuit	11,9	16,9	9,6	6,8	7,6
Nuugaatsiaq	8,8	8,5	5,4	4,1	3,7
Uummannap illoqarfia	0,3	0,6	0,3	0,2	0,4 miss.

Qalerallit aalisakkanik tunineqarnerpaapput. Qalerallit 1992-93-mi tunisat tamakkerlugit 95%-raat - oqimaalutaat malillugu. 1980-kkut ingerlaneranni qaleralinnik tunisat qaffariarujussuarsimapput.

Ukiunut qaleralinnik tunineqartartut KGH-mut, KTU-mut, Royal Greenlandimut sumiiffinni assigiinngitsuni. Tonsinngorlugit:

Uk:	Niaqornat	Qaarsut	Ikerasak	Saattut	Ukkusissat	Illorsuit	Nuugaats.	UMQ	Kom. tamaat
1975	1	21	155	107	15	3	39	103	444
1977	0	32	279	176	22	8	17	219	753
1978	6	67	404	222	67	23	40	413	1243
1979	0	49	310	124	62	8	25	279	857
1980	19	87	392	282	200	51	66	319	1416
1981	9	106	531	304	201	52	39	362	1654
1982	3	71	416	154	124	44	50	384	1246
1983	3	87	219	145	160	58	56	251	959
1984	5	57	328	258	181	36	79	313	1257
1985	11	141	517	257	302	61	107	435	1831
1986	12	177	409	296	293	140	164	434	1925
1987	27	232	510	504	419	266	275	635	2874
1988	30 ?	250 ?	560 ?	637	432	234	217	700*	3050?
1989	umq	umq	400mis	umq	220mis	umq	umq	1879	2500
1990	22	230	550	455	247	193	235	515	2447
1991	0	205	625	495	339	134	191	556	2545
1992	8	233	710	455	505	145	176	673	2906
1993	0	339	794	808	498	195	163	936	3733

*300 tonsit miss. tunisat umiarsuarmut tunisvimmut Nunarsuit Uummannap illoqarfiani naatsorsuutigineqanngillat. "?"-p takutipkaa tunisinermi kisitsisit imminnut naleqqussarneqarsimangitsut, aalisakkat ilaat nunaqarfimmi tunineqarsimasut tamatumalu kingorna Uummannamut assartorneqarlutik suliasaangorlugit, taakku tamarmik ilanngunneqarput sumiiffinni tamani. Tassani kisitsisit aqqinneqarput marloriaammi kisitsinertut aalisakkanik suliffissuaq isumasioreerlugu. "umq"-p takutipkaa aalisakkat Uummannap illoqarfianut assartorneqartut tassani tunisat naatsorsuutigineqarlutik.

Tamatuma saniatigut 1992-mi aalisakkat 300 tonsit missaat suliarerikkat Uummannamut tunisassiorfimmut nunniunneqarsimapput, tamatumani russit umiarsuaat attartugaq atorneqarsimalluni, aalisakkat annermik Upernavup kommuniani pisarineqarsimallutik.

Najoqqutaq: KGH-mut, KTU-mut aamma Royal Greenlandimut tunisat kisitsisitaat.

Sumiiffiit tunitsiviusut pingasunngorlugit agguataarneqarput:

A: Tunitsiviusartut annerpaat:

Ikerasak, Saattut, Ukkusissat aamma illoqarfik. Taakkunani sisamani tamani immikkut Uummannap eqqaanilu tunisat 15 aamma 23%-ii tunineqarsimapput, ataatsimullu isigalugit 77%-ullutik (siusinnerusukkut 86%). Taakkunani sisamani 1980-kut ingerlaneranni tunisat marloriaammik annertuseriarsimapput.

B: Tunitsiviusartut akunnattut annertuseriarujusartut:

Qaarsut, Illorsuit aamma Nuugaatsiaq. Taakkunani 3-ni tamani immikkut 1985-92-mi tunisat 6-8%-ii tunineqarsimapput, ataatsimut isigalugit 14 - 22%-mik tunisineq qaffariarsimavoq. 1980-kut ingerlaneranni tunitsiviusartuni pingasuni taakkunani tunisat sisamariaammik annertusisimapput.

C: Tunitsiviusartut minnerit:

Niaqornat. Naak 1980-kunni tunisat pingasoriaatigajammik annertusisamangaluartut suli tamaani tunisat tamarmik Uummannami eqqaanilu tunisat 0,5%-iinnaraat.

Qaleralinnik tunisat akunnattut ingerlanerat.

	1976-1984 tons / uk.	tunisanit tamaniit %-ii	1985-1987 + 1990-1992 tons / uk.	tunisanit tamaniit %-ii	Qaffariaat
Niaqornat	5	0,5	13	0,5	2,6
Qaarsut	62	6	203	8	3,3
Ikerasak	337	30	554	23	1,8
Sasitit	197	18	410	17	2,1
Ukkusissat	115	11	351	15	3,1
Illorsuit	31	3	157	6	5,1
Nuugaatsiaq	51	5	191	8	3,7
Uum.ill.	294	27	541	22	1,8
Kaall:	1092	100	2420	100	2,2

Aningaasartuutit agguataarnerat.

Nunaqarfimmiut isertittagaat akiliutigisartagaallu amerlanerit pisortatigoortarput, taamaammat ajornarsimangnilaq nunaqarfii ataasiakkaarlugit ataanisut "naatsorsuusiutissallugit". Nunaqarfiit atuinerat annertuutigit assigiippoq, tupat imigassarlu eqqaassanngikkaanni.

Aningaasat sinneruttut tasaapput isertitat akileraarusigassat KNI-p nioqutissanik pilersuineranit, illumut kallerup inneranullu akiligassanik illu sullissivimmilu kaajalukaartunik ilanngarlugit. Taakkunanga akiligassaapput akileraarutit, ESU, telefon, nunaqarfiup avataani pisiat il.il.

Kalaalimineerniarfimmi tunisat namminerlu pisat naligat ilaanngillat.

Nunaqarfinni kaaviaartitat pingaernerit ilaat, 1000 kr-nngorlugit, 1990.

	isertitat akileraaru sigassat	KNI-p pilersuina, sanaart.&anna assat ilanngun.	BSU + komm.-mut illumut akiliut	innaall. + errors. KTU + imerm. atuin. ilanngun.	sinneru ssat katill.	inummut ataats, sinnerussat/ qaammam.
Niaqornat	3693	1870	99	106	1618	1,55
Qaarsut	10236	6201	205	286	3544	1,29
Ikerasak	9471	7738	323	340	1070	0,38
Saattut	10978	6622	324	439	3593	1,29
Ukkusissat	6824	3964	229	304	2327	1,05
Ilorsuit	4874	2969	100	218	1587	1,13
Nuugaatsiaq	3910	2817	115	247	731	0,66
KATILL.	49986	32181	1395	1867	14370	1,01

Najoqqutaq: GSK Data nunaqarfiit pillugit ataatsimarsuarnermiit (maj 1992) + Uummannami teknikkeqarfik.

Isertitat akileraarusigassat tassaapput inuit nunaqarfinni najugaqartutut nalunaarsorsimasut isertitaasa akileraarusigassat katinnerat. KNI-p nioqqutissanik pilersuinerani ilaainneqanngillat toqqortat (lager) nikerarnerat, nioqqutissat utertitat kasiikkallu.

Errorsinermut ilaapput illu sullissivimmi uffarnermut errorsinermullu akiliutit, Ikerasammi ukioq 1, Ukkusissani ukioq ½.

KNI-p nioqqutissanik nunaqarfinnut pilersuina agguataaraanni inummut ataatsimut, agguataarineq imaattoq anguneqassaaq:

Kr.-nngorlugu inummut ataatsimut qaammammut, uk. 1990.

	Inuit amerl:	Narisassat: Kr.	Allat * KNI-p nioqqutai kr.	Imigassat tupallu Kr:
Niaqornat	87	671	634	485
Qaarsut	222	729	673	925
Ikerasak	233	847	706	1242
Saattut	230	800	551	1048
Ukkusissat	181	674	565	587
Ilorsuit	112	744	766	721
Nuugaatsiaq	88	755	835	1078
Qeqq., UMQ, nunaq.	1153	757	657	919
Qeqq. nunaqarf. tamarm. nunatsin.	9102	777	495	848
Nikingas. aneq ± %	-	+12% / - 11%	+27% / - 16%	+35% / - 47%

* nioqqutissat allat tassaapput atisat, ikummatissat, aallaaniarneq, aalisarneq, pequtit iluliornermi atorussat ilanngunnaqit.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, maaji 92-mi nunaqarf. pill. ataats. kisits.

Suliffissaqarniarneq

Suliffissaaleqisarneq annertunerpaasarpoq sikunialernerani novembarimiit februaarimut, aammalu sikuernalernerani maaji/juuni. Taama pisarneq ukuimiit ukiumut allanngorartuummat, suliffissaaleqineq allanngorartarpoq qaammammiit qaammammut - ukiut tamaasa. Suliffissaaleqineq minnerpaasarpoq aasaanerani sanaartorfiup nalaani juulimiit septembarimut. Tamanna aamma taamaappoq nunatta sinnerani. Kisiannili Uummannap illoqarfiani suliffissaaleqineq annertuneruvoq nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermiit novembarimi aamma decembarimi, annikinnerpaasarlunilu marsimi apriliimilu, tamatuma nalaani aalisartoqartarnat.

Suliffissaaleqinerup allanngorarnera, Uummannami 1989-91.

	Angutit amerl	Arnat amerl.	Umq.ill. katill. %	Nuna tam. %
Januar	40	43	123 %	131 %
Februar	23	24	70 %	119 %
Marts	29	29	86 %	120 %
April	33	35	101 %	113 %
Maj	39	34	108 %	114 %
Juni	43	49	136 %	74 %
Juli	20	25	67 %	69 %
August	25	19	65 %	65 %
September	21	19	59 %	65 %
Oktober	28	32	89 %	98 %
November	47	51	145 %	120 %
December	53	48	150 %	113 %
Uk. agguaq.	33	34	100 %	100 %

Najoqqutaq: Uummannami suliffiss.

Februaarimi suliffissaaleqisut ikinnerupput feriepengisisoqartarnera pissutigalugu, feriepengisisut ilutigalugu suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqartanngillat. 1990-mi suliffissaaleqisut 67-sut assigaat sulisinnaasut 8,4 %-iat.

Nunaqarfinni suliffissarsiortut amerlassusaat nalunaarusiorneqarsimanngillat.

1987-p kingorna ajoraluartumik illoqarfimmi suliffissaqanngitsut amerliartorsimapput:

Suliffissaaleqisartut, Uummannami 1983 - 1992.

	Agguaqatigiisillugu suliffissaal.			Ikinnerpaaffii , Qaamm.:	Amerlanerpa af., qaamm.:
	Angutit	Arnat	Katil.		
1983	38	27	63	37, aug	89, nov
1984	31	28	59	23, aug	91, marts
1985	32	27	59	33, juli	88, jan
1986	33	25	58	13, juli	94, feb
1987	14	14	28	12, marts	69, juni
1988	24	16	40	14, april	94, dec
1989	27	28	55	15, aug	94, dec
1990	31	39	70	36, sept	97, juni
1991	41	46	77	37, juli	137, dec
1992	53	36	93	35, jan	160, dec
1993			89	45, juli	184, dec

1983mi taamaallaat nalunaarsuisoqarsimavoq qaammatit 8-t.

Najoqq.: Arbejdsmarkedskontoret Uummannaq.

Assartuineq.

illoqarfimmi aqqusemit takissusii aasaanerani tamakkerlutik 9,3 km-pput (1994-mi). Tassunga ilanngutissoq ukiunerani februarimit aprilimut 120 km. miss. sikukut bilertoqaleraangat Oarsunut, Ikerasammut, Saattunut Ukkusissanullu.

Bilit amerlass. amerliartornerat Kalaallit-nunaata sinneranut assinguvoq, kisiannili appasinnerulaarluni:

	Ukioq 1985	Ukioq 1991
Bilit amerl.inunnut 1000-nut, Uumm.illoqarfiani	53	59
Bilit amerl.inunnut 1000-nut, Kal.nun.illoqarf.	76	80
Taxat amerl.inunnut 1000-nut, Uumm.illoqarfiani	6,2	4,3
Taxat amerl.inunnut 1000-nut, Kal.nun.illoqarf.	5,5	4,9

Najoqqutaq: Uummannami politiit ministeriaqarfiullu atuagaaraataa aappaluttoq. Uummannami bilit amerlassusiinut ilaangillat Marmorilimmi bilit.

Uummannami bilit 1991-mi amerlassuseqarsimapput 93-nik, taakkunannga taxat 6-it. 31.december 1992-mi bilit amerlassuseqarsimapput 70-nik taakkunannga taxat 3.

1987-ip kingorna nunaqarfinnut timmisartortoqartarsimavoq aalajangersimasumik helikopterimik sikuunerata nalaani december-februar aamma sikup piilernerani junip missaani. Akit qaffaseqaat nunaqarfimmiut isertittagaannut naleqqiullugit naak Namm. Oqartussaniit ingerlatsinermut tapiisoqartaraluartoq. Angalanissamut pilersaarutit malillugit maannamut sapaatip

akunnikuutaarlugit nunaqarfiit tikinneqartarput periarfissaqaranili nunaqarfinni ullinissamut imaluunniit nunaqarfimmiut illoqarfimmi ullinissaannut, taamaattumillu tamanna naammaginangilaq nakorsat tikeraarnissaannut, aaqqissuinerit nakkutiginnissaannut il.il.

Ilaasunut angallassinermut nunaqarfinnut nunaqarfinniillu atorneqartarput KNI-p angallatai marluk ilaasoqarsinnaasut 7-12-nik. Taakku ulikkaaqqasarput piffissami annermi, nunaqarfimmiut saniatigut ilaasorineqartarmata suliarortut takornarissallu. Nunaqarfiit amerlanerusut sap.akunneranut marloriarlugit tikinneqartarput.

Umiatsaat atorneqartarput aalisarnermut inuinnaallu angallannerannut nunaqarfinnut nunaqarfinniillu. Oktoberimi 1994 umiatsiaaqqat umiatsaallu 146-usimapput 18 fod ataallugu angissusillit Uummannap illoqarfiani kiisali angallatit nuannaariartaatsit 16-it.

Ukiunerani qimussit atorneqartarput kangerlummi aalisarnermut, inunnik assartuinerit nunaqarfinnut nunaqarfinniillu kiisalu aalisakkanik assartuinerit Uummannami suliffissuarmut. Kommunimi 6000-6500-nik qimmeqarpoq. Taakku saniatigut snescooterit 5 miss. pigineqarput illoqarfimmi-marlussunnguillu nunaqarfinni.

1.3 Illuliornermi pissutsit killiffiisa nalunaarsornerat.

Maannamut illunik isaterisimaneerit tunngavigalugit paasinarpoq, illut qisuut minnerusut inoqqortuut pigiinnarneqarsinnaanerisa ukiut 30-t missilioraat. Uani isatertariaqalersutut naatsorsuunneqarput illut ukiut 30-t sinnerlugit pisoqaassusillit tamarmik, GTO-p typii mikinerit soorlu 3 aamma 5 kiisalu nammineq illuliat kiassaasorsorlugit aaqqissuunneqarsimanngitsut. Ullumikkut illut pillugit piumasarisat Kal. Nunaanni Sanaartornermi Maleruaqqusani 82-mi aalajangersagaasut eqquutinneqassappata illut typit qanganitsat soorlu 19, 25 aamma 67 ussissaqqittariaqarput, kisiannili maannamut tamanna illunut annerusunut taakkununga akikinnerusimavoq nutaanik illuliornermiit.

Illut angissusaannik assigiinngitsunik pisariaqartitsineq siumut naatsorsussallugu ajornakusoorpoq. BSU-p illuutaanik utaqqisut allassimaffiisa qinnuteqartut kissaatigisavii ersersinngilaat, agguaassinermimi inuit illumu najugaqartussat amerlassusaat naapertorlugu illumik angissusiliisarnissaq piumasaqaataavoq. Ilutigalugu takorloorneqarsinnaavoq annertuumik illumut akiligassallit akornanni nuutsitsisoqarsinnaasooq (illunut attartortittakkanut illoqutigiit 186-t qaammatit 3 sinnerlugit akiligassaqarput 1992-mi aasaanerani, taakkunanga 25-t 10-25.000 kr., tallimallu 25.000 kr. sinn. BSU-mut akiligassanit katill. 5,4 mill.kr.-sunit 54-t 10-25.000 kr. akornanniipput, 37-t 25-50.000 kr. akornann. 27-t 50-100.000 kr. akorn. 9-llu 100.000 kr. sinn.).

Taamaammat illunik pisariaqartitsineq maannamut nalunaarsorneqartarpoq tassaasoq illumu ataatsimi inuit.

Nunaqarfinni maanna illut amerlassusaat aamma illup annertussusaa nunaqarfimmi inummut ataatsimut naatsorsuullugu iml. illumu ataatsimi inuit amerlassusaat nalunaarsuiffimmi ataaniittumi takuneqarsinnaasutut naligiikannerput:

Nunaqarfinni illut amerlassusaat aamma illumi ataatsimi najugaqartut qassiunerat.

	1992-mi illut	1990mi illoqtigiit	Taakkunanng. annertuss. pill. nalunaarn.	nalunaarutigi neqart. %-ii.	Inumm. ataats. m ²	Illumi 1-mi inuit
Niaqornat	27	22	19	70	12	3,2
Qaarsut	81	63	50	62	15	2,8
Ikerasak	77	63	54	70	14	3,1
Saattut	86	65	57	66	15	2,7
Ukkusissat	55	42	34	62	12	3,3
Illorsuit	47	33	26	55	15	2,5
Nuugaatsiaq	39	25	16	41	13	2,3
Katill. nunaq.	412	313	256	62	-	2,8

1992 mi illut amerlassusaat tunngaveqarput illut amerlassusiviinik. 1990-mi illoqtigiit amerlassusaanni tunngavigineqarput inuit najugaqatigiillutik nalunaarsorsimasut.

illoqtigiit amerlassusaannut amerlussutsimillu paasissutissat najoqqutarisat: Naatsorsueqqies. + nunaqarf. pill. maj 1992.

Illussanik pisariaqartitsinerup iml. amigaateqarnerup naatsorsornissaani apeqqutaavoq pitsaassuseq suna kissaatigineqarnerseq. Matumani pisariaqartitsinerup naatsorsuinerup aallaavigineqarput inuit 2,5/illumi ataatsimi. 1992-mi utaaqisut allassimaffiat naapertorlugu pisariaqartinneqarunarpup inuit 2,6-kkaarlugit illu ataaseq.

Illunik pisariaqartitsinerit utaaqisut 1992-mi "piarniarlugit" aamma kommunalbestyrelsip anguniaga anguniarlugu.

	1992-mi illut amerl.	Taakk. pii-agassat	Utaqqis u-niittut	Illunik pisariaqar. utaaq. = 0 inuit ill. ataats.	Illunik pisariaqar. illumi ataats. inuit 2,5	%-nng. illut pioreersut
Niaqor.	27	2	4	2,8	10	37%
Qaarsut	81	13	3	2,8	26	32%
Ikerasak	77	6	17	2,5	25	32%
Saattut	86	12	7	2,5	21	24%
Ukkus.	55	7	6	3,0	26	47%
Illors.	47	12	2	2,4	12	25%
Nuug.	39	13	2	2,3	11	28%
Uumm.ill.	466	53	79	2,6	146	31%
Komm.tam.	878	118	120	2,6	278	32%

1993-mi inuit amerlassusii najoqqutaralugit illussanik pisariaqartitsineq aamma ilanngullugit pisariaqartitsineq illut taartissaannik piiaanermi. Utaqqisut tassaappup inuit 18-nik ukioqalereersimasut. Najoqqutaq: Uummannami ineqarnermut allaffik.

Illussanik pisariaqartitsinerpaat maanna illugineqartunut naleqqiullugu tassaappup Ukkusissat, pisariaqartitsinerlu minnerulluni Saattuni Illorsuarnilu. Illoqarfimmi illunik nutaanik pisariaqartitsineq agguaqatigiissillugu: illu nutaaq ataaseq sanasariaqarpoq illunut pioreersunut pingasunut ullumikkut pisariaqartitsinerup illunut piagassanut pitsaassuseqassallutillu illumi ataatsimi inunnut 2,5-nut.

Kalaallit-nunaanni naatsorsueqqissaartarfiup 1988-mi naatsorsorsimavaa Uummannap illoqarfiani illut amerlassusii 450-nut aammalu illunik amigaateqarneq 140-t aamma 56-t akornannut, naatsorsuutigalugit illut inunnut aalajangersimasunik amerlassusilinnut aamma aappariinnut 20-t sinnerlugit ukiulinnut aamma 25-t sinnerlugit ukiulinnut.

Init amerlassusiisa agguaqatigiissinnerat illumut ataatsimut naatsorsorneqarput Kalaallit-nunaanni naatsorsueqqissaartarfimmi 2,77-nut Uummannami, nunalu tamakkerlugu agguaqatigiissitsineq 2,73-mut. Imaalerporlu agguaqatigiissillugu inuit 1,07 inimi ataatsimi Uummannami, nuna tamakkerlugu 1,02.

Uummannap illoqarfiani ukiuni marlussunni kingullerni illuliorititerneq:

	1990	1991	1992	1993
Kommuni 100%, 1-mik ini.tapiissuteqanngitsut	17	0	0	9
Kommuni + Namm.Oqart., 40/60 iml.20/80 %	6	0	2	4
Kommuni, namm.ill., suliassaqartitsiniutit	0	4	3	4
Namm.ill.privatimik, BSU kap.V taarsigassarsiat	2	4	4	4
Privatit typet, BSU kap. II taarsigassarsiat	7	6	6	2
Privatit pisortanit taarsigassarsiaanngitsut	0	1	0	0
Namm. Oqart. 100%, atorfik malillugu illut	1	0	0	0
KATILL. illut sananeqartut	16	15	15	14

Illut amerlassusii tunngaveqarput illut sanallugit aallartinneqarsimasunik ukiumi pineqartumi. Illumut nutserneq pisarpoq ukiup ataatsip qaangiunnerani.

1.4 Uummannap illoqarfiani pigisat pioreersut.

Vuggestue inissinneqarsimavoq ilaatigut B-736-mi (meeqqat 10-12) aamma B-273-mi (meeqqat 20-24) børnehavemut atatillugu. Suliffeqarfiit tamarmik sumiissuseqarput A9-mi, tamannalu iluaqutaavoq pitsaasumillu sullissinerulluni inunnik illoqarfiup avannaatungaani najugaqartunut, kisiannili ungaseqalutik kitaatungaani najugaqartunut. B-736 suliffeqarfiuvoq mikisunnguaq naleqquppallaanngitsunik initalik (siornatigut cafeteria) annertuunillu ingerlatsinermut aningaasartuuteqartarluni meeqqamut ataatsimut. Suliffeqarfiup nuunnissaa ininut naleqqunnerusunut kimmut, soorlu B-2-mut imaluunniit C3-mut nutaamik suliffeqarfilliornissaq eqqarsaatigisariaqarpoq. Siunissami pisariaqartitsinissaq takuneqarsinnaavoq imm. 1.9.-mi. Suliffeqarfiit nutaat taakku saniatigut inissinneqarsinnaassapput C5-mi aamma C6-mi.

Børnehav B-273-miippoq (meeqqat 60-it) vuggestue illoqatigalugu. Pisariaqartitsineq takuneqarsinnaavoq imm.1.9.-mi. Suliffeqarfik nutaq inissinneqartariaqarpoq illoqarfiup kitaatunganut, tak. vuggestue sananeqarsinnaalluni C3-mi imaluunniit C6-mi.

Meeqqat atuarfiat B-195-miippoq, illu takissuseqarpoq 120 m-nik 1-2-nik quleriulluni. Taakku saniatigut aamma ininik atuartitsiveqarpoq atuarfitoqqami pigiinnarneqartariaqartumi B-110-mi atuarfiup kujataatunginnguani. Taamaattumik init nutaat sananeqartariaqanngillat uviuneratigut. Atuarfiup qeqqa qanganisaq sananeqarsimasoq Qullissani atuarfikumiit piarneqarsinnaavoq inillu nutaat quleriinngorlugit sananeqarsinnaallutik. Pitsaasutut isigineqarpoq atuarfik suli ataatsimoortuummat, kisiannili talleqqittariaqarani.

Atuakkanik atorniartarfik atuarfimi inissisimavoq atuartut atorniartarfiattut aamma inersimasut atorniartarfiattut. Inersimasunut atuakkat inissaaleqissunneqarput aammalu pisariaqartitsisoqarluni ininik toqqorsivinnik naleqquttunik.

STI-p atuarfia B-1100-miippoq siusinnerusukkut kantiinaasimasumi. STI-p atuarfiata allineqarsinnaanera pisinnaavoq minnerusumik tallineqarneratigut imaluunniit nutaamik sananikkut qanittuaniittumi C5-mi.
Inuusuttut sulliviat - UIS - utaqqiisaasumik inissinneqarpoq B-1157-mi peqatigiiffiit illuutaanni.

Efterskole, takornariartitsineq pillugu atuarfik, ukiuunerani timersornikkut atuarfik, piniartunut atuarfik imaluunniit annertunerusumik immikkut atuaqqinneq, taamaattunik kommuni soqanngilaq. Ilinniartut pikkorisut illoqarfimmi tigummiinnarniaraanni pingaaruteqarpoq neqerooruteqarsinnaaneq arlaannik ilusilikkamik ilinniaqqinniartut eqqarsaatigalugit. Taamaattoqanngippat inuusuttut illoqarfinnut aallartariaqartarput ilinniariartorlutik, tamannalu kinguneqakkajuttarpoq taakkununga uniinnartarnerannik, taamaalillunilu Uummannaq annaasaqartarpoq sulisussanik pikkorilluinnartunik. Atuarfik ilinniaqqiffiusinnaasoq C3-mi, C5-mi imaluunniit C6-mi inissinneqarsinnaavoq.

Fritidsklub aamma ungdomsklub inissinneqarsimapput siusinnerusukkut børnehjemmusimasumi/sanatoriaasimasumi B-2-mi.

Fritidshjem-imik soqanngilaq, kissaatigisarli annertugaluaqaaq. Suliffeqarfik nutaaq sananeqarsinnaavoq C5-mi imaluunniit C3-mi.

Meeqqat angerlarsimaffiat qulaaluanut inissalik B-1451-miippoq C5-imimi inissisimalluni. Inissiaq naleqquttumik inissilluagaavoq ilaneqarsinnaassallunilu iml. inissiat immikkoortut meeqqat angerlarsimaffiannut attuumassuteqartut inissiani eqqaaniittuni sananeqarsinnaassallutik.

Utoqqaat illuat B-180-miippoq C1-mi inissisimalluni. Qanoq inissaqartiginera imm. 1.9-mi taaneqarsimavoq. Utoqqaat qitiusumik inissisimanera nuannaraat toqqikannersumiimmat pittorluttut nammineerlutik angallavigisinnaasaat. Nunap qaavata qanoq ittuunera eqqaanilu inissiat peqqutaallutik allineqarsinnaanera ajornakusoortippaat, taamaattoq B-180 quleriimmik ataatsimik ilaneqarsinnaassaaq iml. utoqqaat illuat/paaqqinnittarfik nutaaq napparsimaviup eqqaani C4-mi sananeqarsinnaassalluni.

Utoqqarnut ataatsimoorluni inissiat, paagqinnittarfiit iml. utoqqalineri inissiat pigineqanngillat. Taamaadut C4-mi iml. A6-mi napparsimaviup eqqaani sananeqarsinnaassapput. Utoqqalineri inissiat A1-mi utoqqaap illuata eqqaani sananeqarsinnaapput.

Napparsimavik piginnartariaqartumi B-8-miippoq. Napparsimasut itaqutaasullu qitiusumik inissisimanera iluaraat, taamaammat nuussinissaq kissaatiginartuunani. Napparsimavik ullumikkut pissutsinut naleqqutinnigilaq aammalu soorlu sannakuusanik ussissarneqarsimalluni, taamatut sananeqarneq Upernavimmi napparsimaviup ikuallarujussuarneranut pisooqataavoq. B-8 silataatigut kusanarluinnartuuvuq iluatigullu nutarterivigineqarsinnaalluni. Avannamut kangimut allineqarnissaanut periarfissaqarpoq, tamaani napparsimaviup angeqqataa sananeqarsinnaalluni, tamatumalu pilersaarusionerup nalaani pisariaqartitat matusinnaava.

Kigutilerivik Inissiami B-272-mi inissisimavoq. Init taakku naleqquppallaanngillat allineqarsinnaanerallu periarfissaqarpallaarani. Atorluanaanerusumik ingerlatsisoqarsinnaalissagaluarpog napparsimavimmu atattillugu kigutilerivimmik sananikkut allinissaa/allanngortinnissaanut atattillugu. B-110-p qaliata ilaa atuartunut kigutileriffittut peqqissaanerumut tunngalillugu initalerlugu sananeqarsimavoq. Tamanna kigutileriffiup ulluinnarni meeqqanut attaveqarniarnera pitsaanerulersippaa.

Oqaluffik B-116-miippoq, Kalaallit nunaanni oqaluffiit ujaqqanik sanaat ikittunnguit ilagaat, illoqarfimmullu kusanaqutaanersaalluni ukiumut assiliortorneqartarnera eqqarsaatigissagaanni. Nalliuttorsuarni, qeqartoornerni assigisaannilu inikilliuuttoqakkajuppoq. Maanna oqaluffik piginnarneqartariaqartoq kusanartumik inernilimmik allineqarsinnaagunannigilaq. Oqaluffik nutaaq C4-mi aamma C3-mi sananeqarsinnaassaaq iml. C1-mi piaanikkut.

Iliveqarfik D6-mi inissisimavoq. 1991-mi atoqqaartinneqarpoq ilisinernullu 200-300-nut naatsorsuussaalluni, tamatuma assigalugu ukiut 20-25-t. 1993-ip qiteqqunnerata tungaanut ilisarsimanagerit aqqissuussaalluagaasarsimanngillat, imalu ilerriit imminnut ungasitsigalutik, oktober 1993-mi nunap assiaqutserneqarsimasup 24 %-ia ilerrinut 30-nut atorneqarsimalluni.

Taamatut ingerlasoqaannassappat iliveqarfik taamaallaat ilisinernut 125-nut naammassaaq, ulikkaarsimassalluni ukioq 2000 miss. Iliveqarfik angeqqataanik avannamut kimmut allineqarsinnaavoq, taamaalillunilu pilersaarusionermermi piffissaq tamaat inissaqartitsissalluni, inissamik atorluaasooqarpat.

Timersortarfik katersortarfittalik inissiartalillu B-905-iuvoq. Uffarnissanut periarfissaqarpoq cafeteriaqarlunilu. Ilaneqarsinnaanera allanut atorsinnaasunik soorlu nalunnguartarfik, timigissartarfik assigisaallu uiguinikkut pisinnaavoq.

Arsaattarfik illoqarfiup avannaani D6-mi inissisimavoq. Arsaattarfiaqarpoq aalajangersimasumik killeqanngitsooq timersortarfiup B-905-ip saavani pinnguartarfiup eqqaaniippoq. Arsaattarfik nutaaq Tasinnguup Sukuutsertarfiup eqqaani manissup aaqingasanteratigut pilersinneqarsinnaavoq.

Pinnguartarfiit pilersinneqarsimapput timersortarfiup B-905-ip eqqaani, siusinnerusukkut SB-pisinarfiup B-19-p eqqaani inissiallu blokkit B-1172-ip eqqaani. Pinnguartarfik nutaaq 1993-ip ukiaanerani Juuarsip Aqquutaani pilersinneqarnikuuvoq. A8 aamma C6-ip sanaartorfigalugit piorsarnerinut atatillugu tassani illoqarfiup immikkoortortaani pinnguartarfimmik pilersitsisoqassaaq.

Init katersortarfiit tassaapput siulleg katersortarfitoqaaq B-159-mi aappaalu Timersortarfimmiittoq. Init katersuuffigineqarsinnaasut mikinerit ilaqutariinni nalliuttorsiorfissatut soorlu katinnerit qeqartoornerillu nalaanni assut atorumaneqartarsimapput. Init katersuuffigineqarsinnaasut mikinerit inunnu 50 inorlugit amerlassusilinnut naatsorsuussat C4, C5, C3, C6-ilu pilersinneqarsinnaassapput iml. siusinnerusukkut inigineqarsimasuni inissialorfissat ilaanni sananeqarsinnaassallutik.

Hoteli neriniartarfittalik 1988-mi sananeqarpoq C4-mi, tikeraanut isertartunullu qitiusumik inissilluarneqarsimaqaluni umiarsualiviup tungaanut isikkivigilluinnartumi. 1993-mi avannamut kangimut allineqarsimavoq nutaanik qulinik marluuttarissanik initalerligu katillugu 44-nik siniffittalinnik. Hotelit nutaat C3-mi iml. C6-mi sananeqarsinnaapput. Hotelini inissanik nutaanik pisariaqartitsinermermi apeqqutaasorujussuupput Namminersornerullutik Oqartussat bilitsit akiinik aalajangiisarnerat aammalu Nuussup avannaani suluusalinnut mittarfiliornikkut timmisartukkut angallassinerep tutsuiginartup pilersinneqarsinnaanera.

Katersugaasivik ilumi eriagisassami B-9-mi inississinneqarsimavoq. Annertunerusunik saqqummertitsisinnaanissamut inissaq pisariaqartinneqarpoq. Taakku illuni eriagisassani eqqaaniittuni pilersinneqarsinnaapput, illut taakku maanna atuisunit ullutsinnut naleqqutinnigitsutut nalilerneqarlutik qimanneqassappata. "Silami katersugaasivittut" katersugaasiviup pigivai issunik qammallit oqaluffiup eqqaaniittut B-803 aamma B-807.

Allaffeqarfik: Kommunip B-710 Namminersornerusullu B-185. Taakkunani tamani annikinnerusumik allisaasoqarsinnaavoq. KNI-p allaffeqarfiga B-14. Qilaamut portunngeqaaq, pisariaqartitallu naapertorlugit allisaanissamut iml. allanngortiterinissamut periarfissat annertunngeqaat, pissutigalugu illut sanianiittut B-14-lu tamarmik eriagisassatut aalajangiinneqarnikuummata. Init nuttat C4-mi aamma C5-mimi sananeqarsinnaassapput iml. C1-mi B1-miluunniit KNI-p quersuaataani pilersinneqarlutik. KNI-p umiarsualivinnik quersuarnillu ingerlatsiveqarfia quersuarmi B-724-mi allaffeqarpoq. B-724-mi iml. eqqaaniittumi KNI-p kantinaani B-734-mi allisaanissamut periarfissaqarpoq.

Allakkerivik B-15-miippoq. Containerit inissiivissaat inuillu allakkeriviliartut biiliminnik qimatsivigisinnaasaat amigaatigineqarput.

Aningaaserivik KNI-p allaffiani B-14-miippoq, inikilluni eqqaanilu angallaffiusinnaasut tulluuttuunatik. Init nutaat C4-mi iml. C5-mimi pilersinneqarsinnaapput.

Politiit najugaqarfikumi B-208-mi allaffeqarput. Init siunertamut tulluukkunnaarnikuupput inissinneralu illoqarfiup qeqqaniigani tikikkuminaallunilu. Nutaamik pilersitsisoqarsinnaavoq C5-

mimi, C4-mi iml. egqartuussiviup B-784-ip C1-miittup eqqaani. Paarnaarussivik politiit illuata B-133-p saniani 1993-mi napparneqarpoq.

Pisiniarfiit assiginngittunik aalajangersimanagerusunik nioqqutillit C1-C4-miipput (B-1256, B-19, B-1308 aamma B-4) aamma Aqqusinertaami (B-1365, B-1362 aamma B-665). Pisiniarfiit pisiniarfeeqqallu - ataaseq eqqaassanngikkaanni - illoqarfiup qeqqaniipput atuarfiup kangimut isuanit uuttorlugu 250 meterip iluaniillutik. Piisiniarfiit assiginngitsunik aalajangersimanagerusunik nioqquteqartut taama inissisimanagerat kissaatiginartutut isigineqarpoq. A7-miippoq pisiniarfik ulluinnarni atorussanik nioqqutilik (B-1293), taassuma illoqarfiup avannaatungaa sullitaraa. A3-mi pisiniarfik ulluinnarni atorussanik nioqquteqartussa q februarimi 1994-mi sananeqarpoq illoqarfiup kitaatungaaniq sullissisussa q.

Kalaalimineerniarfik B-756 B-3-miippoq. Inissisimanagera umiatsiaaqqanut aasakkut ajunngilaq kisianni ukiukkut qimussertunut pisinianullu tulluuppallaarani. Kalaalimineerniarfik nutaaq qimussertunut pisinianullu qitiunerusumik inissinneqarsinnaavoq kimmuk KNI-p pisiniarfianut qaninnerutillugu B-20-p B-19-lluunniit eqqaanni.

Errorsisarfiit inissisimapput B-296-mi C1-miittumi aammalu B-272-p A9-miittup kiileriani. Errorsisarfiit taakku atorluarneqaaqat. Errorsisarfiit tungaannut pisuffissaq annertusaqqunagu allisinneqassanngillat, illussanilli sanaartorfiit nutaat qanitaanni nutaanik errorsisarfiilortoqassalluni. Illoqarfiup kitaatungaaniq sullissisinnaasumik nutaamik errorsisarfiilortoqarsinnaavoq A3-mi iml. C3-mi, avannaatungaaniq sullissisussa q A6-mi iml. C5-mimi pilersinneqarsinnaalluni.

Telep illuutai C5-mimiipput, napparuteqarfilli ilaat taseq 1-p aamma taseq 2-p nunaminertanik imermik pilersuisoqarfianiipput. Illuutit iml. antenneqarfiit allisarnissaat ilimagineqanngilaq. Antenneqarfiit ilaat piffissap pilersaarusiorfiusup ingerlanerani pisariaarutissasut ilimagineqarsinnaavoq, atorunnaarnerallu ilutigalugu piarneqassallutik. Nunaqarfinnut tamanut telefonikkut atassuteqarpoq. Immikkoortoq 1.6-mi allassimasutut atassuteqaatit allisarneqarput. Uummannap teleponeqarfianiit Kalaallit nunaata sinneranut telefonikkut atassutit 36-put telexikkullu atassutit 12-llutik kissalu radiukkut oqalulluni atassutit 12-llutik. Telexikkut atassutit ilaat ukiorpassuunngitsut qaangiuppata telefonikkut atassutit atulernissaat ilimagineqarpoq. Oktoberimi 1993-mi qaammataasiakkoortitanut tigooraasussamik antennillortoqarpoq, tamatumaa kingorna KNR-p tv-kut aallakaatitai ingerlaannartumik Uummannap illoqarfiani, Saattuni Qaarsunilu isiginnaarneqarsinnaanngorlutik. Nunaqarfiit 5-t sinneruttut KNR TV isiginnaarsinnaanngilaat - taamaallaalli video-t attartukkat.

Illo tusagassaqartitsivik "Tusaat Uummannap" B-373-miippoq tassanngaanniillu FM Stereokkut aallakaatitsisoqartarluni. Tamaanngaanniit aallakaatitat aamma Qaarsuni, Saattuni antennerissaaraanniilu Ikerasammi tusarnaarneqarsinnaapput.

Innaallagissiorfik ajornartoormermilu innaallagissiorfik E1-miipput. Illut pioreersut iluini maskiinat taarserarneqarput 1994-mi, taamaalillunilu kiammik sinneruttumik atuneq allanngortiterereernerup kingorna ingerlaannarsinnaalluni. Isumannaallisaanissaq pissutigalugu eqqarsaatigineqarsinnaavoq ajornartoormermi innaallagissiorfittavianit ungasinnerusumut inissinneqarsinnaannginnerusooq, taamaassappallu E6-mut iml. E9-mut inissiisioqarsinnaavoq

Imeqarfik tasersuup eqqaaniittoq piffissami pilersaarusiorfiusumi ilimanartumik arlalitsigut pitsanngorsaavigisariaqarpoq nutaamilluunniit sanasoqarluni. Tatsip eqqaani inissisimanagerata malitsigaa nunaminertani imermik pilersuiffiusuni aserfallatsaaliinnermut atatillugu annertugaatsiartumik angallattoqarnera, taamatullu pisariaqarluni uuliap ikummatissap tamaani uningasuutigineqarlunilu angallanneqartariaqarnera. Minguiaatit salinneqarnerini imeq erroruutigisaq mingulik tasermut utertinneqartarpoq. Kissaatiginarpoq minguuq allamut ingittarnissaa imikoofiliornikkut, B-272-p eqqaani eqqakkat kuuffiannut atassusiinikkut iml. nunaminertap imermik pilersuiffiusup avataatigut imeqarfimmik illutaliinikkut, taamaalilluni pumpeqarfik innaallagissamik kiassagaq tatsip eqqaaniilersillugu. Taseq 1 ikkattoq masarsussunnittarpoq qorsorpaluttoq kajuartumillu qalipaateqartarluni. Tasersuaq qullermi - taseq 2-mi - imeq pitsaanerujussuuvoq taannalu imartunerulluni,

taamaammallu piffissap ingerlanerani taseq 2-miit ukioq naallugu imermik pilersuisoqartalissaaq, taseq 1 taamaallaat peqqumaasivittut atornegalinngikkuni atorunnaavissalluni.

Eggagassat E8-mi eqqaavimmut ammasumut iginneqartarput ikuallanneqarlutillu. Piffissami pilersaarusiorfiusumi tamarmi ikuallannikut inissaqartinneqarput eqqagassat saviminiusut immikkoortiterneqarsinnaassappata. Pujoq pissutingalugu ikuallaasarfik piffissap ingerlanerani avannarparneqassaaq. 300 meter missaani qulakkeerneqassaaq assarnertillugu putsup imeqarfiit avannaqquttassagai.

E5-mimiittoq ikuallaasarfik akuttoqatigiissaakkamik atorneganngilaq - ingerlatsinermi aningaasartuutit annertuallaarnerat pissutigalugu. Ilaannikkuinnaq napparsimavimmijit eqqakkat pappiarallu toqqortat atorunnaartut ikuallanneqartarput, Taamaaliortarneq ingerlaannarsinnaavoq. E9-mi nutaamik ikuallaasarfiliortoqarsinnaavoq.

Saviminernik eqqaavik E5-mimiippoq. Biilikut nappartakullu illoqarfimmeersut nunaqarfimmeersullu igitassani annertoqaat, taamaammallu nuna tamakkerlugu utertitsisarnissamik aqqissuussineq maqaasineqarluni. Saviminernik eqqaavik akutsunngittunik ujaqqanik matoorneqartarpoq, ilimagineqarlunilu nunaminertaq piffissami pilersaarusiorfiusumi naammassasog.

Eggagassat ulorianaateqarsinnaasut soorlu akumulatoriaqerlutallit, batteriit saviminissanik oqimaatsunik akullit pærillu kviksølvimik sanaat ikuallaasarfip B-1159-p eqqaani katersorneqassapput Danmarkimullu aatseqqitassanngorlugit iml. aserortigassanngorlugit umiarsuakkoortinneqassallutik. Taamatut uninngatitsigallartarneq ingerlaannarsinnaavoq kingusinnerusukkullu E7-mi eqqaavittaassamut nuunneqarluni.

Annat E5-mimi kuutsitsiviliakkut iginneqartarput. Nutaami annanut eqqaaviliortoqarsinnaavoq avannanut E7-mi kimmulluunniit E9-mi, saliisarfittalernerqarsinnaasumik. Sarfat anorillut pissusaasa misisørluarnerisigut inissiivissaq tulluunnerpaq paasineqarsinnaavoq.

Qulimiguulinnut mittarfik E3-miippoq, nunnikkiartuuarfittaalu akornutissaqanngilaq, ilanneeriarluni iluliansuit tamaaniittartut eqqaassanngikkaanni. Sullivittaata, nassatanik tunniussisarfittaata utaqqisarfittaatalu pitsanngorsaaviginissaat pisariaqartinneqarsimaqisog sivisuumillu kissaatigineqarsimasog 1994-mi suliarineqarpoq - B-1515-mik - nutaamik illutaliornikkut. Ilaasinnaq qulimiguulinnut inissiarsuartaqarsinnaasog E3-mi pisinnaavoq.

Mittarfik. Aaqigasaalaarnikkut Uummannap qeqertaata kimmut nuuata qaani suluusalinnut mittarfiliortoqarsinnaavoq 800-1000 meterit takissusilimmik. Taanna annertunerusumik aaqigasaqqinnikkut 1200 meterinngortinneqarsinnaavoq. Mikkiartornermi qangattalernermitu sammivik avannamut kimmut-kujammut kangimut sammisaaq, imaappoq anorip sammivigikulanerpaasai malillugit. Kujammut kangimut mikkiartorneq qangattarsarnerlu illoqarfimmu qanittukkuusaaq, kisianni imeqarfiit qulaannagit. 80 meterit missaani qutsissuseqassaaq, imaappoq ilulissat atsissumilu pujoq qulaallugit. Qasigissatigoortumik A11-mi "illoqarfiup killigata" tungaanut 3 km missaani takitigisumik nuna manikkannersoq aqqusaarlugu aqqusinnerneqassaaq.

Taseq 1 atorunnaassappat Tele-llu atortuisa ilaat nuunneqarlutik 600-800 m-tut takissusilimmik mittarfiliortoqarsinnaavoq illoqarfiup assigani 4000/8000-tut nalunaarsorneqarsimasumi. Tamatumà tungaanut aqqutissaq takissanngilaq - A7-miit - kisiannili ajoraluartumik mikkiartulernermi anoraangajunnerpaq saneqqiarneqartassaaq Mikkiartortarfissap, aqquserngup, mittarfissap, illussat il.il. ersarinnerusumik inissiffissaat kommunimi pilersaarutip tapiuserneratigut kingornagullu nunap immikkoortortaata pilersaarusiorneratigut pissaaq.

Umiarsualivik umiarsuaaqqanut marlunnik talittarfittalik aalisakkanillu usigiaavittalik B-1-miippoq. Qaammatit tallimat umiarsuaaqqanik angallaffiusinnaasut ingerlaneranni qaammatinut 12-nut pilersuineq nunaqarfinnullu nassiussanik ingerlateeqqitassanik isumaginninneq ingerlanneqartarpoq. Tamakkununga umiarsualivik annikippallaarpoq, umiarsualiviup ittissusaa timaanilu nunaminertat eqqarsaatigalugit, annermik imeruusaatit puusa utertittalernerneqisigut containerinillu angallassisoqartalerneratigut. Talittarfik umiarsuit imarpikkoortaatit

talissinnaangorlugit allisinnegarsinnaavoq quersuup B-724-p avannaatigut, timaanilu nunaminertassat qaartiterinikkut pilersinnegarsinnaallutik, tamanna B-1-mut atatillugu piffissami pilersaarusiortifiusumi naammattussatut nalilerneqarpoq.

Aalisariuteeqqat umiatsiaaqqallu silaqqitsillugu kalaalimeerniarfiup B-756-ip B-3-miittup eqqaanut tulassinnaapput, napparsimaviulluunniit saani puttasumut. Umiatsiaaqqat pillugit Koororsuarmi Kangerloqqissumilu wiremik assiaqutsiisoqarnikuuvoq. Kangerloqqissoq umiatsiaaqqanik amerlaneroqisunik inissiiviginegarsinnaavoq, annermik puttasuliisoqarpat aalajangersimasunillu kisarfissaliortoqarpat. A8 - A11 piorsaaffigineqarnerat ilutigalugu B-10-mi kangerliumanermi umiatsiaaqqanut naatsorsuussamik umiarsualiviliortoqarsinnaavoq.

Amutsivik aalisariutinut naatsorsuussaq B-1-mi B-20-p eqqaaniippoq umiatsiaaqqanullu naatsorsuussaq B3-mi B-857-ip eqqaaniilluni. Taakku saniatigut umiatsiat qaqinneqarsinnaapput glasfiberinut sannaviup eqqaani krani nuuttagaq atorlugu umiarsuaaqqallu talittarfianni. Periarfissat taakku piffissami pilersaarusiortifiusumi naammattussatut nalilerneqarput.

Qatserisarfik A9-mi B-1393-miippoq. Piffissami pilersaarusiortifiusumi alliliinissaq pisariaqarsorineqanngilaq. Annikinnerusumik uunniisoqarsinnaavoq kangimut.

Puiaasanik iltimik gasimillu imalinnik toqqorsivik imeqarfiup eqqaani nunaminertap tikinneqatsaalisap S1-p taseq 1-ip eqqaaniittup iluani inissisimavoq, tamatumalu kingunerisaanik nunaminertap imermik pilersuiffiusup iluani akuttunngitsumik biilertoqartarluni. Taseq 1 peqqumaasiviinnangortinneqarsinnaappat imermillu pilersuineq aneq taseq 2-mit pisalerluni, taava toqqorsivik maanna inigisaminiiginnarsinnaavoq. Taamaangippat nunaminertamut immikkut atugassiamut soorlu E6, E7 iml. E9-mut piaarnerpaamik nuuttariaqarpoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu toqqorsivimmut aalajangersimasumik ungasissuseqartitsinissaq piimasaavoq.

Qaartiterutissaasivik E6-miippoq. 1982-mi illoqarfiup pilersaarusiortnerani nuunneqarnissaa ilimaginerqarpoq, kisianni maannamut qariorluunniit pisoqarsimaangilaq sanaartugassaniilluunniit pilersaarutinut ilanngussisoqarani. Nunaminertap immikkut sillimaniarfiusup malitsigisaanik nunaminertani illoqarfimmut qanittuni piimasaqaataasut sakkortummata qaartiterutaasivik ungasinnerusumut E7-mut nuunneqassaaq. Tamatumunnga taarsiullugu toqqortat ikilissinneqarsinnaapput taamaaliornikkullu nunaminertaq sillimaffiusoq annikillisarneqarsinnaalluni.

Quersuit niogqutissaasiviit KNI-p pii B1-mi C1-milu inissisimapput. Taamaallaat B1-mi annertunerusumik allisaasoqarsinnaavoq. Nukissiorfiit B-394-mi atortunut innaalagiatortunut toqqorsiveqarpoq. Inunnik ingineqarfiusumut A1-mut qaninnera pissutigalugu saffiugassamik manillakulattumik maanna qallitigisaa taarserumaneqarpoq inissiat eqqaaniittut qallutaasa assinganik. Quersuit nutaat kingusinnerusukkut B5-mimi kingusinnerusukkullu B10-mi sananeqarsinnaapput.

Tankeqarfiit tunniussisarfiit E2-miippat, Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat pissutigalugit tankeqarfiit immikkut isumannaallisaaqqaarani taamallaat kujammut allineqarsinnaapput. Tankit nutaat pilersinneqarsinnaapput E9-mi, umiarsuarniit pilersorneqarsinnaangorlugit.

Entrepreneuritut sulinermi inissatigut pissutsit. A6-mi namminersortumik biilnik aqqissuisarfeqarpoq, B5-mi inissat nutaat sanaartorlugit aammattaq inuutissarsiutinut inersualiami B5-mimiittumi ataatsimik biilileriffeqarpoq. Kommunip sulisui biiliseveqarput sulisullu isersimaartarfeqarlutik qatserisarfikumi B-149-mi / B-396-mi C4-miittumi. Illoqarfiup qeqqanut inissisimamunna kommunimi sulisut suliarisartagaasa ilaannut tulluttuuvoq, soorlu tummeqqanik aqqigasaanernut qimminillu kapuinerlut, kisiannili toqqorsivik entrepreneuritullu sulinermi atortut piffissap ilaa nunaminertamut inuutissarsiutinut naatsorsuussamut nuunneqartussallutik.

Glasfiberinik aqqissuisarfik kommunip umiatsianik aqqissuisarfiutaani B-1292-mi B3-miittumi pisarpoq. Nuna tamatumaa eqqaaniittoq angallatinut inissiisarfiittut aqqigasanneqarnikuuvoq, umiatsianillu aqqissuisarfik tamaanga allisinnegarsinnaalluni.

Aalisakkerivik Royal Greenlandip pigisaa B1-miippoq, B-18-miippoq allaffik, B-724-ip kujataatungaani qerititanik toqqorsiveqarluni, B-1436-mi sanneveqarluni (værksted). qerititsivinnilu containerini assigiinngitsuni toqqorsiveqarluni. Sulisut inaat ullutsinnut naleqqunnerusut amigaatigineqarput taamatullu toqqorsiviit, taannaaliornikkut containerit qerititsiveerarpasuit piarneqarsinnaassanmata. Aalisakkerivik B1-p kujataatungaanut alleriarsinnaavoq, aalisakkeriviullu tungaanut aqqu immikkut ittoq pilersinneqarsinnaalluni Frederiinguup Aqqutaaniit, aqqusineq taanna talittarfiup timaani angallanermik attupinneqasapngilaq. Aalisakkanik tunisassiorfik nutaaq aalisakkerivimmuut atatillugu B9-miluunniit inissinneqarsinnaavoq.

Sannavik kommunip pia B-404 A6-miittoq februaarimi 1994-mi namminersortumut attartortinneqarpoq. Sanasut namminersortut marluk B5-mi sannavillorput (inersuaq Maarmorillimmeerseq nappaqqillugu).

Amiisut sullivii (malerværksted). Entreprenørit namminersortut quimi B-484 Tasersuup Aqqutaaniittumi aamma Fr. Frederiksenip aqqutaani quimi sulliveqarput. Taakku piffissap ingerlanerani nunaminertanut inuutissarsiorfiusunut nuunneqartussaapput soorlu B5-mut, tamatumunnga peqqutaallutik imeqarfiup eqqaani nunaminertamiinneq aamma iliveqarfiup eqqaani inissisimaneq.

Qullerisut sulliviat ilaatigut B-1365-miippoq (namminersortoq) ilaatigullu B-4/B-1-mi (Namminersornerullutik Oqartussat). Innaallagissiorfimmuut (elværkimut) atasumik innaallagissamut atortunik tuniniaaffiorniarneq sulisunut isersimaartarfissamik il.il. ilalik kinguartinneqarallarpog, sulili pisariaqarlutik.

Inersuaq sulliviusog (erhvervshal) B-1420 1992-mi kommunip nappaqqitaraa B5-miittoq. Illua suliffissaqartitsiniutinut atornerqartarpoq soorlu qisunnik sullivittut ujaqqanillu silisivittut nunaqarfinnilu innaallagissiorfiit atorussaannut toqqorsivittut atornerqarluni. Illuatungaa bilileriffittut attartortinneqarpoq.

1.5 Maannanut pilersaarusiorsimanermi killiffiit nalunaarsornerat.

Uummannami illoqarfiup pilersaarusiornera siulleq 1979-82-mi suliarineqarpoq Namminersornerusunillu akuerineqarluni 1983-mi oktoberimi. Illoqarfiup pilersaarusiornera taanna atuuppoq kommunip pilersaarusiornernik matumunnga taarserneqarnissami tungaanut. 1982-mi illoqarfiup pilersaarusiornera tunngavigalugu immikkoortortanut pilersaarutit illoqarfiullu pilersaarusiornernanut tapiliussat makku suliarineqarsimapput:

A4	maaji 1983
A6	juuni 1983
A7 kujataa	marsi 1984
A9	decembari 1984
Qiterisaq	oktobari 1985
A1 avannaa	decembari 1985, 1.juuni 1990 tapiliussaliornikkut nutarterneqartog
A7 qeqqa	juuni 1986
C5	februaari 1985, ilaalluni illoqarfiup pilers. tapiliuss. 1
B1 kangia	apriili 1990
A7 avannaa	apr.-90, illoqarf. pilers. tapiliuss. 3-mik aamma nunaminert. pilers. apr.li -91-mik ilasaq
E4 avannaa	agusti 1990 ilaalluni illoqarf. pilers. tapiliuss. 2
A3c	februaari 1992
E1	maaji 1993 illoqarf. pilers. tapiliuss. 4-mik ilasaq
C4	maaji 1993
Ill. pilers. tapili.	5 Apriili 1994
A8 + A3 kitaa	Apriili 1994

Immikkoortortat pilersaarutaanni A1-mi, A4-mi, A9-mi aamma E4-mi kommunip pilersaarusiornernani uani sumiiffiit killilieriikkat killeqarfignaat immikkoortortat pilersaarusiornerni killeqarfignaat assigiinngilaat. Sumiiffik immikkoortumut pilersaarummumut E4 Avannaa kommunemi pilersaarummi taaneqarput B4-mik aamma B5-mik.

Immikkoortortat pilersaarutaanni A7-kujataani, A7-qeqqani, C5-mimi, A7-avannaani aamma A3c-mi sumiiffiit killileriikkat taseq 1 tungaanut killeqarfigisaat immikkoortartap pilersaarutaani killeqarfigititanit allaanerupput, nunaminertap tikeqqusaanngitsup allanngortinneqarsimanera pissutigalugu.

Nunaqarfinni immikkoortortat pilersaarusionerqarnikuunngillat.

1.6. Nuna tamakkerlugu namminersornerusullu immikkoortortanut pilersaarusionerannut nassuiaatit.

Namminersornerusut peqqusinerat naapertorlugu Uummannap kommuniata aprilimi 1982-mi nuna tamakkerlugu pilersaarusioneranut siunnersuutit suliaralugillu nassiuppaat. Tamatuma kingorna Namminersornerusuniit Kalaallit nunaat tamakkerlugu pilersaarummik saqqummertoqarnikuunngilaq.

Immikkoortut ataasiakkaat nuna tamakkerlugu annikinnerusut pillugit pilersaarusionerannut, tamakkulu immikkoortumi uani kingusinnerusukkut allaaserineqassapput.

Namminersornerusut nuna tamakkerlugu pilersaarut pillugu nassuiaataanni 1990-meersumi illoqarfiit 4-t ineriartortitsinermi qitiusussatut taaneqarsimapput (ilaatigut Ilulissat), illoqarfiilli allat ineriartortinnerisa uninnissaat ilimagineqarluni. Piffissami pilersaarusionerannut suliffeqarfiit annerusut scorlu aatsitassarsiorfiit, takornarissanut qiterisat assigisaasalu kommunimi pilersaarutiginneqanngilaq.

Aatsitassaqarfiit assigilngitsut sumiiffissineqarsimapput arlalillu misissugarineqarlutik. Oktobari 1993-mi pilaasoqarnissaanik akuersissummik tunniussisoqarnikuunngilaq.

Kommunip anneraani misissuigallarnissamut Platinova Resources Ltd. akuersissummik tunineqarnikuuvoq, 1993-mili misissuisoqanngilaq.

Saattut Siggullu akornanni nunaminertat marluk misissornissaannut akuerisaapput RTZ Mining and Exploration Ltd aamma Platinova + Falconbridge Ltd. 1992-mi misissuineri annerusumik Karrat kangerluata nunataani aqerlussaqarfiullunilu zinkissaqarfik misissuiffigineqarpoq. Juunimi 1993-mi Falconbridge Ltd Niaqornat Qaarsullu akornanni, Illorsuit kujataani Qeqertalimmi Siggummilu Itsakup qeqertaasaani misissuinissamut akuerineqarpoq.

Namminersornerusut (NINN) immikkoortunut pilersaarusionerannut nunaqarfiit ineriartortinnerannut tunngasoq 27.40.1989-meersoq malillugu ukiup 2000-p tungaanut nunaqarfinni makkununga aningaasaliisoqarnissaa pisariaqarpoq:

1989-miit 2000-mut Namminersornerusut nunaqarfinnut aningaasaliiffigisassatut. pisariaqartitaat. Kisitsisit tamarmik mill.-nngorlugit.

Sumiiffik:	Niaqornat	Qaarsut	Ikerasak	Saattut	Ukkusissat	Illorsuit	Nuugaat.
Tunisass.	3,5	2,5	0	3,5	3,0	3,5	4,5
Innaall./Qullit	0,5	1,5	1,5	1,5	1,0	1,0	2,0
Imeqarneq	2,0	2,0	1,0	2,0	7,0	2,0	2,0
KNI + talittarfiit	2,5	2,5	2,0	0,5	0	1,8	2,3
KNI tankeqarfik	2,5	0,5	1,0	0	2,0	0	2,0
Quersuit, nioqq.	2,0	3,5	2,0	0	1,0	2,5	2,0
Atuarfik	2,0	2,5	2,0	1,0	2,0	1,0	2,5
Illut	3,0	3,4	2,6	3,8	3,0	2,6	1,8
Telefoni	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Aqqusernit	0	1,0	1,0	1,0	0,5	1,5	1,0
Katillugit	18,0	19,9	13,6	13,8	20,0	16,4	20,6

Aningaasaliinissamut pisariaqartitaat katill. 1989-1999: 122,3 mill.kr.kommunip nunaqarfiinut 7-nut.

Takussutissiap uuma aqqinnera qupp. tulliani takuneqarsinnaavoq, aningaasaqarnermullu inatsimmut maanna atuuttumut attuumassuteqarnera imm. 1.7-mi takuneqarsinnaalluni.

Nunaqarfinnut pilersaarutip nunaqarfinnut aningaasaliinissamik pisariaqartitsinerata ukioq 2000 tungaanut aqqinnera, nunaqarfiit ullutsinnut naleqquttunngorsarniarlugit aningaasaliinissamik pisariaqartitat ilanngunneqarpata ima isikkoqassaaq. Kisitsisit tamarmik mill-nngorlugit, (91):

Nunaqarfinnut illoqarfimmullu aningaasaliinissamut pisariaqartitat ukioq 2000-p tungaanut, mill.kr.-ninngorlugit.

Sumiiffik:	Nia.	Qaa.	Ike.	Saa.	Ukk.	Ill.	Nuu.	Uum.
Tunisass.	3	4	2	3	0	0	0	10
Innaallagiss.	1	3*	1	2	1	2	1	15
Imeqarf.	6	0	1	0	2	6	6*	12
KNI detail	3	2	1	1	1	2	2	0
Quersuit	3	2	2	2	2	2	2	3
Tankeqarfiit	1	1	1	1	2	1	1	1
Atuarfik	2	5	3	0	3	2	2	8
Kult. + timers.	3	4	3	3	2	2	3	15
Peqqinniss.	0	2	2	2	1	0	2	20
Isum. suliff.	1	2	1	2	2	2	1	12
Illu sulliss.	2	0	0	2*	0	2	2	2
Inun. 2,6-nut ill.	3*	7*	6*	5*	7*	3*	3*	38
TV + telefon	1	0	1	0	1	1	1	1
Talitt. + sapusiaq	1	4	2	6	3	4	2	40
Aqqus. + piareers.	4	1	1	2	2	1	1	14
Helistop	0	0	1	0	2	0	0	160
Eqqaa. + anart.	3	2	3	4	3	2	2	5
Katill.	37	41	31	35	34	32	31	355
Inumm.ataatsim.	0,43	0,17	0,13	0,15	0,18	0,27	0,33	0,25

* = Februaari 1994-mi suliarineqartut. Tunissiorneq pillugu paasissutissat Royal Uummannameerput, KNI detail, nioqqutissaarniarneq tankeqarfiillu pillugit paasissutissat KNI Uummannameerlutik.

Sanilliussassatut Uummannap illoqarfia ilanngunneqarpoq. Tassani "kulturimut" ilaapput fritidshjem nutaaq nalunnguartarfillu. "Peqqinnissaqarfimmu" ilaapput napparsimaviup kigutileriffilerlugu allinera. Talittarfiit tassaavoq imarpikkoortatinut talittarfik, helistopilu tassaalluni suluusalinnut mittarfik.

Uummannaq kommuniani ukioq 2000 tungaanut aningaasaliiffisassatut pisariaqartitat 596 mill.kr.-put assigalugu ukiumut 75 mill.kr.

Takornariaqarneq.

Inuutissarsiutitigut Pisortaqarfimmit oktobari 1991-mi oqallissaarut saqqummersinneqarpoq "Kalaallit nunaanni takornariaqarnikkut pilersaarut". Tassani immikkoortut pingaernerit ilagaat Kangerlussuup siunissami atornerqarnissaa, tassanilu Angallanneq pillugu Isumaliutissiisut Isumaqtigineqanngilaq. Oqallissaarummi Ilulissat eqqaanilu takornariaqarnerup annertusarnissaa ilaatinneqarpoq, ilaatigut Nuussuarmi pisuinnarlutik takornarissanut tammaarfiusinnaasut eqqartorneqarlutik. Uummannaq eqqaalu sivikinnerusumik Ilulissaniit takornariarneqartassasoq ilimagineqarpoq. Tikeraat qanoq amerlatigumaarnerannut Ilulissaniit Uummannamut bilitsit akiaat aammalu Nuussuaq qulaallugu avaqqulluguluunniit aqutit apeqqutaassaaq.

1.2.1994-miit atuutilersumik helikopterernermit akit 16%-mik qaffanneqarput, Ilulissat avataannut takornariarniarnermi siuarsaasuunngivissumik.

Angallanneq.

Inuutissarsiutitigut Pisortaqarfimmit isumaliutissiisut suliarineqarsimavoq "Kalaallit nunaanni siunissami angallannerup ilusissaa" 1991-meersoq. Tassani pineqarput usinik assartorneq, ilaasunik ingerlassineq timmisartuussinerlu. Uummannaq assartuussinermi ingerlatseqqiffissat siunnersuutigineqarsimannngilaq, Uummannap Upernaviullu pilersorneqarnissaat Aasianniit pisassasoq ilimagineqarluni. 1993-mili nioqutissanik pilersuineq Sisimiuniit Nuummillu ingerlatseqqiinnikkut pisarsimalluni.

Oktobari 1993-mi Namminersornerusut timmisartornikkut ilusissamik nutaamik nalunaaru-siorsimapput. Taasani siunnersuutigineqarsimalluni Qaarsut eqqaani Qaarsuarsunni suluusalinnut 800 meterit takitigisumik mittarfiliortoqassasoq, kommunilu tamarmi tassannaanniit isumagineqassasoq aalajangersimasumik qulimiguulik Bell 212 tassaniititsinikkut.

1986-mi NUISINA "Nunaqarfinni aqquserngit" pillugit isumaliutissiisummi saqqummius-sisimavoq. Tassani nunaqarfinni aqqusinniornissarik siunnersuutigineqartutut aningaasaliiffi-gineqarnissaa maannamut suli piviusunngortinneqarsimannngilaq.

Sanaartortitsiviit talittarfiliornissanik suleqatigiissitaliarisimasaa (HAPA) 1990-99-mut talittarfiup allineqarnissaanut siunnersuummik suliaqarsimavoq. Tassani pineqarput umiarsuaaqqanut aalisariutinullu talittarfissaq quersuup B-724-p avannaani, kommunimilu pilersaarusiap ungalorititaasa iluini suliarineqarsinnaasoq. Annertusaanissamik pilersaarutit immikkoortortap B1 kangiaata pilersaarutaanut ilanngunneqarlutik. Namminersornerusut aningaasaliinissamik pilersaarutaani 10.11.1989-meersumi talittarfik 4 mill.kr.-nik akeqartussaq 1992-93-mi sananeqartussatut inissinneqarsimagaluarpoq, kisianni februaari 1994-mi suli umiarsualiviliortoqanngilaq. Aningaasanut inatsimmi 1994-meersumi aalisariutinut imarpikkoortaatinnullu 1995-97-mut inissinneqarsimavoq.

Niuerneq.

Illoqarfimmik nunaqarfinnillu nioqutissanik pilersuineq KNI service aqutugalugu pisarpoq. Illoqarfimmi, Saattuni Qaarsunilu namminersortunik anginerusunik ataasiakkaanik pisiniarfeqqarpoq namminneq nioqutissaminnik tikisitsisartunik. KNI-p nioqutissaataanik pilersorneqarneq siusinnerusukkat Aalborg-imiit pisarpoq, KNI-mi aqqiissueqqinnerup kingornatigut Maniitsumi allaffeqarfimmi pisarluni. Sakkortuumik kissaatigineqarpoq nunaqarfiit isorliunerusullu nioqutissanik pilersorneqarnerat isorliunerusumi pisortaqarfeqartinneqarluni pissasoq - ajornartorsiutit piviusorpalaartumik paasinissaat anguniarlugu. KNI-p aqqiissoqqinnera februaari 1994-p tungaanut akit apparneranriik kinguneqarsimannngilaq nioqutissat ilamerngi eqqaassanngikkaanni annermik qisuit ruujorilerinermilu atortut iluanni. Usit imarpikkoortitat Aalborg-imiit toqqaannartinnagit illoqarfimmut allamut usigiarneqaqqartarnerisa kinguneraat tingunissaat sap.ak.-nik marlussunnik kinguaattoortalerneq, aserortoqarnerusalernera aamma nassiussat nalaattornerusumik apuuttalernerat allaallu tammartoqartalernera.

Attaveqaatigiinneq.

Tele attaveqaatit ukiakkut 1993-mi C3-p avannaani qaqqami antenneliipput 71,6 meterit qutsitsigisumi qaammataasiakkoorlugu nuna tamakkerlugu tv-kut tingoooraasinnaaneq ajornarunnaarsillugu. Aallakaatitat maangaanniit ingerlateqqinneqartarput illoqarfimmut, Qaarsunut Saattunullu. Nunaqarfinnut allanut tv-kut nassitsisinnaaneq Telemit misissorneqarpoq.

Nunaqarfinnut atatillugu telefonikkut attaveqaatinik piorsaanissaq Telemit februaari 1994-mi ima pilersaarutaavoq:

	1993-mi killiffik	Allisaanissamik pilersaarutip minnerpaaffissaa
Niaqornat	telefon 1	Aqqutit 30-it, 1994
Qaarsut	aqqutit 30-t	60-it 1995-mi
Ikerasak	aqqutit 8-t	minnerpaamik 30-t pisariaqarput
Saattut	aqqutit 40-t	naammapput
Ukkusissat	telefonit 2-t	30-it 1995-mi
Illorsuit	telefonit 2-t	30-it 1994-mi
Nuugaatsiaq	telefon 1	30-it 1994-mi

Nukissiorneq aamma imeqarneq.

"Kalaallit nunaanni nukissiorneq pillugu pilersaarut" 1987-meersoq malillugu Uummannami uulia atorlugu suli innaallagissiortoqassaaq. Piviusunngortinneqarsinnaasunik allanik periarfissaqanngilaq, soorlu erngup nukinganik iml. Nuussuarmit aamaruutissanik ikummateqarluni ingerlatsinissaq. Kiaap sinneruttup atorneqarnera naatsorsuutigineqarpoq annertusarneqassasoq atulsut annerit qanittumiittut ilanngullugit. Nukissiorneq pillugu pilersaarut Nukissiorfinnit allanngortiterneqarpoq.

Pilersaarusiaq tunngavigalugu januaari 1990-mi sularineqarsimavoq "Kalaallit nunaani nukissiorfiit ukiut 10-t ingerlanerini piorsaaviginissaat pillugu pilersaarut". GTO-p 1985-mi sanaartugasanik pilersaarusiaani ilaavoq innaallagissiorfimmi motorit 1987-88-mi taarserneqarnissaat 16 mill.kr.-nik naleqartussaq. 1987-mi ukiut tallimakkaarlugit aningaasartuutissat missingersorneranni 1990-91-mi innaallagissiorfimmi maskinat taarserneqarnissaat 12 mill.kr.-nik nalilik ilaatinneqarpoq. Innaallagissiorfiup maskinaanik taarsiineq maanna 1993-94-mi 32,7 mill.kr.-nik naleqartussaq kiisami ingerlanneqarpoq. Namminersornerusut sanaartugassanik pilersaarusiaanni 1987-89-meersumi atortuusivissaq 2 mil.kr.-nik nalilik ilaagualarpoq sananeqarnikuunanili.

1985-mi "Kalaallit nunaanni imeqarfiit ukiuni qulini piorsaavigineqarnissaannik pilersaarut". Taanna Nukissiorfinnit allanngortiterneqarpoq.

Erngup bakteriaqarnerata ajornartorsiutaanerata kingunerisaanik imeqarfiup allanngortiternissaa imeqarnerullu taseq 2 ilanngullugu pisalernissaanik aningaasanik inatsimmut 1993-meersumut inssiisimaneq 1994-95-mut kinguartinneqarpoq. Februaari 1994-mi suli naliliiniartoqarpoq suliassallu pilersaarusiorneranik suli takussaasoqarani.

Nunagissaaneq, aqqusernit, erngup eqqagassallu kuuffii.

GTO-p juuni 1987-mi "entreprenøritut suliffeqarfii pillugit immikkoortortap pilersaarusiornera" aamma "illut inssiisarfii pillugit immikkoortup pilersaarusiornera" decembari 1987-mi sularisimavaa. Sanaartortitsiviit 31.12.1993-miit atorunnaarnerat ilutigalugu pilersaarutit taakku ullumimut naleqqukkunnaartutut isigisariaqarput.

Sanaartortitsiviit decembari 1993-miit "immikkoortortat pilersaaruttat 1994, pisortatigoortumik nunagissaaneq" nassiussuunniikuuvaat, ukiuni qulini aningaasaliinissamik pilersaarutitalik. Pilersaarut 1994-mi aningaasaqarnikkut inatsisip ungalorititaasa iluanniippoq, imaralugillu erngup eqqakkalluunniit kuuffiisa aningaasaliiffigeqqinnissaat iml. nutaanik eqqakkat kuuffiliorneq. Uummannamut atatillugu aningaasaliinissamut pilersaarutip imarai 9,3 mil.kr. Qernertunnguami immikkoortoq A8-mi 1994-98-mi aqquserngup 400 meterinik tallinissaanut atugassat, 1,8 mill.kr. A8-mi 1996-mi erngup aqqutaanik pingaarnermik pilersitsinissamut kiisalu 6 mil.kr. Piitakassaap Aqqutaanik B3-miittumik 1998-2001-mi inaarsaanissamut asfaltiinissamullu naatsorsuussat.

Illuliornerit.

1993-p ukiaanerani Inatsisartut nuna tamakkerlugu ineqarnermi piginneqatigiiffimmik (INI A/S) pilersitsiniarlutik aalajangerput, taassuma BSU-mik illuutigisat, Namminersornerusut inssiisat attartortittagaat, nutaanik inssiisiornerat kommunilluunniit inssiisaataasa sullinneqarneri

isumagisussaassallugit. Juuni 1994-mi ineqarnermi piginneqatigiiffiup kommunip attartortittagaaniq nunagissaanermillu qanoq annertutigisumik isumagissaqarniarnera ilisimaneqanngilaq. Ineqarnermi piginneqatigiiffimmik pilersitsinissamik Inatsisartut ileqqoreqqusaliaa nr. 12, 28.10.1993-meersoq Namminersornerusut Sanaartortitsiviillu allaffeqarfiini sulisunut aalajagersakkanik imaqqarpoq, GTO-llu inissaqartitsiniarnermi piginneqatigiiffittut ingerlasimaneranik pilersitseqqinnertut isikkoqarsorinarluni.

Tunisassiorfiit.

"Nunaqarfiit nutarteriffiginissaannik pilersaarut 1986-89" KTU-p juuli 1987-mi suliaa malillugu tunisassiorfiortoqqarpoq Ikerasanni, Ukkusissani, Illorsuarni Nuugaatsiamilu. Saattuni tarajorterivik 1984-mi KGH-p ataani suliarineqqarpoq, illutaanilu qerititsivimmik toqqorsivissamik pilersitsinissaq eqqarsaataalluni. 1991-miilli Royal Greenlandip Niaqornani piginneqatigiilluni tunisassaioffimmik tigusinissaa isumaqatiginniutaaleroq. Royal Greenlandip isorliunerusunut Uummannami immikkoortartaqalernera ilassilluarneqqarpoq kommunimiillu taperserneqqarluni. 1994-mi aningaasanut inatsit malillugu RG pilersaaruteqqarpoq 1995-mi Qaarsuni tunisassioffimmik pilersitsinissamik aamma Saattuni Ukkusissanilu aalisakkeriviit allisarnissaat pilersaarutaalluni.

Namminersornerusut innaallagissap akianik aalajangersaasimanerat naapertorlugu aalisakkanik tunisassiorfiit akikinnerusumik pilersorneqartussaapput. 1992-93-mi suliffissuarnut akigititaq taanna kWh-mut 1,55 kr.-iuvoq, imaappoq atuisartut akigisartagaannit 69 ørimik akikinnerulluni. Tamanna kommunip nunaqarfinni innaallagissiorfiini ukiumut 300.000 kr-ninik annaasaqaataavoq, taakkulu maannamut kommunip akileraartartuinit matussuserneqartarput, taamaallaat affaat Namminersornerusunit matussuserneqartarlutik. 1994-miit sarfanut suliffissuarnut akigititaq apparneqqarpoq kWh-mut 40 oorinngorlugu (sarfallionermi uuliamut aningaasartuutit affaasa missaat), tamatumuunakkullu kommunip nunaqarfinni innaallagissiorfiutaani amigartoorutit 800.000 kr-nik amerleriarlutik. Kommunip utertoornissaq siunertaralugu isumaqatigiinniarnissaq piumasarinikuuvaa, Nukissiorfiit illoqqarfinni innaallagissiorfiata aalisakkerivimmut sarfamik tunisarnermi pisartagarisaasa assigannik, pissusissamisoorsorinangilarmi kommunip innuttaasa kisimik Royal Greenlandi ukiumut 400.000 kr-ninik tapiiffigisassappassuk, taakku assigaat akileraarnermi procenti affaq. Siunissami annertunerusumik aalisakkerivimmi suliarineqartariaqarput. Ilaatigut inereerlugit tunisassiat pitsaanerulersinnaavoq tunisassiorneq ingerlaannartumik pisalerpat, akunniliullugu suli tunisassiat inivillutik naammassinngitsut qeriteqattaqaqinagit, ilaatigullu inuiaqatigiinni kalaallini aningaasanik nalillit alliaartornerat annertusarneqassaaq, suliffissaqarnerulernermik akileraarusiisinnaanerulernermillu malitseqqartumik.

Peqqinnissaqarfik.

"Kalaallit nanaanni Peqqinnissaqarfiup siunissaa pillugu isumaliutissiissut" novembari 1986-meersoq malillugu, Uummannap napparsimaviata allineqarnissaa 26 mill.kr.-nik aningaasaliiffigineqartussaasimavoq. Namminersornerusut Peqqinnissaqarfimmik tigunerata kingorna 1992 aningaasanik inatsimmi napparsimavimmut 15 mil.kr.-nit atortussanngortinneqarsimapput. 1992-mi suliaasanik siunnersuut saqqummiunneqqarpoq immikkoortartamilu pilersaarut suliarineqqarluni. 1993-mi aningaasanut inatsimmi napparsimaviup allanngorsarneqarnissaanut allineqarnissaanullu aammalu kigutileriffiup B-272-miit nuunneqarnissaanut 22 mill.kr.-nit 1993-95-mi ilanngunneqarsimapput. Napparsimavimmi sanaartornissap aallartinnissaa kinguarneqqarqarsimavoq, 1994-mi pisussanngorlugu kigutileriviillu nuunneqarnissaa 1997-mut.

Peqqinnissamik Ministeriaqarfik 1991-mi Nuna tamakkerlugu peqqinnissamik Pilersaarut suliarisimavaa. Peqqinnissaqarfiup tigunerata kingorna pilersaarussiaq isumaliutissatut tiguneqqarpoq, tapiinissamillu ileqqoreqqusaaq nutaaq maanna suliarineqqarluni. 1994-mi aningaasanut inatsimmi Nuugaattaami 1996-mi nakorsiartarfittaassaaq nutaaq, Qaarsuni 1996-mi Ikerasammilu 1997-mi aammalu Saattuni 1997-mi nakorsiartarfiup allanngorsarneqarnissaa ilanngunneqarsimapput.

Pigiinnartariaqartutut soqutigisat.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiornerni Uummannap illoqqarfiani pigiinnartariaqartutut soqutigisat Namminersornerusut allagaqaataani "Uummannaq, illut illoqqarfiillu immikkoortortai

pigiinnartariaqartut" 1990-mi allaaserineqarsimapput. Tamakku illoqarfiup pilersaarusionerani ilannguneqarsimapput. Nunaqarfiit sumiiffiillu inoqarfeqanngitsut eqqarsaatigalugit itsarnitsat ataasiakkaat 1980-mi nalunaarsorneqarsimapput, ammalortumik ersarissumik nalunaaqutserneqarsimallutik normutalerlugit nunat assigini ilanngussani nunaqarfiit nunaqarfiit killitalersukkani uuttuut 1:100.000 atorlugu. Qangarnitsanilli nuna tamakkerlugu nalunaarsuineq naammassineqajjanngilaq, taamaattumik qangarnitsanik ilisimaneqanngitsunik nalunaarsorneqarsimanngitsunillu peqarsinnaavoq.

1.7 Aningaasaqarnermut pilersaarusioneremut nassuiaat.

Nassuiaatip matuma Namminersornerusut Kommunillu 1993-94-mut missigersuutit akuerineqarsimasut tunngavigai, 1995-97-mi missiliuutaaginnarallartumik naatsorsuutit ilanngullugit.

Kommunip missigersuutai.

Kisitsisit pingaarnert ilaat kommunip naatsorsuutaannit 1990-91-meersut, missigersuutit 1992 + 93-meersut .nissigersuutillu naatsorsorallarneri 1994-96-meersut takutippaat ingerlatsinerami unittooqqajaaneq, aammalu sanaartornermi annertuumik unikaallatsitsineq.

Kommunimi aningaasaqarnermut takussutissiaq, ANINGAASARTUUTIT mill.kr.-nngorlugit. 1990-91-meersut naatsorsuutini kisitsisaapput. 1993-mut missingersuut tapiissutissanik akuersiissutitalerlugu aaqqissugaavoq, 1994-97-mut missigersuutit 5.11.1993-meersuupput.

Ukioq:	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Allaffeqarneq	22,3	19,6	18,3	18,9	19,0	19,3	19,2	19,0
Teknikkeqarneq	5,4	5,1	4,6	5,6	5,4	5,6	5,7	5,8
Ill.attartort.	0,2	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Inunn.isum.	19,4	35,1	36,6	35,4	19,3	18,9	18,8	19,3
Kultureqarfik	24,4	24,0	23,0	22,9	23,7	23,7	23,7	23,7
Innaall. + imeq	6,5	4,3	4,2	5,2	5,4	5,5	5,6	5,7
Ingerl.KATILL.	78,1	87,9	86,8	88,2	73,0	73,3	73,3	73,7
Sanaart.ningaas.	10,4	6,8	3,2	4,4	2,0	2,1	2,7	1,2
Aningaasartuutit, KATILLUGIT	88,5	94,7	90,0	92,6	75,0	79,0	75,5	76,0

1990-mi juulimi Maarmorilimmi aatsitassarsiorneq matuvoq, tamatumalu kingorna salisoqarluni 1991-p aasaanerata tungaanut tallimat miss. sulisoqarluni. 1991-mi utoqqalinersiutit tunniunneqartarnerat kommunimut nuunneqarpoq, aningaasartuutaallutik 14 mill.-kr. miss. ataatsimoortumik tapiissutit ilaatigut qaffaassutigisaat, 1994-milu Namminersornerusunut utertinneqartussat.

Ersarissumik takuneqarsinnaavoq ilinniartitaaneremut tunngasut aningaasartuutaanersaasut isumaginninneremut tunngasut tulliuullutik. Aningaasartuuteqarfiunerpaasut pingajoraat allaffeqarneq, aningaasartuuteqarfiunerpaallu taakku pingasut ukiuni tulliuuttuni allanngorpallaassanngillat katillutillu kommunip aningaasartuutaasa tamarmiusut 83%-raat sanaartorneremut aningaasartuutit ilanngullugit.

1991-mut atatillugu ingerlatsineremut aningaasartuutit kontonut pingaarnernut takussutissiorneqarput qupperernerup tulliani.

Maarmoriliup aatsitassarsiorfiunerata matunerata kingorna kommunimi akileraarutitigut isertitat apparujussuarsimapput, akileraarutillu %-ata qaffanneratigut isertitaasartut annertuumik ikileriarsimallutik (1 %-mik qaffaanerami 2 mill.kr.-nit pallimasaraluarlugit maanna 1 mill.kr. anguneqarneq ajorput).

Kommunimi aningaasaqarnermut takussutissiaq, ISERTITAT mill.kr.-nngorlugit. 1993 aamma 1994-97-mut missigersuutit (budget) 9.11.1993-meersoq.

Ukioq:	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Kommun. akileraarut	25%	25%	26%	26%	26%	26%	26%	26%
Isertitat akileraarutaat	-47,7	-27,4	-25,6	-26,3	-26,3	-26,3	-26,3	-27,3
Tunng. tapiissutit	-39,8	-58,5	-59,2	-66,2	-47,5	-47,4	-47,4	-47,4
Isert. allat	-2,7	-2,6	-2,0	-1,5	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Aningaasart. - isertitat	-1,7	6,2	3,3	-1,4	-0,3	0,1	0,6	-0,5
Ukiup naan.karsi-miittut	11,7	6,8	-0,1	0,5	2,5	3,4	3,6	5,1

Karsimiittut nalunaarsorneqarput aningaasat nikerarnerisa soorlu kommunimit attartorsimasat taarsernerisa ilanngaatigereernerisigut. Karsimiittuutit minnerpaaffigisussaavaat aningaasartuutit 5%-iat, 3,7 mill.kr.-nilu missaaniilluni, taamaammat 1992-95-mi karsimiittuutikipallaarnissaq akuerineqaqqaartussaavoq.

Kommunip naatsorsuutaani aningaasartuutit aallaavigineqartarput, taamaammat "+"-ip aningaasartuutaanera nalunaarpaa "-"-llu isertitaanera nalunaarlugu.

Ukiuni tullluttuni karsimiittuutissat minnerpaanissaannik piumasarisaq ataassimammassuk, siunissami aningaasaqarniarnikkut qanoq iliuuserisinnaasat killilerujussuupput. 1993-mi sanaartugassanut missigersuutini 3,3 mill.-kr. Namminersornerusut 50-85%-mik tapiiffigisagaannut pingitsoorani atugassaapput, taamaammat taakunuunatigut sipaarniuteqartoqasappat illoqarfimmi kaajalukaartitanut annertuumik sunniuteqassaaq. Illoqarfimmi nunaqarfinnilu aqqusinniorneq 1 mill.kr.-ngajannik naleqarpoq inuillu illussaannik sanaartornissamut nunagissaanerup malitsigalugu.

Kommunip 1991-mi naatsorsuutaanit aningaasaliffiusimasut pingaarnerit immikkoortiteraanni aningaasartuutaaffiusarsimasunullu agguallugit ima isikkoqassapput:

Kommunip 1991-mi naatsorsuutaani aningaasaliffiusimasut pingaarnerit ilaasa agguataarnerat.

	aningaasart.-mill.kr.	akissars. + ajunngittors.	angall. + aqqiss.	ikummaties., innaall., sillimm.	isertitat	aningaasart. allat
Qinikkat, ajunngitsors., nerisaqarn., angallass. Politikerit	3,5	48%	23%	1%	0	28%
Allaffeqarneq, komm. all. illoqarf. + nunaqarf.	16,0	73%	4%	12%	-3%	14%
Aqqusern., aputaajaan., aqqa., qatseris., errors.	8,5	51%	34%	13%	-8%	10%
Meeqqarivijt, utoqq. ill., klub	10,5	79%	5%	13%	-20%	23%
Atuarf., atuak. atorn., elevnj., katers.	20,3	81%	2%	13%	-1%	5%
KÁTIL. mill.kr.	58,9	42,6	5,4	6,9	-3,5	7,4

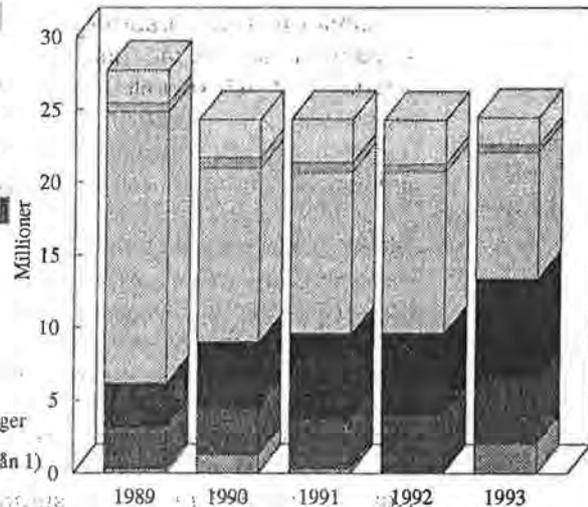
Aaqqigasaanermut aserfallatsaaliinermullu ilanngunneqarput allanit sullinneqarnerit soorlu eqqagassat, teknikkimullu tunngatillugu aningaasartuutit ilaapput eqqagassanik isumaginittunut akiliutit.

Aaqqigasaanermi aningaasartuutit affagajaat assassorluni sulisunut akissarsiaammata, ingerlatsinerne tamakkunani akissarsianut aningaasartuutaasartut 45 mill.kr.-put aningaasartuutit tamarmik katillugit 59 mil.kr.-iusut. Assersuutigalugu isumaqatigiinniarnerni akissarsiat 5%-iinnaagaluartumik qaffanneqassappata malitsigissavaa ingerlatsinerne aningaasartuutit 2,3 mil.kr.-nik qaffariarnerat, taakkunanngalu taamaallaat 0,5 mil.kr. missaat kommunimut akileraarutit isertartut qaffariaatigissallugu. Akerlianik aningaasarsianut aningaasartuutit 10%-mik annikilleriarpat sanaartornermut atugassat marloriaattingorsinnaagaluarput.

Ataani titartagartaliussakkut takunegarsinnaasut kommunimut akiligassaasut annertussusaat 1989-mi qaffasinnerpaapput 27,7 mill.kr.-ullutik. Akileraarutitigut akiligassaanerisut annikillisinneerisigut (taakkununga ilaallutik isumakkiinnarneqartut katillugit 3,6 mill. kroniusut) ukiuni kingullerni akiligassat 25 mill.kr. pallisimajualersimavaat. Ukiuni tulliuttuni annertuumik annikillisarnerneqarput, kommunimmi taama annertutigisumik akiitsoqarfigineqartuarnini nammassinaajunnaarsimavaa.

Decembarip 31-aani kommuninut akiitsut:

	1989	1990	1991	1992	1993
forskud	300.574	1.270.286	343.437	152.331	2.051.015
A-bidrag	2.834.000	3.172.515	3.428.849	3.893.981	4.462.448
regninger	3.014.955	4.574.445	5.822.107	5.607.373	6.919.048
skatterestancer	18.678.519	11.916.539	11.105.847	11.053.917	8.659.530
hjaelp tilb.pligt	674.916	730.345	662.357	528.346	477.223
kom. lån 1)	2.239.915	2.655.008	2.977.212	3.036.916	1.920.997
ialt	27.742.879	24.319.138	24.339.809	24.272.864	24.490.261

1) 1989-92 attartortitat katillugit, 1993-miit akiligassaannaat.

Isumakkiinnarneqart: 1991 2,1 mill. kr., 1993 1,0 mill. kr, aamma 1994 0,5 mill. kr.

Namminersornerullutik Oqartussat missigersuutaat.

Namminersornerisut sanaartugassanut aningaasaliisarnerat ukiumiit ukiumut nikerangaatsiarpoq, annertuumik aningaasaliiffiusut soorlu innaallagissiorfik talittarfiilli apequtaallutik. 1994-97 ataatsimut isigalugu aningaasanullu inatsit 1994 malillugu Uummannami eqqaanilu katillugit 154 mill.kr. aningaasaliissutaaniarput, taakkua assigaat 14.800 kr. ukiumut inummut ataatsimut. Siuliani eqqaaneqareersutut annertuumik aningaasaliiffiusut soorlu innaallagissiorfiup allinera, napparsimaviup talittarfiullu allineri maannamut ukiuni arlalinni kinguartinneqartarsimapput, taamaammat aningaasaliissutaasartuutit suli annikinnerullutik.

1993-mi Aningaasanut inatsisip oktobarimi 1992-mi akuerineqarnerata kingorna oktobarimi 1993-mi makkua aningaasaliinermut pilersaarut 2.11.92/31.5.93-mi naqqitaq malillugu suliaasaagaluit 1994-miut kinguartinneqarput iml. suli aallartinneqaratik:

Napparsimaviup allinera	6,0 mill.kr.
A3-mi nuagissaaneq	1,3 mill.kr.
Imeqarfiup nutarternera	9,1 mill.kr.
Kiassaaviup nutarternera	<u>0,9 mill.kr.</u>
KATILLUGIT	17,3 mill.kr.

taakkua assigaat Namminersornerisut 1993-mi sanaartugassaasa 34%-mik annikillineqarnerat!

Piffissamik taama sivikitsigisumik periarfissaliilluni anniklisaasarnerit ukiut sisamakkaarlugit sanaartugassanik pilersaarusiortarnerit tatiginassuseerutsippaat. Siunissarni kommunit aningaasartuutissaminnik isertitassaminnillu pimoorullugu missigersuusiortassappata - ilaatigullu akileraarutigut isertitassat ilimanassusaat nalilerluarlugu - Namminersornerusut sanaartugassatut pilersaarusiarninnik maleruaanissaat tatiginnaasariaqarpoq.

Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliinissaannut pilersaarut, mill.kr.-nngorlugit 1994-mut MISSIGERSUUTIT 4.11.1993-meersut

Sanaart. %-ia Namminer. aningaasaliiff.	1993	1994	1995	1996	1997
4-2 stk 60m ² illut/uk. illoqarf., 80%	1,3	2,2	1,9	1,0	0
4 stk 40m ² illut/uk. nunaqarf., 80%	1,1	0,3	0	0	0
Heliportip illutaa, illoqarf., 100%	3,1				
Utoqq. illuata allin. 50%	0,6	2,6	2,0	2,5	1,0
Nakorsiarfiit, Qaar, Ike, Sat, Nuug. 100%				1,1	2,7
Nappars. allinera + allanngort. + kigutilerif. 100%	2,6	8,7	10,7	2,8	1,7
Atuarf. allinera., Qaarsut, 100% (kinguart. 94)	1,5	0,9			
Talittarf., illoqarf., 100%	0,1	1,4	5,9	31,6	5,5
Aqqusin. + imeq nunagiss. Kimmut A3 + A8, 100%	0,2	2,3	2,0	1,8	2,0
Imeq Niaqornat (ukiunerani tanki), 85%			2,1	3,0	0,4
Imeq Illorsuit (tarajuaan./tank?), 85%		1,8	0,3		
KNI-quers., Nia, Qaar, Ike, Saat, 100%		1,7	6,9	2,9	0,1
RGT tunisass. Nia, Qaar, Saat, Ukk, 100%		7,6	5,2	0,8	
Illu sull. inaarsar. Qaar. + imeq Nuug, 85%	5,5				
Illu sullissivik, Niaqorn. 85%				1,2	0,5
Illu sulliss., Saattut, 85%	1,6	0,4			
Illu sullissivik, Illorsuit, 85%			1,2	0,5	
Illu sullissivi. Nuugaatsiaq, 85%		1,2	0,5		
Innaall. allinera, Niaqornat, 100%			1,3	0,2	
Innaall. allin., Qaarsut, 100%	2,0				
Uumm. innaall. allinera, 100%	24,5	10,2			
Imeqarf. nutarternera, Uummannaq, 100%		6,0	3,1		
Sanaartorn. aningaasaliin. KATIL.	44,1	47,3	43,1	49,4	13,9
Kom. pisariaqartum. aningaasaliinissaa	1,8	2,3	2,0	2,2	0,6

1993-97-mi nunaqarfinnut agguaqatigiisillugu aningaasaliinerup aqqaqatigiisinnera 1993-mi aningaasanut inatsimmi ukiumut 5,8 mill.kr.-iuvoq 1994-mi aningaasanut inatsimmi ukiumut 10,4 mill.kr.-iuvoq. Taamaalilluni aningaasaliinerit Namminersornerusut namminneq nunaqarfinnut aningaasaliinissamik pilersaarutaat qanillattorpaat (tak. immikkoortoq 1.6), taanna malillugu nunaqarfinnut aningaasaliissutissatut pisariaqartit ukiumut 12,2 mill.kr.-iupput. Nunaqarfinni annertusaaniessat aningaasatigut ineriartulernissamatut pisariaqartut imm. 4.11-mi eqqaaneqartut pivi:uunngortinneqassappata, kommunimut tamarmut aningaasaliissutit ukiumut 66 mill.kr.-nngorlugit qaffattariaqarput.

1.8 Inoqassutsikkut inuutissarsiutitigullu ineriartortitsinermi anguniagassat.

Inoqassutsikkut ineriartornissaq pillugu arlalippassuarnik iliuseqarluni naatsorsueriartoqarsinnaavoq. Uani takutinneqarput periutsit marluk ilaatigut Kalaallit nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup ilaatigullu kommunalbestyrelsip anguniagarisaannik takutitsisut.

Uummannap kommunia TAMAKKERLUGU Ukioq 1990-2010-mut inoqassutsikkut ineriartornissap missilluunneqarnera

Ukioqatigiiaat:	Kom. ukiup naan. 19-90	Naatsorsueqqissaartarfiup missigersuusaa, nuna tamakkerlugu agguaqatigiisitsineq naapertorlugu				
		1990	1995	2000	2005	2010
Meeraaqqeriv., 0-2 ukiull.	179	163	154	138	127	126
Meeqqeriv., 3-6 ukiull.	204	190	214	192	173	162
Atuartut, 7-17 ukiull.	437	420	452	498	499	453
Inuusut., 18-24 uk.	324	372	244	250	280	309
Sulisinnaas., 25-59 uk.	1279	1307	1454	1483	1475	1491
Utoqqaanerit, 60-74 uk.	152	140	173	207	250	281
Utoqqaat, 75 sinn. uk.	36	31	34	36	48	59
Katillugit, missigersuut:	2611	2623	2725	2804	2852	2881
Aatsitassars. ilanngull. kombestip missigers.		2623		3000		3500

Maannamut inoqassutsikkut ineriartorneq imm. 1.1-mi allaaserineqarpoq.

Kommunalbestyrelsip siunissami inoqassusissaq pillugu missigersuinerani naatsorsuutaavoq suliffinnik nutaanik pilersitsisoqarsimanissaa, aatsitassarsiorfik annerusoq aallartinneqarsimassasoq, suluusalinnut mittarfiliortoqarsimassasoq kommunimilu ilinniarfimmik ingerlatitsēqqiffiusumik pilersitsisoqarsimassasoq.

Kommunit ataasiakkaat inuuniarnermikkut tunngaveqassappata ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugu sulisut ilinniarluarsimasut kommunimiitinnarlugit pingaartuuvoq Nuup avataani qitiusumik allaffeqarfiusut annerusumillu ilinniarfiit pilersinneqarnissaat. Suliffeqarfiit makku iluatsittumik Uummannami inissinneqarsinnaapput:

Suluusalinnut mittarfik Nuussuup avannaanik angallannikkut sullissisuusq,
Uummannap kangerluani silap unerisimasarnera pissutigalugu.

Nunaqarfinni teknikerit ilinniarfiat. 7-nik nunaqarfeqarneq ukiullu affaa inorlugu immakkut angalasinnaaneq peqqutigalugit nunaqarfinni ajornartorsiutaasartut naliginnaat tamarluinnangajammik maani ilisimaneqarput, sungiusarlunilu suliffissat ajornaquteqangittumik pilersinneqarsinnaapput.

KNI-p nunaqarfinnik pilersuinermi allaffeqarfia. Nioqqutissatigut pitsaassutsikkullu ilisimasassat pissarsiariuminassapput pitsanngorsaatillu eqqukkuminarnerussallutik pisortasut sullitanut qanittumiipata.

Takornarissanut atuarfik. Ukiup ingerlanerani silap unerisimalluarnerani piffissat takornarierfinnaajusut marluutillugit (upernaakkut qimusserfiunerata nalaani aasakkullu in-makkut/nunakkut angalanerup nalaani) tamatingoortumik pinngortitami ilisimasortatut, saqisutut, hotelimi saaffiginnittarfimmiutut il.il. ilinniarnissaq periarfissaqarluassaaq.

Efterskole timersornermik ilinniarfiusoq nalunnguarfitalik. Isertitaasartut ilarujussui immakkut aalisarnermit pisartillugit nalunermik ikiueqqaarnissamillu ilinniartitsinerup immakkut ajunaartartut iml. ajoqusertartut ikilisissinnaavaat.

Eqqumiitsuliorneq ammit atorlugit. Taamaaliornikkut ammereriaaseq nunaqarfinni utoqqaanerusut nalunngilluagaat kinguaariinnut tulliuuttunut tammatsaalineqassaaq. Uummannaq nuna tamakkerlugu ilisimaneqarlualerpoq DR TV-p juullimut aallakaatitassiaa "Nissebanden på Grønland" peqqutigalugu, "Julemaallu illuanut" Qasigissaniittumut atatillugu tunissutissanik tunisassiat takornarissanut tuniniarneqarsinnaallutik.

1.9 Kulturimut, atuartitsinermut isumaginninnermuullu suliffeqarfinnut atatillugu anguniakkat.

Maanna inunnik isumaginninnerup ataani pisariaqartitanik matussutissaqartitsineq (inissaqartitsineq).

Pingaartumik meeqqeriveqarnermi annermillu meeraaqqerivinni inissat tungaasigut Uummannaq nunap sinnerani agguaqatigiisitsinermut naleqqiullugu inissaalatitsineruvoq.

1993-mi Uummannap kommuniani tamarmi inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit matussutissaqartitsinerat, 1990-mi nuna tamakkerlugu agguaqatigiisitsinermut sanilliullugu.

Suliffeqarfik ukiui	Inissat 90/93	Ukioqatigiit 93	Kommunimi tamarmi matuss. 1990	Kommuni-mi tamarm. 1993 matuss	Nuna tamaat matuss.
Meeraaq. 0-2 uk.	30 / 30	179	18%	17%	28%
Angerl.paaq.0-2 uk.	19 / 38	179	11%	21%	21%
Meeqqeriv. 3-6 uk.	60 / 60	222	27%	27%	40%
Fritidshjem 7-13 uk.	95 / 95*	319	30%	30%	5%
Meeq. angerl. 18 uk.	9 / 9#	893	(0,9%)	(1,0%)	1%
Utoqq. ill. 65 sinn.	21 / 21°	125	19%	17%	18%
Utoq. ill. il.il.65 sin.	3 / 0	125	3%	0%	10%

* Inngerummi 6-13-nik ukiulinnut inissat 95-it.

taakkunanga meeqqat 4 miss. Uummannap Kommunianit. Saniatigut tassanngaannartunut inissat 3-5-upput iml. ullukut meeqqat 2-3, iml. ilaannikkoortumik nakkutigisaasumik ulloq unnuarlu ataatsimik inissaqartitsineq.

° Inissanit 21-usunit 5 miss. 1993-mi innarluutilinnit 65 ataallugit ukiulinnik inigineqarput.

Nuna tamakkerlugu agguaqatigiisitsinermi aallaaviusoq: GSK: "Grønland 1992/93."

Matussutissaqartitsinerup appariornera inissat taakuungaluartut peqquteqarpoq ukioqatigiit amerliartornerannik.

Annermik nunaqarfinni inissaaleqisoqarpoq illoqarfimmi nuna tamakkerlugu agguaqatigiisitsineq pallimaneqarmat angerlarsimaffinni paaqqinnittarfiit eqqaassanngikkaanni.

Illoqarfiinnarmi inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit natussutissaqartitsinerat 1993, 1990-mi nuna tamakkerlugu illoqarfiit agguaqatigiisitsilluni natussutissiinerannut sanilliullugu.

Suliffeqarfik	ukiui	Inissat	Ukioqatigiit	Uummannap illoqarf.	Nuna tamakk. illoqarf.
Meeraaq.	0-2 uk.	30	91	33%	36%
Angerl.paaq.	0-2 uk.	20	91	22%	26%
Meeqqeriv.	3-6 uk.	60	112	54%	52%
Fritidshjem	7-13 uk.	95	160	59%	6%
Utoqq. ill.	65 sinn.	21	56	38%	23%

Nuna tamakkerlugu agguaqatigiisitsinerami aallaaviusooq: GSK: "Grønland 1992/93."

Uummannap illoqarfiani siunissami inunnik isumaginninnermi suliffeqarfinnik pisariaqartitsineq

Inuit amerlassusaasa qanoq nikikkiartorumaarnerat apeqqutaalluni inunnik isumaginninnerup iluani inissat assigiinngitsut pisariaqartinneqalissapput. Isumaginninnermi inissanik pisariaqartitsinerup inuit amerlassusaasa allanngorarnerannut malussarissusaa (iml. taamaanginnera) takutinniarlugu, siunissami pisariaqartitsineq, siunissami inuit amerlassu-seriumaagaattut missigersuinerit marluusut assigiinngissutaattut takutinneqartarpoq. Kalaallit nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup missigersuusaaani ukioqatigiissaarineq atorreqartoq maani aamma atorreqarpoq tassami inuit amerlassusaasa allannguutaat annertunerit inuit illoqarfiit akornanni nuttarnerannik peqquteqarumaattut ilimagisariaqarmat, inunngortut amerleriapiloornerinik toqusartulluunniit annertuumik ikileriarnerinik peqquteqaratik. Siunissami nuuttarnissanut nuna tamakkerlugu pilersaarusiarmut atatillugu najoqqutassianik peqanngimmat, kommunimilu politikkikkut illoqarfiup nunaqarfiilu inuisa siunissami qanoq agguataarneqarumaarnerannik anguniangaliortoqarnikuunngimmat, ilimagineqarpoq illoqarfiup inuttussusia nunaqarfinnut naleqqiullugu nikigani 54%-iujuassasoq.

Inunnik isumaginninnermi inissat nutaat pisariaqartinneqarnerat.

Naatsorsueqqissaartarfiup inoqassusissamik missigersuutaa kommunalbestyrelsillu ukioq 2010-p tungaanut inuttussiatut siunniussaa tunngavigalugit naatsorsugaq.

Illoqarfiup inui 54%

	Matuss. kissaatigisaq	Illoqarfimmi inissat nutaat pisariaqartitat:		
		1992	2000	2010
Meeraaq. + dagpleje	80%	29	12-17	15-19
Børnehøve	70%	18	13-18	1-14
Fritidshjem/klub	71-59%	80	80	80
Utoqqaat ill.	15%	-5	16-18	30-41

Inissanik nutaanik pisariaqartitsineq 1992-mut naleqqiullugu naatsorsorneqarpoq, pisariaqartitat tamakkereerlugit, taamaalilluni ukioq 2010 pisariaqartitat tamakkiisumik pisariaqartitaapput ukioq 2000-mut ilanngutassaanatik.

Utoqqaat illuannut atatillugu kommunip inui 65-t sinnerlugit ukiullit tamarmik utoqqaat illuanni najungaqarsinnaasutut matumani naatsorsuunneqarput, utoqqaat illuat ulloq unnuarlut sulliviummat kommunimil tamakkerlugu sullissisoq, meeqqeriviit akerliannik taakku ulluunerinnaani ammasarmat taamaammallu taakkunani pisariaqartitsineq illoqarfiinnarmut tunngalluni.

Utaqqisut allassimaffii malillugit inunn. isum. suliffeqarfinni inissanik pisariaqartitsineq, illoqarfiinnarmi.

	Maanna inissaqartit- tat	Maaji 1992-mi utaqqisut	Utaqqisoqanngit- suuppat inissaqar- titsineq
Meeraaq. + dagpleje	49%	meeqqat 43-t	95%
Børnehave	54%	meeqqat 15-t	67%
Utoqqaat illuat	19%	utoqq. 10 miss.	28%

Meeraaqqerivimmuut taamaallaat naatsorsuunneqarput meeqqat inunngoreersimasut. Utoqqaat illuannut atatillugu kommuni tamarmi aallaaviuvoq. Najoqqutaq: Uummannami inunn. isumaginn.

Anguniagaasup utaqqisullu allassimaffiat malillugu meeqqerivinni inissanik pisariaqartitsinerup imminnut tulluuttuunerat ersippoq, tassami "pappiaqqakkut" anguniakkat anguneqarpata utaqqisuerutissagaluarpog.

Utoqqarnut atatillugu kisitsisit ima annikitsigaat inuk ataasiinnaq %-nik arlalinnik naleqarluni, taamaammallu kisitsisitigut takussutissiat mianersorluni nassuiarniartariaqarput. Imaagunarporli ukioq 2000 nalaaniit pisariaqartitsineq annertusiartuaalissasoq, ukiorlu 2010 ullumikkut inissarititaasunut naleqqiullugu pisariaqartitsineq marloriaatinngorsimassasoq.

Meeraaqqerivinnut atatillugu ullumikkut utaqqisuutaasut amerlalluinnartutut isikkoqarput, 95%-illu inissaqartillugit naliliineq piviusorpalaarani. Akerlianilli inuttussusissanik missigersuinerit ilimanarsisippaat ukiuni tulluuttuni 20-ni meeraaqqerivinni inissat nutaat 12-19-t pisariaqartinneqartuassasut, taamatullu pisariaqartitsineq 1993-miilli malunniuttoq.

Kommunalbestyrelsip illoqarfimmi ukioq 2000 inunnik isumaginninnikkut anguniagassatut siunniussaasa aningaasartuutitassaasut.

	Inissat nutaat pissariaq.:	Komm.-p sanaart. akili- gassaa mio.kr	Komm.-p in- gerlats. anin- gaas. inumm. ataats./ukiumut	Ukiumut inissa- nut nutaanut ingerlats. aning. mill kr
Meeraaqqerivik	12 - 24	0,7 - 1,4	69.000	0,8 - 1,7
Børnehave	13 - 26	0,5 - 1,0	32.000	0,4 - 0,8
Fritidshjem	80	0	25.000	2,0
Utoqqaat ill.	16 - 18	3,8 - 4,3	113.000	1,8 - 2,0
Allisaaneq katill.	121 - 148	5,0 - 6,7	-	5,0 - 6,5

Fritidshjemmiliorneq 100%-mik kultureqarnikkut atuartitaanikkullu pisortaqarfimmit aningaasaliiffiqineqassaaq, sinneri Inunn. Isumm. Pisortaqarfimmit 50%-mik tapiiffiqineqassapput. Arlaannaasaluunniit ingerlannerinut Namminersornerusut tapiissanngillat.

Inunnik isumaginninnermut atatillugu sanaartugassat ukiumut 0,8 mill.kr.-nik naleqartussatut ukioq 2000-mi anguniakkat angunissaannut ukiut 6-8-t pisariaqarput, tamannalu piviusorpalaartutut oqaatigisariaqarpoq. Kisianni inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit ingerlannerinut ukiumut 5-6 mill.kr.-ninik annerusunik aningaasartuuteqartarnissaq siunissami ukiut tamaasa inissikkuminaassaaq. Ilutigalugu takuneqarsinnaavoq kommunip sanaartugassanut aningaasartuutissaasa taamaallaat ukiumi ataatsimi ingerlatsinermi aningaasartuutissat assigai. Ingerlatsinermi aningaasartuutit 5-6 mill.kr. qulaani pineqartut inissinniassagaanni assigaa suliffeqarfiit sisamaasut allinissaannut kommunip aningaasartuutissaasa ukiuni tulluuttuni ukiut tamaasa akilerarnissaat.

Ilinniartitaaneq.

Ukiuni tullluttuni marlussunni meeqqat atuartut amerlassusissaat ilisimaneqarluarneruvoq, tassami meeqqat 1991-mi inunngortut 1997-mi atualissammata, inatsisillu malillugit meeqqat tamarmik atuartussaallutik. Nunaqarfiit atuarkiini inissaqartitsiniarneq nikerartorujussuuvoq:

1-9 klassini atuartut amerlassusaat nunaqarfinilu inissat pisariaqartitat.

	Aggustimi atuarnerup aallart, kingorn. atuart. amerias.:						init amerlass. 1992	atuart. inimi ataats. 1992	atuart. inimi ataats. -95-97	init pisariaqart. inimi atuart. 7-uppata
	92	93	94	95	96	97				
Niaqornat	19	17	15	15	10	10	2	10	6	0
Qaarsut	32	33	39	36	39	39	2+1+(1)	8-11	10-13	3
Ikerasak	37	41	47	51	51	51	2 + 1	12	17	4
Saattut	41	41	39	38	37	34	5 + 2	6	5	-2
Ukkusi.	27	32	34	34	39	37	2 + 1	9	12	2-3
Illorsuit	16	16	18	17	20	26	2	8	11	1-2
Nuugaat.	17	19	18	23	21	23	1 + 1	9	11	1

+ init amerlassusaasa akornanni isumaqarpoq init illutani arlalinniittut. Qaarsuni ini ataaseq oqaluffittut aamma atornerarpoq. Qaarsuni ini ataaseq ukiukkut atuartitsivissatut naammaginartumik kiassarneqarsinnaanngilaq. Ukkusissani Nuugaattaamilu init ilaat siornatigut oqaluffiutigalutik atuarkiisimapput.

Qulaani kisitsisit Qaarsuni, Ikerasammi Ukkusissamilu atuarkiit allilerneqarnissaat pisariaqarqisoq takutippaat, aammattaaq takutilugu Illorsuarni Nuugaatsiamilu annikinnerusumik pisariaqartitsisoqartoq, Saattunili eqqarsaatigineqarsinnaalluni atuartitsinermit ingerlassat atuarkiit illutaasa annersaannut katersuunneqarsinnaannginnersut, ilfullu minnerit siunertanut allanut atorlugit.

Uummannap illoqarfiani Edvard Krusep aturfiani atuartut amerlassusaat, ukiup aturfiusup aallartinnerani.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1. klasse	31	28	34	23	40	25
2. klasse	25	32	28	34	23	40
3. klasse	31	31	32	28	34	23
4. klasse	22	29	31	32	28	34
5. klasse	28	24	29	31	32	28
6. klasse	21	18	24	29	31	32
7. klasse	24	28	18	24	29	31
8. klasse	21	21	28	18	24	29
9. klasse	19	19	21	28	18	24
1.-9.kl amerl.	222	230	245	247	259	266
1. - 9. klassit	15	16	16	16	16	17
10-12.kl. amerl.	6	6	6	6	6	6
Klassit KATILL.	21	22	22	22	22	23

1993-mi atuarnerup aallartinnerani atuartut amerlassusaat tassaapput 1.10.1993 atuartut tamarmik, ilaallutik atuartoq nunaqarfimmioq ataaseq innarluutillilu marluk immikkut atuartitat. Siunissami atuartut amerlassusissaat 31.12.1992 meeqqat 0-5-nut ukiullit amerlassusaat aallaavigalugit naatsorsorneqarput.

Atuaqatigiit 24-iuppata amerlanerullutilluunniit atuaqatigiit marlungorlugit avinneqassapput. Saniatigut 1993-94-mi perorsaaneermik peqquteqartumik 8.klassi avinneqarsimavoq, pingasunillu atuartulinnik immikkut nakkutigisaasunik atuaqatigeeqarluni.

Ukiumi aturfiusumi 1993-94-mi 10.klassimi atuartut 35-upput, 11.kl.-mi 26-ullutik 12.kl.-milu 9-ullutik. Taakkunanga atuartut pingasut atuaqatigiinnut kalaallisut oqaasiliunngittunut akunnialunnguani immikkoortinneqartarput. Atuartut 10-12.kl.-ni atuartut illoqarfimmit nunaqarfinniillu pisuupput, siunissamilu amerlassusissaat qaffakkiaartulaassasoq ilimagineqarpoq, kisiannili maannamutut atuaqatigiiaat 5-t iluaniitinneqarsinnaallutik.

Aturfimmi annermi B-195-mi init aturfiusut nalinginnaat 16-iupput, immikkullu atuartitsisarfiit 6-iullutik (sananeq, iganeq, uumaatsulerineq, mersorneq, ilusilersuineq aamma qarasaasialerineq), B-110-miippit init pisoqalisoortut tulluukkunnaarnikut pingasut.

Siunissami atuartut amerliartulaartussaapput, tamannalu peqqutigerpiarlugu atuaqatigiinni atuartut 24-t sinnertassamatigut init atuartitsiviusussat pisariaqartinneqaleriartussapput. Init nalinginnaasut maanna amerlassusaat ukiumit aturfiusumit 1993-94-miilli taamaalilluni ikippallaalereerput, tassami atuaqatigiit tamarmik immikkut ineqartariaqaralarput, init immikkut atuartitsiviusartut atuarnerup pilersaarusiorterani annertuumik isumalluutigineqassanngippata, ikerinnakkullu atuanngittoorallartarnerit pinngitsoorneqassappata. Taamaamat naammattunik inissaqartitsisoqassappat B-110-milu init naleqqukkunnaartut qimanneqassappata aturfiusup annerup ininik nalinginnaasunik 6-nik ilanissaa pisariaqarpoq. Aturfiusup ilanissaata inaarsarnissaa ukiup aturfiusup 1998-mi aallartinneranut naammassereersimasariaqarmat pilersaarusiorteq 1996-mi aallartittariaqarpoq, aningaasaliinissarlu 1996-98-mut inissittariaqarluni.

Inuutissarsiutitigut ilinniartitaaneq.

Uummanami STI-p atuarfia sammivitsigut 7-tigut ilinniartitsivoq: Sanaartorneq, Saviminilerineq, Niuerneq, Inunn. isum. ikiortit, Aalisakkerinermi ikiorti Inuussutissalerinerlu.

STI-p atuarfiata ukiuni tulliuuttuni marlussunni inissatigut pisariaqartitsissanngilaq, kantii-naasimasoq B-1100 ilinniartittut atorneqalernikuummat. 1993-mi oktobarimi STI-mi ukiuq siulleq ilinniartut 24-put, taakkunannga marluk avanersuarmiullutik. Taakku saniatigut nunaqarfimmiut 16-t angullugit ilinniartorineqarsimapput, taakkunanngalu kingullit 6-t ilinniarnertik 1993-mi inaarsarpaat. Assut naammagisimaarneqanngilaq nunaqarfimmiunik ilinniartitsineq tamanna unimmat.

STI-mi ilinniartut amerlassusaat ukiuni marlussunni kingullerni taamaaginnarsimavoq, annerusutigullu illoqarfimmi sungiusarluni suliffiusinnaasunut naleqqulluni. Ajoraluartumik sanaartornerup iluani aningaasatigut ajornartorsiornerup kingunerisaanik sanaartornermik saviminilerinerinermillu ilinniagaqarniartut sungiusarfissaalatsinerat annertusiartorpoq.

1.10 Illoqarfiup aamma nunaqarfiit ineriartortinnissaannut anguniakkat.

Kommunalbestyrelsip anguniagaraa nunaqarfiit 7-iusut tamarmik inoqaannarnissat.

Avataaniit angallannerup ingerlanneqarnissaa kissaatigineqarpoq pisassasoq timmisartut suluusallit atorlugit kommunimi mittarfimmut, aasaaneranilu umiarsuit ilaasartaatit atorlugit. Kommunip iluani angallanneq kissaatigineqarpoq pisassasoq qulimiguulimmik, aasakkullu ilaasartaateeqqanik sukkasuulianik kiisalu ukiukkut qimussimik, snescooterinik sikukkullu biilnik.

Illoqarfimmi aqquserngit lastbillit marluk imminnut saneqqussinnaanngorlugit silissuseqassasut kissaatigineqarpoq, aammalu asfalterisarnerup pitsaanerulernissaa kissaatigineqarluni. Nunaqarfimmi kissaatigineqarpoq aqqusineeqqat annerit pitsanngorsarneqarnissaat, annermik talittarfimmit motorilinnik angallaffigineqarsinnaanngorlugit.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu anguniarneqarpoq naammattunik illuliorternissaq, anguniarneqarluni agguaqatigiissillugu inuit marluk illumi ataatsimi najugaqarnissaat.

Aalisarnerup inuutissarsiutini pingaarnarpaatut inissisimajuarnissaa kissaatigineqarpoq. Nunaqarfimmi siliffissaqartitsiniarneq pissutigalugu kissaatigineqarpoq tunisisarnerup tunisassiornerullu ingerlatiinnarneqarnissaat/pilersinneqarnissaat.

Amerlanerit suliffissaqartinnissaat anguniarlugu aalisakkanik tunisassiat piffissap ingerlanerani annerusumik inivillugit suliarineqartassapput - avammut nioqqutiginnginnerini.

Meeqqat atuarfiannik nangitsiviusinnaasumik pilersitsisoqarnissaa kissaatigineqarpoq, soorlu efterskolemik iml. timersornermut tunngasunik ilinniartimmik naluttarfittalimmik, taamaaliornikkut kommunip iluani ilinniarnikkut killiffiit qaffasissut anguneqarsinnaaqqullugit, inuusuttullu piukkunnarluartut annaajumanagit.

Danmarkimiit suliassat tigoqqannerinut atatillugu allaffissornikkut qitiusumik ingerlataq ataaseq amerlanerilluunniit tiginissaat kissaatigineqarpoq, soorlu KNI-p nunaqarfimmut piginneqatigiiffiliaata qullersaqarfia, iliussaqtitsiniarnermut piginneqatigiiffik iml. Nukissiorfiit nunaqarfimmut immikkoortortaqaarfiata Uummannami pilersinneqarnissaa kissaatigineqarluni. Kommunimi nunaqarfippassualimmi taakkunanngalu arlallit sikukkut bilerluni tikinnissaannik periarfissaqarfiusumi inissiiinissaq attaveqatigiillualerermik ammaassissaaq, tamatumalu kingunerissallugu pilertortumik misilittagaqarlualerineq.

Kommunalbestyrelsip kissaatigaa nunaqarfiit sinneruttut piaarnerpaamik TV-kut attaveqalernissaat, taamaaliornikkut nunaqarfimmi innuttaasut malinnaalluarsinnaaqqullugit, sumiginagaasutullu taamaallaat radiumik tusarnaartussatut misigisimajunnaaqqullugit.

Kissaatigineqarpoq piaarnerpaamik nunaqarfimmi tamani telefonit aqquaat minnerpaamik 8-nngortinneqassasut. Telefonit 1-2 taamaallaat nal. 9-15 ammasartut naammangilluinnarput.

Suliffissaqartitsiniarnikkut, napparsimaveqarnikkut umiarsualiveqarnikkullu pitsanngorsaaniisaaq pisariaqartinneqaaq. Taamaammatt pingaartinneqarlunnarpoq aningaasatigut inatsississatut siunnersuummi sanaartugassatut ilanngunneqarsimasut kinguarneqqinneqaratik piviusunngortinneqarnissaat.

Kommunalbestyrelsip pisortat illoqarfinni nunaqarfinnilu pingaarniit tulleriissarinera. 30.4.1993.

* = 1993-mi pioreersoq ukioq 2010-llu tungaanut naammattoq.

A = 1994-97-mi sanaassatut pilersaarutini ilaavoq.

B = 1998-2001-mi sanaartugassatut salliutitat

C = 2002-2005-mi sanaassatut inissinneqartut.

D = 2006-2010-mi Kingusinnerusukkut pisariaqartitsilernissaq naapertororlugu sanaassat.

Sanaartugassaq:	Ill.	Nia	Qar	Ike	Sat	Uk.	Ill	Nug
Aalisak. tunisin. qeritits.	*	A	B	*	B	*	*	*
Tunisassiorneq, fabrikki	C	B	C	*	C	*	D	D
Inuutis. siuars. neqitsersuis.	B	B	B	B	B	B	B	B
Umiatsialerineq, amutsivik	*	C	C	C	C	C	C	C
Innaall. allinera, silami qull.	*	A	A	A	A	A	A	*
Imeqarneq, illoqarf. nutarterineq	A	A	*	*	*	*	A	*
TV-aallak. + Telefon	A	B	*	A	*	B	B	B
Umiarsual. + talittarf.	A	C	B	D	A	*	B	C
Heliport / Helistop	A	*	*	B	C	A	*	*
Eqqaaneq, avatang. eqqaan.	B	B	B	B	B	B	B	B
Anartarfilerine	*	A	A	A	A	*	A	A
Quersuit + Tankeqarfik	D	D	B	C	B	D	D	C
Ulluin. nioqq. pisiniarfii	*	C	D	*	*	*	D	B
Qatserisarfik	*	D	C	B	A	D	C	D
Arsaaffik + pinnguarterf.	B	B	B	B	B	B	B	B
Meeqqeriviit	A	C	C	*	B	B	C	C
Inuusuttunut, fritidskl.	B	C	B	B	B	C	C	C
Atuarfik, atuak. atorn.	C	C	A	A	D	B	B	D
Utoqqarn. isumaginn.	A	D	C	C	C	D	D	D
Kulturikkut sull., katers.fik	B	B	C	C	D	B	B	B
Oqaluff. + iliveqarf.	B	C	C	A	*	A	*	*
Naluttarf. / Eqaarsaarf.	C	D	C	C	C	D	D	D
Errorsis. / illu sull.	C	A	*	*	*	*	A	A
Peqqinnissaqarf.	A	*	B	B	C	D	*	B
Politeeqarf. / Nunaq. isertit.	C	D	D	C	C	D	D	C
Aqqusern. nutaat	A	C	B	C	D	C	D	*
Takornariss. ill., tikeraat inaat	A	B	B	D	C	C	C	D
Piniariarfii	D	D	B	D	D	A	B	C

Efterskole/ungdomsskole Uummannap illoqarfiani 1998-2001-mi sanaassatut pingaartillugu inissinneqarpoq. Najugaqarfissanik iluliorneq immikkoortortanilu nunagissaaneq nunaqarfiit tamarmik illoqarfiullu sanaartorfineqarnissaannik pilersaarutitut ilaapput, siunissamilu piffissani sanaartorfissani tamatigut salliullugit inissinneqarlutik. Taamaammatt qulaani takussutiesiani immikkoortillugit takutinneqanngillat. Umiarsualiveqarfiit qanoq pingaartinneqartigissanerat kommunalbestyrelsip oktobari 1993-mi.

2. ILLOQARFIMMUT NUNAQARFINNULLU IMMikkoortiterineq, IMMikkoortut SOQUTIGISAQARFIIT KIISALU NUNAMINERTANIK ATUGASSIINERMI PIUMASAQAATIT.

2.1. Nunaminertat annertussusaat.

Kommunimi innuttaasunit angallateeqqanik, qimussimik pisuinnarlunilu angallavigineqarnerusartoq tassaavoq kangerluup paavata sermersuullu akornanni nunap immikkoortortaa 150 km-sut silitsigisoq. Avannamut Upernaviup kommunianut killeqarfimmiit kujammut Qeqertarsuup/Ilulissat killigannut 200 km missiliorpai, taamaammallu nunap immikkoortua Uummannap kommuniani innuttaasunit atukulaneqarnerusoq 23.000 km²-tut annertussuseqarluni.

Kommunip killeqarfii maanna atuuttut kommunalbestyrelsip allanngortikkusunngilai. Taamaammatt kommuninut sanilerineqartunut avannaani Upernavimmuut kujataanilu Qeqertarsuamut/Ilulissanut killerisat maannatut iinnartussat saqqaani titartagannguakut takutinneqarput.

Illoqarfimmuut nunaqarfinnullu immikkoortiterinerup aalajangersaaffiginerani aallaavigineqartut makkuupput:

- A. Imeqarfik nunataalu maanna atorneqartoq siunissamiluunniit isumalluutigisaaq annertunngikkuni illoqarfiup nunaqarfiulluunniit killeqarfiata iluaniissaaq.
- B. Nunaminertat sukisaarsaarfineqarsinnaasut nalinnaasumik najukkamit ulluinnarlugu pisuffigineqarsinnaasut, nunaqarfimmiit 2-3 km-ip iluani nunaminertatut nassuiaaserneqartut ilaatinneqassapput.
- C. Sanaartorfiusimasooq qeqertami mikinerusumiippat qeqertaq tamarmi ilaatinneqassaaq.
- D. Nunap immikkoortortai piffissami pilersaarusiorfusumi illoqarfiup ineriartortinnissaanut atorneqarumaartutut takorloorneqarsinnaasut illoqarfiup nunaqarfiulluunniit killigata iluaniitneqassapput, soorlu eqqaaveqarfiit, mittarfiit assigisaallu.

Immikkoortortat qulaani pineqartut ilaatigut uiuleriinnarsinnaapput iml. qalleraallutik, taakkuli katigunnerat tassaavoq illoqarfiup iml. nunaqarfiup ilua.

Sumiiffik: **Illoqarfiup iml. nunaqarfiup ilua:**

Uumm. illoqarfia: Uummannap qeqertaa tamarmi, ilaareerput taseq 1, taseq 2, taseq 3 aamma taseq 4-p nunataat imeqartitsiviusut kiisalu qeqertap kimmuut nuua suluusalinnut mittarfiup inissinneqarfigisinnaasaa. Tak. ilanng. 2.

Niaqornat: Nunaqarfimmiit 2 km miss. kiisalu kuup nunaqarfimmiit ½ km missiliorlugu imaanut kuuttup nunataa. Tak. ilanng. 7.1.

Qaarsut: Nunaqarfimmiit 3 km miss., tassunga ilaalluni Qaarsuarsunni mittarfiliaasinnaasup nunataa, ilaananili "Qaarsut Kussinersuata" nunataa. Tak. ilanng. 8.1.

Ikerasak: Ikerasap qeqertaata kangimut nuua nunaqarfimmiit 3 km miss., ilaalluni erngup taseqarfiup nunataa. Tak. ilanng. 9.1.

Saattut: Saattut qeqertaat tamaat, nunaqarfimmiit 2 km miss. tikillugu. Tak. ilanng. 10.1.

Ukkusissat: Nunaqarfimmiit 2 km miss., ilaanani "Kuussuup" nunataa. Tak. ilanng. 11.1.

Illorsuit: Nunaqarfimmiit 2 km miss., kiisalu nunaqarfiup avannaani arsartarfiup eqqaani kuup nunataa. Tak. ilanng. 12.1.

Nuugaatsiaq: Nunaqarfimmiit 2 km miss., ilaanani kuup nunaqarfiup kangiatungaaniittup nunataa. Tak. ilanng. 13.1.

2.2 Immikkoortut soqutigisaqarfiit.

Ilanng. 5-mi takutinneqartutut piniariartarfiit illullu asiartarfiit pioreersut nunap immikkoortuani tamarmi siammaassimapput. Taakkua sivikinnerusumik piniariartilluni, aalisariartilluni angatilluniluunniit maannatut atornissaat akuerisaavoq. Illuaqqat aserfallattaalineaqartarnissaat aaqiissuuneqartarnissaallu akuerisaavoq.

Taakku saniatigut ataani takutinneqartut soqutigisaqarfittut taajumaneqarput, taakkunungalu

atatillugu kingusinnerusukkut illoqarfiup nunaqarfiillu qulaani pineqartutut avataanni nunaminertatut ammasuutitatus pilersaarusiunnissaat pisariaqalersinnaapput:

Sumiiffik:	Nunap ass. sumiiff.:	Samm./soqutigis. nakkutigisass:
Eqalulik	54° 05'E, 70° 27'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Eqaluit	51° 15'E, 70° 24'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Sermeerlat	50° 43'E, 70° 32'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Umiivik	54° 00'E, 71° 40'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Fiskesøerne	51° 15'E, 71° 04'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Savik	54° 12'E, 71° 25'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Equuttat	54° 32'E, 71° 24'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Tasiusaq	54° 54'E, 71° 27'N	Eqalunniarf., pinngort. illers.
Qeqertannguit	51° 37'E, 71° 06'N	Timm. inaat., ilaat. imeqqut., pinng. illers.
Appatsiaat	52° 12'E, 71° 06'N	Timm. inaat., ilaat. appat, pinng. illers.
Kangerluar. qe.	51° 46'E, 71° 17'N	Timm. inaat., ilaat. mitit, pinng. illers.
Salleq	52° 15'E, 70° 58'N	Timm. inaat., ilaat. taater., pinng. illers.
Nuussuutaata q.	54° 38'E, 70° 40'N	Timm. inaat., ilaat. imeqqut., pinng. illers.
Shades øer	53° 52'E, 71° 22'N	Timm. inaat., ilaat. imeqqut., pinng. illers.
Naajat Inaat	53° 31'E, 72° 00'N	Timm. inaat., ilaat. serf., pinng. illers.
Drygalski syd	51° 12'E, 70° 30'N	Nunianneq, pinng. illers.
Qeqertalik	53° 45'E, 71° 02'N	Ujaqq. pinn., isumannaat. atuin.
Qarassap Imaa	50° 35'E, 70° 32'N	Ukkusis., isumannaat. atuin.
Innarsuaq	51° 43'E, 70° 40'N	Ukkusis. + nunianneq, isumannaat. atuin.
Qaqortuatsiaq	51° 54'E, 70° 58'N	Marmori (piaaaffikoq), isumannaat. atuin.
Marmorilik	51° 16'E, 71° 71'N	Marmori (piaaaffikoq), isumannaat. atuin.
Uummannatsiaq	51° 42'E, 70° 34'N	Lejrskoli (nunaqarfikoq), pinng. illers.
Qilakitsaq	52° 15'E, 70° 37'N	Timit panern., oqalut. eriagis.
Aput	52° 25'E, 70° 39'N	Ataartarfik

Tuttoqarfii: Nuussuaq Siggullu.

Umimmaqarfii: Sigguk.

Pisuinnaq takorniararfii ukiumilu timersorfiusinnaasut: Drygalskip qeqertaassaa Nuussuullu avannaatungaa kippassuseq 52,20-p kitaani.

Soqutigisaqarfii sumiissusaat nunap assignani ilanngussami 4-mi takutinneqarput.

2.3 Illoqarfiup nunaqarfiillu iluanniittut pillugit aalajangersakkat:

Illoqarfiup nunaqarfiillu iluini nunaminertat pillugit kommunalbestyrelsi oqartussaataavoq. Avataannili Naalakkarsuisut nunaminertat pillugit oqartussaasuullutik.

Illoqarfiup iluanut atatillugu illoqarfimmik ineriartortitsivissatut naatsorsuussaq kommunip pilersaarutaani Uummannap illoqarfiata pingaarnertut ilusissaatut ilaavoq, tak. imm. 3.0-3.9. Illoqarfiup iluani kommunalbestyrelsi immikkoortortani pilersaarusiorsinnaatitaavoq, kiisalu nutaanik sanaartornernut allanngortiterinernulluunniit atatillugu pilersaarusiornissamut tunngavigisassat pissarsiariniarnissaannut pisussaataitaalluni. Nunaqarfinni immikkoortortat pilersaarusiornissaannut pisussaataitaaneq atorunnaartarpoq akuerisaasunik nunaqarfii pilersaaruteqaraangata.

Uummannap illoqarfiata aamma Niaqornat, Ikerasaat Illorsuillu iluanniippat nunaminertat imeqartitsiviusut immikkut paaqqutarisassat. Nunaminertani imeqartitsiviusuni illoqarfimmut atatillugu imm- 3.4-mi nunaqarfinnullu ataasiakkaanut atatillugu immi. 4.-10-ni malittarisassat allaqqapput.

Illoqarfiup nunaqarfiillu iluani sumiissutsit avataaniittut ilanngunneqarput imeqartitsiviusut, ilusiliinerit pingaarnertit illoqarfimmut nunaqarfinnullu, makkulu atuupput:

Nunaminertat sukisaarsaarneq siunertaralugu atugassatut akuerisaapput, soorlu pisuttuarneq, qimusserneq, ataarneq sukuutsernerluunniit sivikinnerusumillu tuperneq. Qimmit pituttaanissaat akuerisaavoq qimmeqarnermi ileqqoreqqusaq malillugu pisinnaappat. Karsit nerukkaatissaasiviit, qamutit assignaallu angallassinermi atorneqartartut qimmit pituttat

eqqaaniitinneqarnissaat akuerisaavoq, kisianni ikassat, qimminut ungaluliat queeqqalluunniit sanaqqusaanngillat. Qimmit pituutaat, karsit, qamutit assigisaallu nuunnermi piginnittuanniit peerneqassapput, taarsiivigitinnertaqanngitsumillu sukkulluunniit peeqquneqarsinnaallutik, nunaminertaq kingusinnerusukku siunertanut allanut atorineqassappat.

Telep atortoqarfii pioreersut aserfallatsaalineqarlutillu nutarterneqarsinnaapput. Telep atortoqarfii nutaat napparutitaqarlutillu puugutaasaasanik antennitallit, kallerup inneranut aamma imermut aqqusikkat pilersinneqarsinnaapput nunaminertamik atugassiisoqarsimappat. Immakku angallannermi nalunaaquttat naaralaartitsiviillu immakku timmisartukkullu angallannermi atugassiat aserfallatsaalineqarsinnaapput nutaallu pilersinneqarsinnaallutik. Atortoqarfiit, ledningit, napparutit assigisaallu atorunnaartut piginnittumit peerneqassapput. Sanaartugassat annerusut Uummannaq illoqarfiata pilersaarutaanut iml. nunaqarfiit ungalorisamik pilersaarusiuunnerinut ilaangitsut kommunimi pilersaarusiamut matumunnga tapiissutitut pilersaarusiuunneqarnissaat malitsigisaanillu immikkoortortanut pilersaarusiuunneqarnissaat piumasarineqarpoq.

2.4 Nunaminertanik atugassiinermi kommunalbestyrelsiq tunngavissiai.

Illoqarfiup nunaqarfiulluunniit iluani avataaniluunniit nunaminertamik atuinissaq qinnutigineqarniarpat Uummannaq kommunia killeqarfianiippat qinnuteqaat tamatigut uunga nassiunneqassaaq:

Uummannaq kommia, Tekniskikkut Avatagiisinullu Ingerlatsivik,
Box 200
3961 Uummannaq, telefax 48367.

Illoqarfiup nunaqarfiulluunniit avataani nunaminertaq pineqarpat, qinnuteqaat kommunip oqaaseqaateqarfigisinnarlugu Namminersornerusunut ingerlateqqissavaa.

Nunaminertanik atugassiisarnermi inatsisitigut tunngavigisat Namminersornreullutik Oqartussat nunaminertat atorineqartarnerat pilersaarusiuunneqartarnerallu pillugu nalunaarutaanni nr. 23-mi 18.11.1992-meersumi aalajangersarneqarput.

Illoqarfiup nunaqarfiullu iluani atuuttut makku tunngavigineqarput:

Nutaamik sanaartorneq, ungaluliineq, ikassaliorneq, quiliorneq, qimminut ungalusaliorneq, atortussanik inissiineq assigisaalu sunaluunniit nunaminertamik atuinissamik qinnuteqqaartariaqarpoq, nunaminertaq tamaginnik nalinginnaasumik atorineqarsinnaajunnaassappat.

Siumoortumik ilisimatitsineq nunaminermik atuinissamik qinnuteqaatinut illoqarfimmi pissooq kommunep allaffiani allagarsiinikkut. Nunaqarfimmi qinnuteqaatinut siumoortumik ilisimatitsineq pissooq allagarsiinikkut nunaqarfimmi pineqartumi kommunep allaffiani. Tamatuma kingorna sapaatip akunnerini pingasuni periarfissaqarpoq allagarsiinermiit, akertiliiissutissanik saqqummiussinissamut nunaminermik atuinissamut qinnuteqaammut.

Nunaminertap atugassiisutaasimasup iml. illup maannamut atugaasup atorneqarnera allanngorpat aammattaq nutaamik atorinissanut akuersissummik qinnuteqartoqassooq. Illut ikuallassimasut nappaqinniarnernanni nutaamik nunaminertamik atuinissamik akuerinissaq piumasarineqarpoq.

Nunaminertamik atugassiineq taamaallaat pisinnaavoq nuna immikkoortoq pillugu ungalorisamik aalajangersakkat malillugit taakkualuunniit ersarinnerusumik immikkoortut pilersaarusiuussimanagerat malillugu.

Assersuutigalugu atortussanik inssiivissanut iml. ikassanut atuinissamik akuersineq aalajangersimasumik piffissalorneqarsinnaavoq.

Sanaartorfissatut nunaminertamik atuinissamik akuersissut pineqarsimappat sanaartornissamik akuersissut atuinissamik akuersissutip pinneranit ukioq 1 qaangiutinnigisoq pissarsiari-neqareersimassaaq, sanaartugarlu nunaminertamik atuinissamik akuersissutip pissarsiarineranit ukiut 2-t qaangiutinnigisut atorineqalereersimassalluni. Atorineqalernerani sanaartornermi

pisortaatitaasut atuisinnaanermik akuersissutaat pissarsiarineqarsimassaaq.

Nunaminertamik atuinissamik akuersissutip tunniunneqarneraniit ukiut 2 qaangiutsinnagit timitalerlugu aallartinneqarsimanngippat atugassiineq atorunnaartutut isigineqassooq nunaminertarlu qinnuteqartumut allamut tunniunneqarsinnaalluni. Ikuallanermik allamilluunniit peqquteqartumik illu aserugaq aserorneraniit ukiut 2 qaangiutsinnagit atoqqilerneqarsimanngippat nunaminertamik atuisussatut akuerisaasimasup nunaminertaq uterteqqissavaa.

Nunaminertamik atugassiinermi piumasaqaataasut atugassiinermit ukiok 1 qaangiutsinnagu piviusunngortinneqarsimanngippata, tassunga ilaallutik nunagissaanermi manimeq akiligassat pillugit isumaqatigiissusiorsimannginneq, nunaminertamik tunniussisimaneq ingerlaannartumik atorunnaassaaq, nutaamillu qinnuteqartoqartariaqarluni.

Nunaminertamik atugassiinermi iml. nunaminertat pilersaarusioneranni aqutissat pilersuinermilu aqqusiinerit pillugit piumasaqaasiortoqarsinnaavoq.

Kommunip aqqusineqqat, illut tungaanut aqqusineqqat kussiallu pilersinnerinut aningaasartuutai agguataarneqarsinnaapput nunagissaanermi aningaasartuutit, nunaminertanik tunineqarsimasut akornanni. Kommunalbestyrelsi nunagissaanermi aningaasartuutit agguannissaat pillugu malittarisassaliorsinnaavoq akiliinissamik ileqqoreqqusaliaq tamanit takuneqarsinnaasoq aqqutigalugu. Immikkoortortat pilersaarutaanni atuisinnaatitaanermi piginnittut tamanik atorneqartartunik - soorlu biilit unittarfiinik, ungalunik pinnguartarfinnillu - pilersitsinermi akileeqataasinnaanerit aalajangersaaffigineqarsinnaavoq.

Immikkoortortat pilersaarutaanni sanaartorfissatut immikkoorsisoqarsimaneratigut iml. nunaminertamik atugassiisoqarsimaneratigut qularnaveeqquserneqanngilaq sanaartortitsisussap sumiiffik taanna siunertaminut atorluarsinnaajumaaraa. Toqqaviliinissamik pissutsit sanaartortitsisussap nammineq misissugassarai. Sanaartortitsisup sanaartorfissap inissinnissaa akisussaaffigaa.

Nunaminertaq nalingiimmik piukkunnaateqartunik qinnutigineqassappat kommunalbestyrelsi aalajangersimavaa qinnuteqartoq sivilunermik kommunimiissimasoq sallitinneqassasoq. Tassani pineqarpoq qinnuteqartoq ataatsimut isigalugu qanoq sivilutigisumik kommunimi najugaqarsimanersoq (imaappoq Uummannami inuit aqqisa allasimaffiannut nalunaaqqasimanersoq). Suliffeqarfinnut atatillugu qanoq sivilutigisumik kommunimiissimaneq ullormit sulisitsisutut nalunaarsorneqalerfiannit naatsorneqassaaq. Qanoq sivilutigisumik kommunimiissimaneq suliffeqarfiup maanna taaguutaa/immikkoortortaqaarfia aallaavigalugu naatsorsorneqassaaq, assersuutigalugu KNI aamma Royal Greenland pilersinneqarneranniit naatsorsuisoqassaaq, KGH-p pilersinneqarfia aallaavigineqarani.

Tamatuma kingorna ilisimatitsisneq nunaminernik tunniussinernik tunniunneqartunik illoqarfimmi nunaminernik tunniussinernut pissooq allagarsiinikkut kommunep allaffiani nunaqarfinnilu nunaqarfimmi pineqartumi pissooq kommunep allaffiani.

Nunaminertamik atungassinneqarsimaneq allanut tunniunneqarsinnaanngilaq kommunalbestyrelsi akuersiseqqaartinnagu. Nunaminertami atugassiissutigineqartumi najugarisamik illuliortoqarsimappat kingornussisoqartillugu, avittoqartillugu BSU-lu aqqutigalugu allanut tunniussisoqartillugu inummut eqqartuussiviup illumik tunisaanut nunaminertamik atugas-siisoqartassaaq.

Suliffeqarfik atorunnaarpat inulluunniit toqusoq kingornussisussaqaanngippat nunaminertamik atuiumasunik, nunaminertaq kommunimut utertinneqassaaq.

Nunaminertamik atugassinneqarsimasoq tamatuminna torertitsisuunissaminut pisussaataitaavoq, aamma inuit allat eqqagaannut nunaminertamut tingissimasinnaasunut atatillugu. Eqqiluusaarnissamik pisussaataitaanermut ilaapput illut eqqaanni angallaffiit nammineq pisinialluunniit atukulasaasa eqqiluutsuutinnissaat. Tamatuma saniatigut eqqiluutsuutitsineq eqqaaveqarnermut ileqqoreqqusaq malillugu pisassaaq.

Kommunalbestyrelsi aalajangiinera tiguneraniit qaammatit marluk qaangiutsinnagit maalaarutigineqarsinnaavoq. Maalaarut kommunalbestyrelsimut ingerlatinneqassaaq, taakkunanngalu Naalakkersuisunut - kommunimi suliap ingerlanneqarsimanera pillugu oqaasertaliussanik tapertalerlugu - ingerlateqqinneqassalluni.

3. UUMMANNAP ILLOQARFIANUT PILERSAARUT, ILUSAA PINGAARNEQ.

3.0 Illoqarfiup ilusaa.

Uummannaq qeqertap aamma taama atillup kujammut nuuniippoq. Sanaartorneq sivingarngit qutaarlooqisut Tasersuullu eqqaani nunaminertat imeqartitsiviusut killigisa akornanni taamaallaat pisinnaavoq. Taamaammat sammiviit marluk kisimik allisaanissamut periarfissaapput, taakkunanngalu avannamut kangimut periarfissaasut killilerneqarlutik Uummannap qaqqata 1181 meterit saani sivinganertanit arsaattarfiup avannaatungaaniittunit.

Uummannap illoqarfiuvoq ataatsimik qiterisalik, tassani atuarfeqarpoq, allaffeqarluni aalajangersimasunillu nioqqutilinnik niuertarfeqarluni - siunissamilu taamaaginnarnissaa kissaatigineqarluni. Illoqarfiup 1400-nik inoqarnerata illoqarfiup ungataani illoqarfeeqqanik immikkoortortanilluunniit nammineernerusunik pilersitsinissaq tunngavissaqartinnigilaa.

1982-miilli illoqarfiup ineriartornera avannamut kangimut pisimavoq, illullu avannarlerpaat maanna atuarfimmiit 1 km-mik ungasissuseqarput. Imaappoq atuartut mikisut isseqisumi atuarfiup tungaanut aqquataa sivilisunartaqaat. Sivingarngit qutaarlooqisut pequtugalugit sanaartorneq-ataannartumik avannamut kangimut ingerlaqqissinnaassanngilaaq. Ilutugalugulu illoqarfiup kangiatungaata ilarujussua aatsaat sanaartorfigineqarsinnaalissaaq, qaartiterutaasivik nuunneqarpat, ilaalu alanngortamiillutik isikkivilullutillu. 1 km-ip iluani uliuni tulliuttuni tallimani kimmut isikkiviginnerusukkut sanaartortoqarsinnaavoq.

Taamaammat kommunalbestyrelsi aalajangersimavoq siunissami illoqarfik avannamut kimmut ineriartortinneqassasooq. Tamaanga ineriartortitsisoqarpat illoqarfik ataannartumik Qasigissat nuullu killeq angullugit alliertortinneqarsinnaavoq, tamaanalumi illoqarfiup maanna angissusaa arlaleriarlugu sanaartorfiusinnaasoqarluni. Illoqarfiup avannamut kimmut ataatsimoortumik ineriartortinnissaa illoqarfiup pilersaarusiorneranut atasumik uterfigeqqinneqassaaq A8-p ineriartortinneqarnera naammassileriarpat.

Illoqarfiup pilersaarusiorneqarnerani matumani ukiuni tulliuttuni 16-t missaanni illoqarfiup alliertuartaatinnissaa nunaminertassaliiffigineqarpoq. Nunaminertaliussat illoqarfiup 1982-mi pilersaarusiorneratungajak agguassimapput, kisianni rnarloriaatingajammik angineruinnarlutik. Tamatumani ilaatigut pissutaavoq nunaminertat eqqaaveqarnermut inissiinermullu atorneqartut illoqarfiup 1982-mi pilersaarusiornerani nunaminertat nalunaarsuusioneranut ilanngunneqarsimanngimmata.

Nunamerngup suussusaa:	1982-mi illoqarfiup piler- saarusiornera	1994-mi illoqarfiup <u>iluata piler- saarusiornera:</u>
A	53% illuliorfiit	40% illuliorfiit
B	11% umiarsualivik	17% umiarsualivik inuutissarsiutillu
C	10% illoqarfiup qeqqa	15% illoqarfiup qeqqa
D	17% illoqannginersat	17% illoqannginersat
E	9% inuutissarsiutit	11% immikkut atugassat
KATILLUGIT (1 hektar = 10.000 m ²)	63 hektar	105 hektar

Illorsuit angisuut soorlu oqaluffik, timersortarfik quersuarlu eqqaassanngikkaanni 1994-mi quleriinnik 2-nik portunerusunik illoqanngilaaq. Illoqarfiup taamatut iluseqarnera attatiinarumaneqarpoq, taamaammallu nutaanik illuliat annerpaamik quleriit marluinnaasarnissaat kissaatigineqarluni.

Illuniit illunullu ataasiakkaanut assartugassat pisariaqarluinnartut angallanneqartarput: uulia ikummatissaq, imeq eqqagassallu. Taamaalilluni pingaartuuvoq qatserisartut ingerlavissaasa saniatigut aqutigineqarsinnaasunik aqqusineqarnissaa. Aqquserngit suliarineqaraluartut

aqqusinermiluunniit assaasoqaraluartoq illut tikinneqarsinnaanerit periarfissaqartittuarumallugu kissaatigineqarpoq aqquserngit pingaernerit kaajallaaffigineqarsinnaanngorlugit suliarineqarnissaat. Taamatut illugiimmik tikitsisoqarsinnaanngorlugu aqqusinniorneq illoqarfiup iluanut pilersaarummi Nasiffissuarmiit (A3-A8) Maniillat qaqqaanut (A7) atuuppoq. Sumiiffinni ungallerpaani kaajallaaffigineqarsinnaasunik aqqusinniorneq illulianut isumannaallisaffigineqartussanut ikittuinnarnut naleqqiullugu akisuallaassaqaq.

Ulluinnarni angallanneq pisuinnarluni pisarpoq, taamaammallu angerlarsimaffiup, suliffiup, meeqqeriviup aamma pisiniarfiup akornisa imminnut qanittuutinnissaat anguniarneqarpoq. Pingaarnernik aqqusineeraqarneq maannamut atoreersoq atatiinnarniarneqarpoq annertusarniarneqarlunilu. Atuarfimmit tummeraqqarpoq, aqqusineeraqarluni immikkuullarissunik minnernillu aqqutaannginnerusunik aqqusineqarluni, taamaalillunilu annikinnerusutiguinnaq meeqqat atuariartorminni aqquserngit pingaernerit atuallattariaqartarlugit. B-273-mit meeqqerivimmit avannamut Juuarsip aqqutaata tungaanut aqqusineqqat pitsanngorsarneqarput. Tummeqqat ikaartarfiillu eqqaanni silami qullit sulii annertusaaffigineqarput, taarsisalernerani angallanneq isumannaallisarniarlugu.

1994-mi kommunimi aqqissuusseqqittoqarpoq ataatsimiititaliat ataavartut ingerlatsiviillu ikilisarneqarlutik. Politikikkut allaffissornikkullu ilusissaq nutaaq inissisimalerpat, immikkoortut tulluuttut siunissami immikkoortut pilersaarusiornersut aqqissuunneqartassapput - ilusissaq nutaaq pineqartoq malillugu.

3.1 Illuliat inunnik najugaqarfigineqartut.

Illuliat inunnik najugaqarfigineqartut annermik inissinneqassapput illuliorfissani (A-), annikinnerusumilli sumiiffinni siunertanut ataatsimoorussiffinni (C-) nappaqqinneqarnissaat akuersaarneqarsinnaalluni.

Kommunimi pilersaarusiame inunnik najugaqarfissiasatut 9-t immikkoortinneqarsimapput taakkunannga 5-t sanaartorfiunerat naammassisimalluni, ataaseq sulii sanaartorfiuvoq pingasullu sulii sanaartorfigineqaratik, najoqqutassiaq ataaniittoq tak.

Maannamut illoqarnerup iluserisaa - ilaqutariinnut ataasiakkaanut marlukkaanulluunniit naatsorsuussanik annerusutigut illoqartiterneq - qimmeqarneq nunallu maniinnera peqqutigalugit siunissami attatiinnarumaneqarpoq.

Illoqarfiup qeqqaniunerusoq illuliorfissani illuliat imminnut qaninnerutinneqassapput illorsuit marlunnik quleriit sanaartorneqarlutik. Nutaanilli sanaartorneq aatsaat pisinnaavoq illut ullutsinnut naleqqukkunnaartut piarneqareerpata. Illuliorfissat sinneruttut ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqassapput, ilaqutariinnut marlunnulluunniit illutaqassallutik kiisalu nipitartunik illuliorfigineqarlutik.

Inuit illussaannik nutaanik sanaartorneq siunissami avannamut kimmut pissaaq. Illuliorfissani ammasuni tamakkunani nunap qanoq annertutigisumik atorneqarneranut atatillugu naatsorsuutigineqarpoq annerpaamik hektarimut inissiat 12-14-iussasut, nunap manilaanera peqqutigalugu. Tamatuma saniatigut nammineq illuliat imermut eqqakkanullu atassuserneqarnissaannut annertunngikkaluanik, illut taamaattut nunaannarmut kuuffeqartarput taamaalillunilu avataanni inissaq annerusoq pisariaqartinneqartarluni. Hektarip ataatsip iluani illuliat 15-20-nngortinneqassappata annertunerusumik nunagissaanissamut imaappoq eqqakkanut kuuffilersuinermut nunallu manissarneranut annertuumik aningaasaliisoqarnissaa pisariaqassaaq.

Sumiiffiit illuliorfusut.

	Angissus, 1000 m ²	Illut amerl 1993	taak. isati- gassat	Inissaq sinnerut,	Allat	atu- ineq
A 1	37	62	3-5	1-2		17
A 3	58	68 + 14 inis	3-5	4-5	1 pisin. sananeqart.	14
A 4	23	29	8-13	0-1	katersortarfik	13
A 6	47	45 + 9 inis.	8-12	1-2	3 tiker.inis. + 3 allaf.	12
A 7	62	94	0	2-4	1 pisiniarfik	15
A 9	38	42 + 52 inis	8-15	0-1	4 suliff. + 2 pisin.	25
B1-10		4	3-4	0		
C1-5	(124)	71	37-49	0-2	børnehjem, hotel	(6)
E1-9		1	0	0		
S 1		33	6-8	0		
A 8	42	0	0	40-50		
A 10	58	0	0	70-90		
A 11	59	0	0	65-85		
C 6	(29)	0	0	10-30		(10)
IALT	424	524	71-111	197-278		

Inissiat amerlassusaat decembarimi 1993-meerput, tassaallutillu illut inissiallu inunnik najugaqarfingeqartussatut naatsorsuussat tamarmik, taakku ilaat inigineqanngillat iml. inigineqarsinnaanatik, qulit missaat suli sananeqartuupput.

Illutut isatigassatut naatsorsuunneqarput illut isatigassatut naatsorsuussaareersut iml. piffissap pilersaarusiorfusup isatigassanngortussat. Inissaq sinneruttoq januaari 1994-mi naatsorsorneqarpoq, isatigassat ilanngunnaagit. Sanaartorfissat suli sanaartorfingeqanngitsut ilaanni isatereqqaarnissaq pisariaqarsinnaavoq, ilaat illut ilusaannut aalajangersimasunut immikkoorteriingaasinnaapput iml. eqqaaviit kuuffilersornissaannut peqataanissamik piumasaqaatitaqarsinnaallutik. S1-mi takutinneqarput illut nunatap imeqartitsiviusutut tikiqqartaalisap S1-p iluani inissisimasut - sumiiffiit ungalorisamik aalajangersaaffiusimasut avataanni. Illut ilaatigut assikkap S1-p iluaniittut ungalorisamik aalajangersakkani taakkununga tunngasuni ilaapput.

Atuineq = 10.000 m²-kkaarlugit illunut qanoq annertutigisumik atuineq (hektarimut illut qassiunerat).

3.2 Inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit.

Inunnik isumaginninnermik suliffeqarfiit annermik sumiiffinni siunertanut ataatsimoorussiffinni inissineqassapput, (C-).

Kommunimut pilersaarusiami taama atugassatut 5-t immikkoortitaapput. Taakkunanga ataaseq tamakkiisumik sanaartorfioerpoq atorineqarnissaalu killeqartinneqarluni eriagisassaagami. Marluk sanaartorfingeqarnerat naammatsilerpoq nutaamillu sanaartortoqassappat ilimanarpoq isaterisoqaaqartariaqartoq. Ataaseq ilaannakortumik sanaartorfingeqarpoq ataaserlu suli sanaartorfiunani, aatsaalli ukiualunnguit qaangiuppata sanaartorfiulersinnaalluni aqqusineq annguppat.

Sumiiffinni siunertani ataatsimoorussiffinni atugassani sanaartornissaq siunertaralugu pinngitsaaliilluni nuutsitsisoqarnissaa pilersaarutigineqanngilaq. Illut qanganitserut ullutsinnullu naleqqukkunnaarutut ilimagineqarpoq periarfissaqaleraangat tinguneqartassasut/pisarineqartassasut.

Inunnik isumaginninnermik suliffeqarfiit anginerusut illoqarfimmik tamarmik sullissisuusut pisiniarfiillu tamalaanik njoqqutillit qitiusumiitinniarneqassapput - C1-mi, C3-mi C4-milu.

Ulluunerani meeqqanut paaqqinnittarfii, ulluinnarni pisariaqartunik niuertarfiit errorsisarfiillu illoqarfiup ilaanut sullissisuusut sullissat najungaqarneruffigisaanni ataasiakkaani inissinniarneqassapput.

Sumiiffiit siunertanik ataatsimoorussiffiit nalunaarsorfiat.

	Angiss. 1000 m ²	Inis. amerl. '93	isatigassat	inis. sinnerut.	Allat
C 1	54	22	10-13	0%	5sull,3pisin,12allaff
C 3	37	32	20-26	5 - 10%	hal + tik.inis + 2 pisin
C 4	21	16	9-12	0 - 10%	nappars,hotel,4pisin
C 5	18	1	0	40 - 60%	telestation,børnehjem
C 7	29	0	0	70 - 80%	
KATIL	153	71	37-49	20 - 28%	8sull,10pisin,13allaff

Inissiat amerlassusaat decembarimi 1993-meerput, tassaallutillu illut inissiallu inunnik najugaqarfigineqartussatut naatsorsuussat tamarmik, taakku ilaat inigineqanngillat iml. inigineqarsinnaanatik. Inissami sinneruttumi isatigassat ilanngunneqanngillat, tassaallunilu nunaminertaq sanaartorfineqarsinnaasoq sinneruttoq. Ujaqqeriviusimasumi atortut inissiiviat aamma C5-miipput.

Qitiusumik ingerlattakkat siunissami sapinngisamik illoqarfiup qeqqanut inissinniarneqassapput, ilaatigut illoqarfiup nutarterneratigut ilaatigullu antenneqarfiusimasut toqqorsiviusimasullu qitiusumi inissisimasut atornerqarnerisigut. Illoqarfiup qeqqa qanganisaanerusoq oqaluttuarisaanermut pingaaruteqartunik illutalik allanngortinneqarani atatiinnarneqassaaq. Sumiiffik siunertanut ataatsimoorussiffinnut atugassiaq ataaseq inunnik isumaginninnermi suliffeqarfinnut eqqissisimasunik avatangiiseqarlutik isikkivigittumi inissisimarussuttunut naatsorsuullugu kippasissumi inissinneqassaaq. Illoqarfiup qiterisaata umiarsualiviup eqqaaniittup nunataa pitsorluttunut piukkunnarnersaavoq. Taamaammatt inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit inunnut aalassarlunnerusunut naatsorsuussaasut, soorlu utoqqaat illuat napparsimavillu, tamaaniitiinnarneqassapput, tamaanilu annertusaaffiginiarneqassallutik, kiisalu qanitaasigut utoqqaanerusunut illulianik, paaqqinnittarfinnik assigisaannillu ilaniarneqassallutik.

3.3 Inuutissarsiornikkut angallannikkullu pissutsit.

Aalisarneq pingaarnertut inuutissarsiutaammat, salliullugu illoqarfimmi nunaqarfinnilu annertuumik tunisisarnissaq pingaartinneqarpoq. Aalisakkat pisarineqarlutillu suliarineqar-tariaqarput angallassinermik suliaraqarnissaq annikinnerpaatillugu. Illoqarfik 10.klassip kingorna atuaqqiffiussaag tamatumaniilu allaffissornermi qitiulluni.

Nunap immikkoortuata aalisakkatigut isumalluutigisai piarnerpaamik sukumiisumik misissuiffigineqassapput, siunissami inuutissarsiornikkut politikkerisassamat toqqammavissatut. Qalerallit ikilisikkiartornagit pisaasinnaasut killigat nalilerumallugu aalisakkallu allat tunisassarineqarsinnaasut misissuiffigiumallugit. Avatangiisinut atatillugu inuit peqqitsuunis-saannik suliniutit aamma nunap immikkoortuani aalisakkatigut isumalluutininik illersuiniutit pingaarnarpaatinneqassapput.

Suliffiit suliap qanoq ittuunera malillugu inissinneqassapput. Sanaartugassat annerusut assassorluni ingerlatanut aamma inuutissarsiornermut naatsorsuussat umiarsualivinni sumiiffinnilu inuutissarsiornermut (B) iml. sumiiffinni immikkut atugassiani (E) inissinneqassapput. Niuernerme, allaffeqarnerme iml. inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit sumiiffinnut C-nut inissinneqassapput. Taamaattoq aamma inuutissarsiutit avatangiisinut akornutaanngitsut inunnut illussanik sanaartorfinni (A) inissinneqarsinnaapput.

Kommunimi pilersaarusiami sumiiffiit 9-t umiarsualivinnut inuutissarsiorfinnullu immikko-ortinneqarput taakkunanga ataatsip sanaartorfiunera naammatsilerpoq, 6-t assigiinngitsunut atugassatut porsaaffigineqarput marlullu sulii sanaartorfiunatik.

Sumiiffiit umiarsualivinnut inuutissarsiutinullu atugassiat.

	Angiss. 1000 m ²	Inis. amerl. '93	isatigassat	Iniss.sinn.	Allat
B 1	24 *	3	2-3	10 - 20%	4quers., aalisakke.
B 3	15 *	1	1	20 - 40%	2 sannaviit
B 4	13 *	0	0	60 - 80%	illuaq. 4 miss.
B 5	35	0	0	25 - 35%	5 sannaviit
B 6	10	0	0	60 - 75%	
B 7	16	0	0	50 - 70%	
B 8	10 *	0	0	40 - 50%	illuaq. 6 miss.
B 9	8	0	0	60 - 80%	
B 10	41 *	0	0	40 - 60%	
KATIL	172	4	3-4	39 - 55%	8 sanna. + 10 illuaq.

-mik nalunaaqutsikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffiatalu qeqqa aallaavigalugu uuttortagaapput. Kangerliumarngit nunniornerisigut iml. talittarfilliornikkut nunaminertat anertusinneqarsinnaapput.

Illut isatigassat 1991-mi kisitaapput. Inissaq sinneruttoq illut isatigassat ilanngunnagit naatsorsugaavoq, tassaallunilu nunaminertaq sanaartorfiusinnaasoq sinneruttoq.

Anginerusunut umiarsualivissaqqittutuaq tassaavoq maanna umiarsualiviereersoq, taannalu angallannermi umiarsualiviujuassaaq. Kangerloqqissup avannaani kangerliumaneq ikkattoq angallateeqqanut naatsorsuussaavoq. Umiarsuarnut angineranut umiarsualivigissallugu plukkunnartutuaq alla Qasigissaniippoq.

Kikkullunniit sannaviliorfissatut iml. atortussanik inissiivissatut nunaminertat manissut angisuut piumasarpaat, isikkivigissuunissaalli pingaernerutittarnagu. Taamaammatt avannamut kangimut nuna manissoq alangortamiinnerusoq inuutissarsiutinut naatsorsuussaavoq.

3.4 Sumiiffiit piumasaqaatitaqarfiusut.

S1. Tatsip imeqarfiup tungaanut tikinneqattaalisaaq.

Nunaminertanut imeqartitsiviusunut atuupput Inatsisartut avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu peqqussutaat nr. 12, 22.12.1988-meersoq, Inatsisartut avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu peqqussutit allanngortinneranik peqqussutaat nr. 7, 13.5.1993-meersoq aamma imermik sillimmatigisat imeqarniarnerullu illersornissaat pillugu nalunaarut nr. 9, 15.4.1993-meersoq. Peqqussutit taakku malillugit illoqarfinni nunaqarfinnilu nunaminertat imeqartitsiviusut eqqaanni tikinneqatsaalisassanik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

Tikinnekatsaalisaaq siusinnerusukku aalajangiunneqarsimavoq tassaassasoq tatsip imeqarfiup timaani kuuit paarlagullutik kuulerfianniit avammut 30 meterit ilanngullugit, tamannali Peqqinnissamut Avatangiisinullu Pisortaqarfiup Avatangiisinut Pinngortitamullu immikko-ortortaqarfianit naliliiffigeqqinneqarsimavoq. Maajip 16-ani 1994-mi allakkiatigut MN940510-kut tikinneqattaalisat tamakku nunap assigini ilanngussani 2-mi 3-milu takuneqarsinnaasut aalajangiunneqarput.

1994-mi imeqarfittut tatsit marluk atorineqarput: taseq 1 "Tasersuaq" portussuseq 34-mi aamma taseq 2 "Tasersuaq Qulleq" portussuseq 104-mi. Tikinneqatsaalisaaq S1-mut tatsit marluk tamarmik ilaapput.

Tikinneqatsaalisap S1-p iluaneeggusaanngillat illut, qimmilisat, sulliviit inuutissarsiutinik ingerlatsiviit, inunnik isumaginninnermi suliffeqarfiit assigisaallu iml. imermut mingutsit-sissutaasinnaasunik tamaaniittoqassanani. Taseqarfiit eqqaanni silasiornermi atortut inissinneqarsimasut, silap qanoq issusaanik uuttuutit, tassunga ilaallutik sialummik, nittaallamik erngullu killinganik uuttortaait kiisalu erngup pissarsiarineqartup annertussusaanik uuttuutit, tamaaniiginnarnissaat annertusarnissaallu akuerisaavoq.

Avatangiisinut oqartussaasunit akuerineqarsinnaappat tamanut ammasumik attaveqarniarnermi atortut, soorlu antenit aamma innaallagissap erngullu aqutaasa tikitsaalisap S1-p iluani inissinneqarnissaat ajornartinneqassanngilaq. Tamatuma saniatigut sumiiffiup atornissaa avatangiisit pillugit peqqussut malillugu pissaq.

Illut pioreersut illuliornermilu sanaartorfissatut nunaminertaliussat inatsisit malillugit atorneqaannarnissaat siunertaralugu siusinnerusukkut immikkoortortat pilersaarusiorderi akuerisaasut malillugit immikkut akuersissummik tunniussisoqarpoq allakkat MN940509 maajip 16-ani 1994-meersut aqutugalugit, inatsisilik toqqammaveqartumik atuiuarinissaq nalunaarutigineqarluni. Avatangiisinut Pinngortitarnullu immikkoortortaqarfiup immikkut akuersilluni allakkiaanut tapertaliussatut allassimapput illut suut, tikinneqatsaalisap S1-p taseq 1-p - Tasersuup - eqqaaniittut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit iluaniinnersut. KNI-p puiaasarsuarnut iltimik gasimillu imalinnut toqqorsivia piffissap ingerlanerani sumiiffimmuut immikkut atugassiamut nuuneqassaaq, maanna biilnik tikinneqartarnerata taseq 1 mingutseratarsinnaammagu. Toqqorsivik B-484 sumiiffimmuut immikkut atugassiamut nuuneqassaaq. Ujaqqerivik 1981-mi atorunnaarneqartuq 1994-mi ujaqqanik atortussianut toqqarsivittut atorneqarpoq, tamannalu piffissap ingerlanerani E6-mut ujaqqanik atortussiat ilanngullugit nuuneqartussaavoq. Tikinneqatsaalisap S1-p illut allat pilersuinermit iml. inissiatut atorneqartut tamaaniiginnarsinnaapput, illut atorneqarnerat allanngortinneqanngippat avatangiisinullu oqartussaasunit akuerisaajarunik.

Taseq 2-p "Tasersuaq Oulliup" eqqaani tikitsaalisami illoqanngilaq, taamaallaat telep atortui tamaaniillutik.

Saniatigut mikinerusunik marlunnik taseqarpoq, taseq 3 portussuseq 308-mi aamma taseq 4 portussuseq 283-mi, ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu taakku taseq 2-mik aasakut pilersuisutut atorneqarsinnaapput. Tatsit taakku ilanngunneqassappata tikitsaalisap S1 aamma taakkunani atuutilisooq.

S4. Tankeqarfiit eqqaanni isumannaallisaaffik.

Isumannaallisaaffik aalajangiunneqarpoq tassaasasooq tankeqarfiup avammut killinganiit 50 m ilanngullugit aamma benzinamik tunniussisarfimmiit 50 meterit ilanngullugit. Qatserisartoqarnermi pisortanit akuerineqaaqqaartigani isumannaallisaaffiup S4-p iluani illuliorortoqaranilu sanaartortoqaqqusaanngilaq.

Tankeqarfinnut annerusunut, benzinamik tunniussisarfinnut, ikuallajasunik suliffeqarfinnut assigisaannullu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut atuupput - 50 m angulugu, tak. Namminersornerusut: "Imerpalasut ikuallajasut pillugit teknikkikkut maleruqaqqusat". Puiaasarsuit naqitsineq atorlugu immikkat ilitsiviinut ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat atuupput - 20 m angulugu. Ungasissusissat taakku iluini illuliorneq sanaartornerlu taamaallaat pisinnaavoq qatserisartoqarnermi oqartussaasut akuersinerisigut.

S5. Qaartiterutissaasiviit eqqaanni isumannaallisaaffik.

Isumannaallisaaffik aalajangiunneqarpoq qaartiterutissat 5000 kg toqqortaatiginerat aallaavigalugu, aammalu GTO-p: "qaajasut toqqortarineqarneranni teknikkikkut malittarisassat"

tunnngavigalugit. Nunakkut isumannaallisaanerni ungasissuseq 100 meteriuvoq, toqqorsiviit "immikkut assersorlugit" inissitaammata, immakkullu 500 meteriulluni. Ungasissutsit tamakku qaartiterutaasiviup ingerlannerani oqartussaasut isumaqatiginiarsinnarlugit annikillisinneqarsinnaapput qaartiterutissat toqqortasut ikilisinneqarpat.

Oqaatigineqarsinnaavoq maannakkutut sanaartortoqartillugu umiarsualivimmilu sikup qaartiternissaanut ukiumut qaartiterutissat ukiumut 2000 kg miss. atorreqartarmata. Nunap assigani ilanngussami 3-mi S5 takutinneqarpoq maanna qaariterutissaasiviusoq B-443/B-171 kiisalu E7-mut nuunneqarfigisinnaasaa ilanngullugit.

Qatserisartoqarnermi oqartussaasut akuersiseqqaartinnagit isumannaallisaaviup S5-mip iluani illuliortoqaqqusaananilu sanaartortoqaqqusaanngilaq.

S6. Qulimiguulinnut mittarfiup eqqaani mikkiartortarfik/qangattarsarfik.

Qulimiguulinnut mittarfiup qangattarsartarfia/mikkiartortarfia tassaavoq nunap assigani avannarpiiaaniit kangimut 14 gradit tungaannut aamma nunap assigani kujaterpiiaaniit kimmumut 14 gradit tungaannut.

Mittarfittaanut qaninnerusumik aammalu mikkiartortarfiup/qangattarsartarfiullu qitikanniani 70 meterisut silitsigisumik 700 meteritullu takitigisumik **ajutuulernermi nunnittarfik** immikkut piumasaqaatitaqarfiusumik immikkoortitaavoq. Ajutuulernermi nunnittarfiup iluani mittarfimmit portunernik (portussuseq 15 m) akornutaasinnaasoqassanngilaq, sumiifillu tamanna sanaartorfigeqqusaanngilaq.

Ajutuulernermi nunnittarfiup tamatuma avataaniippoq **mikkiartortarfissatut** silaannartaq ammatinneqartussa. Taanna ajutuulernermi nunnittarfiup killiginiit mikkiartortarfiup/qangattarsartarfiup tungaannut illugiimmik 1800 meteriuvoq, ajutuulernermiup nunnittarfiup saneraanit avammut illugiimmik 90 meteriulluni. Silaannartaq ammatinneqartussa mittarfimmi portussuseq 15-miit ajutuulernermi nunniffissap isuniittumiit mikkiartortarnermi/qangattarsarnermi sammiviusartup tungaanut 1:40-mik (= 2,5%-mik) qaffariartorpoq, sanimullu 1:2-mik (= 50%-mik) ajutuulernermi nunniffisamiit 45 m tikillugu qaffariartorluni, imaappoq portussuseq 60 meterip tungaanut. Mikkiartortarfik avannamut sammisoq 500 meterinik radiuseqartillugu kangimut saqitsinneqarpoq. Mikkiartortarfiup tamatuma iluani akornutissaasunik aalaakkaasunik peqassanngilaq.

Piumasaqaatit Naalagaaffiup Timmisartortitsineri Qullersaqarfiata: "Helikopteritut mittarfinnut helikopterit S-61-t aallaavigalugit angissusilikkanut aalajangersagai, cat. A starter" malillugit. Nunaqarfinni qulimiguulinnut mittarfeqqanut aalajangersakket allaanerulaartut atuupput, tamakku qalimiguulinnik mikinerusunik timmillaqqinnerusunillu tikinneqartarput, tak. imm.4 - 10. Mikkiartortarfiit/qangattarsartarfiit pillugit piumasaqaatit annikillisinneqarsinnaalissaapput kingusinnerusukkut timmisartuussisarneq S-61-iunngitsunik nutaaliaanerusunilli qullarsari-allaqqinnerusunik pisalissappat.

Suluusalinnut mittarfiliortoqarpat mikkiartortarfissat/qangattarsartarissat allaaneruset aalajangersartariaqassapput, tamannalu kommunimi pilersaarusiamut matumunnga tapiissutitut pissalluni.

S9. Telep atortuisa eqqaanni tikitsaalisag, sinerissami radiukkut aallakaatitsiviup.

Tikitsaalisag tamanna aalajangiunneqarpoq tassaasasoq nigalik (cirkeli) radiukkut nassitsineri napparussuup naleqqami 4180/7495-miittup qeqqaniit avammut 55 meterinik kaajallallugu annertussuseqartoq.

Tikitsaalisap S1-p iluani illuliortoqaqqusaanngilaq, innaallagissap aqqusersuisoqaqqusaananani iml. atortunik sarfatortunik inssiisoqaqqusaananani Telemi Oqartussaasut kalerreqqaartinnagit. Aallakaatitsissummit akornusersuisoqannginnissaa anguniarlugu inassutigineqarpoq aallakaatitsissummiit 100m iluani radiop inaligaasanut malussajasunik ingerlatsisoqannginnissaa. Sinerissami radioqarnermut antenneqarfik C5-mi nunap immikkoortuani manillunilu sanaartorfissaqquittumiimmat illoqarfimmullu qanilluni antenneqarfiup nuunnissaa akuerisaavoq, soorlu tatsip imeqarfiup killingata iluanut.

S10. Uummannap ilisarnaataanik nassitsissutip eqqaani tikitsaalisag, telep atortui.

(Uummannap ilisarnaataanik nassitsissut, locator, timmisartut qulimiguullillu sumiissuser-siornerannut atortorissaarutaavoq). Tikitsaalisag taanna aalajangiunneqarpoq tassaasasoq nigalik 100 meteritut radiusilik nassitsissutip napparutitaani B-432-mi qitilik.

Tikitsaalisap S10-p iluani illuliortoqaqqusaanngilaq, innaallagissap aqqusersuisoqaqqusaananani iml. atortunik sarfatornik inssiisoqaqqusaananani Telemi Oqartussaasut kalerreqqaartinnagit. Inassutigineqarpoq radiukkut aallakaatitsissummit akornusersorneqarnissaa pinngitsoorniarlugu

radiukkut aallakaatitanut malussarissunik aallakaatitsissummiit 150 meterit iluanni pilersitsisoqannginnissaa.

S11. Telep atortuisa eqqaanni tikitsaalisaq, angallatit radiukkut aallakaatitaannik tigooqqaavik.

Tikitsaalisaq taanna aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigalik 400 meteritut radiusilik tigooqqaanermi antennep ulamertutut qummut amiliartortutut isikkullip B-294-p qeqqani qitilik. Tikitsaalisaq S11 B-931-p puugutaasaasatut antenneqarfiup Qaarsunut kujammullu telefonikkut attaveqartitsisuusup avataani 50 m qaangerlugu annertussuseqarpoq. Tikitsaalisaq S11-p iluani illuliortoqaqqusaanngilaq, innaallagissap aqqusersuisoqaqqusaanani iml. atortunik sarfatornik inissiisoqaqqusaanani Telemi Oqartussaasut kalerreqqaartinnagit.

S12. Telep atortuisa eqqaanni tikitsaalisaq, radiukkut oqaluinnarluni aallakaatitsissut.

Tikitsaalisaq taanna aalajangiunneqarpoq nigalik 200 metertut radiusilik mellembølgikkut radiukkut nassitsinermi illutarisanik B-750-mik aamma B-749-mik qiterisalik.

Tikitsaalisaq S12 B969-p Saattunut ataveqarfiusup avataani 50 m qaangerlugu annertussuseqarpoq FM-radiukkullu aallakaatitsisuulluni. Taamaalilluni telep atortuinut tikitsaalisaq taanna S12-mi ilanngunneqarsimavoq.

Tikitsaalisaq S12-p iluani Telep Oqartussaasui akuersiteqqaartinnagit sanaartortoqaqqusaanngilaq, innaallagissamut ledningilinnik atortulersueqqaanngilaq iml. innaallagiatortunik nappaasoqaqqusaanani.

S13. Telep atortuisa eqqaanni tikitsaalisaq, TV-kut aallakaatitsineq - antenne puugutaasaasaq.

Tikitsaalisaq taanna aalajangiunneqarpoq tassaassasoq puugutaasaasap tigooqqaanerata sammivianiit illugiimmik sanimut 15 gradit qaammataasiakkut tigooraaffiup B-1496-miittumiit aallaaveqartoq.

Tikitsaalisaq S13-p iluani Telep Oqartussaasui akuersiteqqaartinnagit sanaartortoqaqqusaanngilaq, innaallagissamut ledningilinnik atortulersueqqaanngilaq iml. innaallagiatortunik nappaasoqaqqusaanani, puugutaasaasap eqqaani nunap portussusaanit (72 m) qatsinnerusunik.

3.5 Suliffeqarfiit avatangiisinut sunniuteqarsinnaasut.

Suliffeqarfiit makku piffissap ingerlanerani Namm. Oqartussat Peqqinnissamut Avatangiisinullu pisortaqqarfiannit avatangiisinik sunniisinnanertik pillugu akuerineqartussaapput:

Innaallagissiorfik,	pingaartumik sanilit nipiliorfiginerat pissutigalugu,
Aalisakkerivik,	pingaartumik pikut peqqutigalugit
Eqqaavik	pingaartumik pujoq peqqutigalugu,
Ujaqkerivik,	pingaartumik pujoralak nipilu peqqutigalugit.

Imernik eqqakkamik kuutsitsiviit annertunerusut kommunalbestyrelsiimit naalakkersuisunillu akuerineqassapput, tak. avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu inatsisartut peqqussutaat nr. 12 22.10.88-meersoq.

Avatangiisit pillugit peqqussummi tassani ilanngussaq 5-mi suliffeqarfiit pineqartut aamma avatangiisit pillugit akuerineqqaartussaapput.

Sumiiffittut immikkut atugassatut (E-) kommunimi pilersaarsuaq 8-nik immikkoortitsivoq:

Sumiiffiit immikkut atugassiat:

	Angiss, 1000 m ²	Inis. amerl. '93	Inis. sinnerut.	Allat
E 1	2	Elvæarki	10-20%	Ajornart. innaall., imertartarf.
E 2	25	1 illu	0-10 %	Tankeqarf. tunniussisarfitalik
E 3	19	1 allaffik	10-20 %	Heliport orsoqarfilik
E 5	10	1 ikuaifaas.	40-60 %	Saviminern. eqq., anartf. eqq.
E 6	21	2 peqqumaa.	75-85 %	Qaartiterutissaasivk
E 7	12	0	60-70 %	Qaartiterutissaasivissaq
E 8	19	0	50-60	Eqqaaviit
E 9	10	0	50-60 %	Ujaqqueriviss., anartarf. eqqaa.
KATIL	119	6 illut	40-50 %	3 suliff. 2 eqqaa, 3 peqqum.

Inissami sinneruttumi illut piagassat ilaatinneqanngillat, tassaallunilu nunaminertaq sanaartorfiuneqarsinnaasoq sinneruttoq.

Uppernarsineqarpat Taseq 2-p illoqarfik tamaat imermik pilersorsinnaagaa, taseq 1 peqqumaasivittut atorineqalinnikkuni imeqarfittut atornerutissaq taassumalu eqqaani tikitsaalisaq atorunnaarluni. Taamaaliornikkut suluusalinnuut mittarfiliorsinnaaneq periarfissaqalissaaq, inassutigineqarporlu tamatumarsarinnerusumik naliliiffineqarnissaa. Taamaappat telep atortuisa ilaat nuuttariaqassapput, kisianni tamatumunnga aningaasartuutissat aqutissap naannerulerneranut sanilliullugit anniktuussasutut nalilerneqarput. Tikitsaalisaq allanngortinneqarneri mittarfissamillu immikkoorsineq kommunimi pilersaarusiarnut matumunnga tapiliussatut iml. nutaamik pilersaarusiornikkut pisariaqassaaq.

3.6 Sumiiffiit illuliorfigeqqusaanngitsut.

Taseq 1-p eqqaa illersorumallugu tatsip timaata kitaatungaa malillugu tikitsaalisaq tungaanut sumiiffiit illuliorfigeqqusaanngitsut inissinneqarput. Sissaq sinerlugu qimussernermi angallateerarsornermilu atortunut naatsorsuussamik immikkoortitsisoqarpoq. Arsaaffiup, iliveqarfiup inuiattullu ullorsiortarfiup eqqaanni nunaminertanik timersornermut, iliveqarfiup allinissaanut silamilu kulturikkut aqqqissuussinernut naatsorsuussamik immikkoortitsisoqarpoq.

Sumiiffiit illuliorfigeqqusaanngitsut sunngiffimmilu siunertanut naatsorsuussat.

	Angiss. 1000 m ²	Illut amerl.	Iniss. sinn.	Allat 1994-mi
D 1	4	0	0-10%	
D 2	9	3 illuaq.	10-30%	ikassat 3 miss.
D 3	3	1 illuar.	10-30%	ikassat 2 miss.
D 4	21	4 illuaq.	10-30%	Iliveq., siatsivik
D 6	88	1 transform.	50-80%	Arsaatarf., iliveqarf.
D 7	57	0	20-40%	3 inussuit
KATIL.	182		37-67%	

1994-mi immikkoortut qulaaniittut ilaatigut atorneqarput qimminut pitussiffittut qamutaa-sivittullu, taamaammatt inissap sinneruttup eqqortunik nalunaarsornissaa ajornakusoorpoq, aasakkut ukiukkullu atuineq nikerarmat, qimmit ameriassusaat apeqqutaammata il.il. Nunaminertat ilaat tassaapput sivinganerit qutaarloqisut killilimmik atorneqarsinnaasut.

Illoqarfimmi kikkulluunniit immap sikuani taseqarfiillunniit timaanni qaqqami pisuttuarniarunik 300 m sinnerlugit ingerlaqqaartariaqanngillat. Taamaammatt sumiiffiit illuliorfigeqqusaanngitsut tamanut naatsorsuussat nunaminertatut qanimumt sukisaarsaartarfissatut immikkoortinneqanngillat imali isikkoqarlutik:

- a. maninnersat timersorfissatut, ukiumi timersornermut iml.iliveqarfittut,
- b. nunaminertat sissap killiganiittut qimusserluni immakkullu angallannermi ingerlattakkani,
- c. nunaminertat imeqartitsiviusut anorimut sammisortaani, tamaani annertuumik atuinerup mingutsitsinerimik nassataqarsinnaanera ernumagineqarmat.

3.7 Eqqissimatitat.

Kommunalbestyrelsip eqqissimatitsiniarnermi soqutigisat nuna tamakkerlugu pilersaaruisornermut attuumassuteqartut nakkutigisassarai Namminersorerullutik Oqartussat kommunimi pilersaaruisornermi eqqissimatitassat isumagineqarnissaat pillugu nalunaarutaat nr. 28, 6.8.91-meersoq naapertorlugu.

Illuliaq ukioq 1900 sioqqullugu sanaaq atorunnaassaguni "Eqqissimatitsinerim inatsisip" nr. 5-p, 16.10.80-meersup ataaniilissaaq.

C1 tamarmi eriajisassatut taaneqarpoq, Namminersorerusut allakkiaminni "Uummannap - illut illoqarfiullu ilai eriajisassat"-mi siunnersuutaat malillugit, Tamatumani aalajangersakkat ersarinnerusut immikkoortoq 3.13-mi allaqqapput. Taakku saniatigut A1-mi aamma C4-mi illut ataasiakkaat aamma orsivik D4-miittoq kiisalu qamutillit B1-miittut eriajisassaapput. Taaneqartut saniatigut illoqarfik immikkuullarissunik eriajisassatut taaneqarsinnaasunik soqanngilaq.

Uummannap qeqertaata kimmut nuuanippit illukut ilivitoqqallu marlussuit. Taakku eqqissimatitsinerim inatsisip ataaniippit, Nunattalu Katersugaasivianit akuersissummik peqqaartigani allanngortiteriffigeqqusaanatik. Qasigissani julemaap illuaniit B-1165-miit 100 m-p iluani allanngortiterisoqassanngilaq. Qulaani pineqartut marluk eqqaanni qimmili-soqaqqusaanngilaq.

Uummannap qeqertaani tamarmi issortartoqqaqusaananilu pujoorinnermut atugassanik qisuttartoqqaqusaanngilaq.

Nunaqarfinni illut sanaartukkallu eriajisassat nunaqarfiit ataasiakkaat eqqartornerini allasimapput immikkoortuni 4-10-mi, B-normullu malillugit allasimallutik ilanngussami 3.2.-mi.

3.8 Ujaqqeriviit

Uummannap qeqertaani 1981-miilli ujaqqeriveqarnikuunngilaq.

Ujaravik (granit) aappaluartoq E7/E8-mi piarneqarsinnaavoq, gnejsilu qasersoq E9-mi piarneqarsinnaalluni. Taakkunani tamani qaarsoq assigiinngitsunik sammivilinnik quppaqarpoq, taamaammatt ujaqqat angisuunngorlugit annikitsuinnarmik piarneqarsinnaallutik, sinnikorissallu annertussaqaqalutik. Gnejsi qasersoq aqqusinerni ujaraartaliutissallugu pitsaasuvoq ujaravillu aappaluartoq pinneraatissiarineqarsinnaalluni.

A11-p avannaani sissap tungaani aappaluttumik ujaraveqarfearpoq. Tamakku ujarassiornermut atatillugu ujaqqatullu pissutsimisut iinnartutut 1991-mi naliliiffigineqarput. Ujaravik aappaluttoq ilerriit ujarattassaattut kusanartutut nalilernerqarpoq, kisiannili quppaqarpallaarnerat pequtigalugu piiaanissaq imminut akilersinnaanngilaq, angiscorsuunngorlugillu piiaanissaq

ajornarluinnangajavissalluni.

Maani najugaqartut namminneq pinnerasaasionermut atugassaattut iml. najugarisami eqqumiitsuliornermut atugassatut annikinnerusumik granittimik ujarattarnissaq akuerisaavoq.

3.9 Inerititsiartuaarluni sanaartornissap tulleriiaarnera.

Sumiiffinni inunnik najugaqarfissiani nunagissarneqarsimasuni inissaq sinneruttoq 1994-mi ulikkaassaaq, isaterinerit eqqaassanngikkaanni. Taamaamat nutaamik sanaartorneq 1994-95-miit kimmut sanaartorfusimanngitsumi pisariaqarpoq. Sanaartorneq annikitsukkaarlugu tulleriiaarisumik pisariaqarpoq, sanaartorfissanik allugaqartarani, illut nuuffioreersut eqqannguini sanaartorneq peqqutigalugu akornusersuneq pinngitsoorumallugu, aningaasaqarnermullu tulluutinnngitsumik ineriartortitsineq pinngitsoorumallugu. Naatsorsuussaasut tulleriinneri imaassapput isikkoqassagatinneqarput:

	Sumiiffik:
Siulleq	A8
Tullia	A10
Kingulleq	A11

Pinngitsoorani pisariaqarpoq nunagissaanerup sanaartortoqarnissaa ukiunik marlunnik sioqqullugu aallartittarnissaa.

Nunaminertani umiarsualivinnut inuutissarsiutinullu naatsorsuussani B1-mi B3-milu ulikkaarusiilluni annertunngitsumik sanaartortoqalaarsinnaassaaq. B5-mi illuliat inuutissarsiornermut atugassat sanaartornerat ingerlanneqarpoq. B6-p B7-llu tungaannut aquteqarpoq, taamaammallu taakku nunagissariaannaallutik. B9-p nunagissarnissaa pisinnaalissaaq taassuma tungaanut aqutip A8-koortinnera naammassisimalerpat. B10-p nunagissarnissaa pisinnaalissaaq taassuma tungaanut aqutip A10-koortinnera naammassisimalerpat.

Nutaamik sanaartorneq ingerlanneqartassaaq sapinngisamik sanilit akornusersornaveersaarlugit. Ineriartortitsinermik pisariaqartitsineq inuutissarsiornerup aningaasaqarnikkut nikerarnera maliillugu pisarpoq taamaammallu siumut takorlooruminaalluni. Taamaattoq nunaminertat immikkoortit maanna atuuttunit marloriaataapput, taamaammallu piffissami pilersaarusiortifusumi tamarmi naaminassallutik.

Sumiiffinnit siunertanut ataatsimoorussiffinnut C1 naammatsillugu sanaartorfioereerpoq, annikinnerusumilli nutaanik sanaartornerit/annertusaanerit pisinnaallutik C3-mi aamma C4-mi. C5-p tungaanut aquteqarpoq sanaartorfineqarsinnaalissallunilu sioqqanut ujaqqanullu inissiivik nuunneqarpat antennellu atorunnaartut peerneqarpata. C6 sanaartorfineqarsinnaavoq A8-miit aqqusiisoqarpat.

Sumerpiaq allaffiit, inunn.- isumm. suliffeqarfiit, pisiniarfiit, hotelit assigisaasalu inissineqarnissaannut apeqqutaassaaq suliffeqarfiup sullitassai sumiinersut.

Sumiiffinni illuliorfigeqqusaanngitsuni taamaallaat D6-mi timersortarfiliortoqarsinnaavoq taanna maanna aquteqareerpoq. Inissinissami isiginnaartartut sullitassat aallaaviussapput, imeqartisivirusunillu mingutsitsisoorsinnaaneq pinaveersaartariaqarluni.

Sumiiffinni immikkut atugassiani E1 innaallagissiorfinmut atugassiaavoq, E2 tankeqarfimmut E3-lu mittarfimmut. E5 atuleriaannaavoq, E7-lu atulersinnaalluni aqqusiisoqarpat. E6 atorneqalersinnaavoq qaartiterutaasivik nuunneqarpat iml. isumannaallisaanermi ungasissusissaq annikillisinneqarpat. E9 aatsaat atorneqalersinnaavoq. A10-miit aqqusiisoqarpat. Ingerlanniakkap inissinnissaanik toqqaanissaq pisassaaq avatangiisit pillugit oqartussaasut akuersisinnaaffianni, ingerlanniagarlu pissusissamisuuinnartumik ingerlassat tamaanga attuumassuteqartut ilutigalugit pisinnaappat.

IMMIKKOORTORTAT PILERSAARUSIORNERINI UNGALORITITAT.

3.10 Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiutinik "akornusersuinngitsunik" ingerlatsinissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa kommunalbestyrelsilu akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaamaqqusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat kommunalbestyrelsilu akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianiittuni (C-) imigassallerfiusinnaasut pilersinneqarnissaat akuerineqarsinnaavoq. Kommunalborgstyrelsi tamatigit imigassallersinnaanermik akuerseqqaartassaaq, tak. Nannimersornerusut imigassallersinnaanermik akuersisarneq pillugu nalunaarutaa 29-5-92-mærsaq. Qinnuteqaat kommunalborgstyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaalliisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmiliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfiit assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungasissusissamik piimasaqaataat immikkoortortallu pilersaarusiorteranni aalajangersakkat malinneqarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsiivigitinnertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisinut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu nunaannarmut kueqqusaanngillat eqqaaviilluunniit kuuffiinut kueqqusaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinneqaqqusaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq. Silakkut ikuallaaneq nunaannarmullu eqqaaneq inerteqqutaapput, tamatumani pineqanngillat anartarfinnut eqqaavinniit anitsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinerpaaffimmiit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppog.

Illut toqqaviisa kælderisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnaavaat 3 m. Toqqaviit qisuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalluserneqassapput qalipanneqassallutillu.

Nutaamik sanaartornermi biilinnut unittarfiliornissaq piimasarineqassaaq. Najoqqutarineqarsinnaavoq ilaqutariinnut ataatsinut illuliani biilinnut uniffissaq ataaseq, ilaqutariinnullu arlariinnut illuliani illoq ataaseq allortarlugu uniffissaq ataaseq. Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq. Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuusut tamarmik naammagartumik isikkiveqarlutillu seqinnermiissinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartornermi nunamik manissaasoqarnissaa piimasarineqarsinnaavoq, nunaminertaq torersuullunilu taseqqertannginniassammat.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianiit kiassaanermi aqqtunut atassuserneqarnissaat piimasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmiit 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagagq tamanik angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammattaaq imeq eqqagagq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaanngippata.

Aqqusineeqqat biilnut unittarfittallit suliarineqarsinnaapput aqqusinernit pingaarnerniit, nunap assigani ilanngussami 3-mi takutinneqartuniit, taamaaliornikkut aqquserngit sinaanni uninnasoqartanera pinngitsoorumallugu Nunaminertakkut tamaana kuuffiliorortoqarnissaa akuergisaavoq taseqqertoqartannginnissaa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiit kiassarnermut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliortoqassaaq, tummeqqiortoqarluni assigisaanilluunniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaanera qulakkeerneqassalluni.

Illumik piginnittoq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullissisut aqputissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu. Nunaminertat suliffeqarfimmit tamaaniittunit saaffiginnittartuinillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluunniit suliffeqarfimmiit nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluunniit tingissimasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatsensartulluunniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringunigit sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissinissaq inerteqqutigisinnaavaa.

Sumiiffimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginjarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit qutaarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuinermi, ungalulersuinermi silamilu qulliliinermi maleruagassanik aalajangersaasinnaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut inunnaallu angallannerannut ajoqutaasinnaanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluunniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit. Pisanik pilanneq akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissamut oqartussanit akuersarneqarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkiisumik salinneqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaffiusut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersaarusioneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmilivigineqaaqusaanngitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

3.11 Inunnut illuliorfissiat A1 - A11 pillugit aalajangersakkat.

Naliginnaasumik aalajangersakkanut atatillugu immikkoortoq 3.10-mi aalajangersakkat innersuunneqarput, taakku inunnut illuliorfissianut tamanut atuupput sumiiffinnut ataasiakkaanut immikkut aalajangersakkat ataani taagorneqartut saniatigut.

Sumiiffiit killilersorneri nunap assigani ilanngussami 3-mi takuneqarsinnaapput. Immikkoortortat pilersaarusioneri pioreersut kommunimi pilersaarusionerit sanilliukkuminartoqqullugit sumiiffiit immikkoortortat pilersaarutaanisut normulersugaapput, imaappoq siusinnerusukkut illoqarfiup pilersaarutaa malillugu. Ajoraruartumik tamatuma kinguneraa ilaatigut tulleriinngittumik normulersuineq ataasiakkaatigullu alluisarneq.

Illuliorfik A 1.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissiatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat, illuliat nipitartut ataasiakkaat kiisalu pisiniarfiit ulluinnarni pisariaqartunik nioqqutillit 1-2. Sumiiffiup qitiusumik inissisimanera pissutigalugu inunn. isumm. suliffeqarfilt allaffiilluunniit minnerusut illuliani pioreersuni pilersinneqarnissaat akuerisaavoq. Sumiiffik utoqqaat illuata qanittuaniimmat illut ilaat utoqqarnut, innarluutilinnut allanullu utoqqaat illuanni sammisassaqaqtitsiniutinut peqataasinnaasunut iml. nerisassaminnik aatsivigineqarnissamik pisariaqartitsisunut iml. ulloq unnuarlu naallugu

nakkutigineqartariaqartunut inniminneerneqassapput.

Sumiiffik naammassillugu sanaartorfigineqarsimasutut taajumaneqarpoq.

Sumiiffimmi immikkut piomasagaatitaqarfegartoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Sanatoriamut/Anorisiorfinnguamiit Aqqusinertaamiillu.

Innaallagissamut, telefoninut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqusersugaavoq avannamullu kangia

eqqaavinnut kuuffilersugaalluni. Tamaani aqquserngit ilaat Elisipannguup Aqputaa

sangujoraaqimmat aqquserngup inissisimanerata narlorissarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffiup kangiatungaa ilaavoq tikeqqusaanngitsumut S13-mut parabol-mik tigusivittut antenneqarfimmut.

Tamaani illut eriagisassat makkuupput: B-12 1947-meersoq aamma B-112 1948-meersoq

taakkunannga B-12 ersarivilluni qaqqap qaaniippoq. Nunaminertaq B-12-p eqqaaniittoq

ilassutaasunik sanaartorfigeqqusaanngilaq, illut pioreersut annikinnerusumik ilasinnaanerat eqqaassanngikkaanni.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngup pingaarnerup Aqqusinertaap tungaanut ungasissuseri-

tinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Tamaani annertunerusumik eqqakkanik kuuffilersuineq sumiiffiup kujataata kitinnguani immap tungaanut pisinnaavoq.

Elisipannguup Aqputaa ataaqqullugu kujammut kimmut immap tungaanut kussiornikkut nunap qaani imeq kuutsinneqartassaaq.

Nunaminertat tulluuttut minnerusut meeqqat pinnguarfigisinnaasaat sanaartorfigeqqusaanngitsut

immikkoortinneqassapput. Najukkamut qanittumi pinnguartarfiit tamakku aaqigasannissaat

ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

B-488-p B-236-llu akornatigoorpoq kujammut sissap tungaanut qimussit aqputaat. Tamaani

qimmit pitunnissaat, quit, ikassat, panersiiviit, aappalaartulerfiit allallu qimussernermut

akornutaasinnaasut inissinneqarnissaat inerteqqutaavoq.

Illuliorfik A 3.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqtariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat, illuliat nipitartut ataasiakkaat, pisiniarfik ulluinnarni pisariaqartunik nioqqutilik 1 kiisalu errorsarfik illoqarfiup kitaatungaanik sullissisussaq. Ilaqtariinnut ataasiakkaanut illuliat saniatigut 1994-mi tamaaniippot inuusuttunut inissialiat 2 tamarmik 7-nik initalit.

Februaarimi 1994-mi sanaartorfissat 5-t miss. sinnerupput. Sumiiffik suli sanaartorfigineqarpoq, ilimagineqarlunilu 1994-p ingerlanerani sanaartorfigineqarnera naammassissasoq.

Sumiiffik avannamut nunaminertap imeqartitsiviusup tikitsaalisartaanut S1-mut killeqarpoq.

Nunaminertamik imeqartitsiviusumik nakkutilliusut akuersisillugit aqqusineq Umiarsuaartortarfik

ikuallattoqalersillugu aqqutissatut uiuneqarsinnaavoq kangimut C3-p tungaanut

kaajallaasoqarsinnaanngorlugu.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq aqqusinernit ukunannga: Qernertunnguamut aamma

Aqqusinertaaq, innaallagissamut telefoninullu aqqusersugaalluni. Aqqusineq Nasiffissuup

Qernertunnguamut appakaaffimmigut amilimavoq isikkivilullunilu, taamaammat pissutsit tamakku

aaqqigasannissaat akuerisaavoq. Ukioq kaajallallugu imeq 1994-mi Qernertunnguamut sinerlugu

imertartarfimmut B-1492-mut ingerlavoq Nasiffissuup pilersorneqarnissaanut.

Ataatsimoorussanik annerusunik eqqakkat kuuffeqanngillat, kisianni aqquserngit

quatsertinneqartarnerat peeqqutigalugu sumiiffiup qeqqani eqqakkanut kuuffilersuinissaq

kissaatiginarpoq.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngup pingaarnerup Qernertunnguamut tungaanut ungasissuseri-

tinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Qernertunnguamut ataaqqullugu kujammut immap tungaanut eqqagassat kuuffiliorneqarsinnaapput.

Qernertunnguamut ataallugu kujammut immap tungaanut kussiornikkut nunap qaani imeq

kuutsinneqassaaq.

Nunaminertat tulluuttut minnerusut meeqqat pinnguarfigisinnaasaat sanaartorfigeqqusaanngitsut

immikkoortinneqassapput. Najukkamut qanittumi pinnguartarfiit tamakku aaqigasannissaat

ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

Illuliorfissaq A 4.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat kiisalu iluliat nipitartut. Sumiiffiup qitiusumik inissisimanera sumiiffinnillu tamanit atugassanik ungalusimanera peqqutigalugit inunn. isumm.suliffeqarfii, allaffiit iml. pisiarfiit ataasiakkaat illuni pioreersuni pilersinneqarnissaat akuerisaavoq, annermik Aqqusinertaq sinertugu. Inunnut illuliat saniatigut 1994-mi tamaaniippoq katersortarfik. 1994-mi sanaartorfissat 0-1 sinnerupput, sumiiffiullu sanaartorfiunera naammassisutut taaneqartariaqarpoq. Sumiiffiup kitaatungaa TV-kut tingooqqaanermi antenneqarfiup tikitsaalisartaata S13-p iluaniippoq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Aqqusinertaamit, kujataatungaa Trollep Aqqutaanit aamma Qisuttarissat Aqqutaannit. Innaallagissamut, Telefonimut ukiorlu naallugu imermut aqquteqarpoq, eqqagassalli kuuffilersugaanatik.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngup pingaernerup Aqqusinertaap tungaanut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffiup eqqakkanut kuuffilersornissaa kissaatiginarpoq kujammullu pisinnaalluni atuarfiup kuuffianut atassusiinikkut kangimullu Radioqarfiup Aqqutaani eqqakkanut kuuffimmu atassusiinikkut.

Kujammut umiarsualivimmi immap tungaanut kussiornikkut nunap qaani imeq kuutsinneqassaaq, sumiiffiit saniliusut akornusersunngikkaluarlugit.

Nunaminertat tulluuttut minnerusut meeqqat pinnguarfigisinnaasaat sanaartorfigeqqusaanngitsut immikkoortinneqassapput. Najukkamut qanittumi pinnguartarfiit tamakku aqqigasannissaat ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq. Atuarfiup Trollep Aqqutaatalu tungaanut aqquteeqqat atatiinnarneqassapput, qimminut pitussiffiqeqqusaanatik, atortunik inissiivigeqqusaanatik meeqqallu angallannerat allatigut akornuserneqaqqusaanani.

Illuliorfik A 6.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat, illuliat nipitartut ataasiakkaat kiisalu errorsarfik illoqarfiup avannaatungaanik sullissisussaaq. Radioqarfiup Aqqutaani aamma Fr. Frederiksenip Aqqutaani illuni pioreersuni allaffiit iml. pisiarfiit ataasiakkaat pilersinneqarsinnaapput. Tikeraat inaat pioreersut ilaqutariinnut arlariinnut najugassiarineqarnissaat akuerisaavoq. 1994-mi tamaaniippu allaffiit 3, paarnaarussivik 1, sannavik 1, biilileriffik 1, STI-p atuarfia 1, inuusuttunut inissiaq 1 tikeraallu inaat 3. Kujataatungaa napparsimaviup eqqaaniimmat manissuullunilu tamaani illut innarlutilinnut iml. utoqqaanerusunut napparsimaviliakulanissamik pisariaqartitsisunut iniminernerneqassapput.

1994-mi sanaartorfissiat sinneruttut 1-2-put, sumiiffillu ulikkaangajallugu sanaartorfiusimasutut taaneqarluni.

Sumiiffiup kangiatungaa qulimiguulinnik mikkiartortarfiup tikitsaalisartaata S6-p iluaniippoq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Radioqarfiup Aqqutaanit, Fr. Frederiksenip Aqqutaanit kiisalu Piitakassaap Aqqutaanit, innaallagissamut, telefonimut, ukioq naallugu imermut eqqagassanullu Fr. Frederiksenip Aqqutaat sinertugu aqqusersugaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusernit pingaernerit Radioqarfiup Aqqutaata, Piitakassaap Aqqutaata Fr. Frederiksenillu Aqqutaata tungaanut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffik eqqakkanut kuuffilersorsinnaavoq eqqakkat kuuffiit Fr. Frederiksenip Aqqutaata sinaasigoortunut atassusiinikkut.

Kangimut immap tungaanut kussiornikkut nunap qaani imeq kuutsinneqassaaq.

Nunaminertat tulluuttut minnerusut meeqqat pinnguarfigisinnaasaat sanaartorfigeqqusaanngitsut immikkoortinneqassapput. Najukkamut qanittumi pinnguartarfiit tamakku aqqigasannissaat ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

Sumiiffiup kujataatungaanu iliveqarfimmu ilisineq kingulleq pivoq 1956-mi. Ukiuni 50-ni ilerit eqqlissisimatittusaanerat atuutsillugu nunaminertaq siunertanut allanut aatsaat ukioq 2006 atulerneqarsinnaavoq, tamannalu pissapat Inatsisartut iliveqarfiit pillugit peqqussutaat nr. 6, 17.10.90-meersoq malinneqassaaq, taannalu innersuunneqarpoq.

Edvard Krusep Aqqutaata kujataaniit Radioqarfiup Aqqutaata tungaanut aqquteeqqat atatiinnarneqassapput, qimminut pitussiffiqeqqusaanatik, atortunik allanillu angallannermut akornutaasinnaasunik inissiivigeqqusaanatik.

Immakkut angallannermi nalunaaquttat pioreersut (naleqqiiffiit aappaluttut) ataqqineqassapput.

Illuliorfik A 7.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat, illuliat nipitartut ataasiakkaat kiisalu pisiniarfiit ulluinnarni pisariaqartunik nioqqutillit 1-2.

1994-mi sanaartorfissiat sinneruttut 2-4-put, ilimagineqarlunilu 1994-p ingerlanerani sanaartorfigineqarnera naammassissasoq.

Kitaa tasersuup eqqaani tikitsaalisaq S1 killeqarfigaa.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Maniillat Qaqqaanit, innaallagissamut, telefonimut, ukioq naallugu imermut eqqagassanullu aqqusersugaalluni.

Tamaani annertunerusumik eqqakkanik kuuffilersuineq kuuffiit atuutereersut annertusarnerisigut pisinnaavoq, tamakkulu Fr.Frederiksenip Aqqutaa ataallugu uunnerlugit imaanut kuuttussanngorlugit pisinnaalluni.

Kangimut kussiornikkut nunap qaani imeq kuutsinneqassaaq, aqqusinernut akornutaanngitsunik.

Aqquteeqqat pioreersut atatiinnarneqassapput, qimminut pituffiqeqqusaassanatik, allisarnissaallu akuerisaalluni.

Nunaminertamik imeqartitsiviusumik nakkutilliisut akuersisillugit Juuarsip Aqqutaaniit kujammut C5-p tungaanut pingaarnermik aqquteeraliornissaq akuerineqassaaq.

Illuliorfik A 8.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat aamma illut eqimattanngorlugit iml. nipitartillugit sanaat. Sumiiffik maniitsuimmat sanaartorfissat amerlassusissaannut illut ilusissaannik toqqaaneq assut apeqqutaassaaq.

Sanaartorfissat 40-50 inissaqartinneqarput, 1954-mi arlaannaalluunniit sanaartorfiunikuunngilaq.

Sumiiffik 1982-mi illoqarfiup pilersaarutaani ilaangilaq.

Sumiiffimmi immikkut piunasaqaatitaqarfiusoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqassaaq Qernertunngumut uunnerneratigut, tassangaanniillu innaallagissap, telefonip ukiorlu kaajallallugu erngup aqqutai ingerlanneqarsinnaassallutik.

Aqqusineeqqat biilinu unittarfillit pilersinnissaat akuerisaavoq. Sumiiffiup kangiatungaani qooqqukkut aqqusinniortoqarsinnaavoq A3-mi Nasiffissuup tungaanut kaajallaasoqarsinnaanngorlugu.

Nutaanik sanaartornermi aqqusernit pingaarnert tungaannut ungasissuserlittinneqassaaq sanaartukkarniit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffiup eqqakkanut kuuffilersornera kimmur pissaaq.

Kimmur kussinilornikkut nunap qaava imaajarneqassaaq.

Sumiiffimmi meeqqat pinnguarfissaattut nunaminertat tulluuttut immikkoortinneqassapput.

Najugarisamut qanittumi pinnguarfissat tamakku aqqigasanniissat ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

Sumiiffik kujataatungaaniit aallartillugu avannaatungaannullu inaariartuaarusarlugu piorsaavigineqassaaq.

Nunagissaaneq aallartinneqassaaq sumiiffiup A3-p sanaartorfiunera naammatsilerpat, aammattaaq tak. imm. 3.9.

Illuliat inissinniarneqassapput oqqutitsisumik eqimattakkaarlugit nallerissakkamik sammiviqartillugillu qallaat sivinganeqartillugit. Toqqaviit angisuut pinngitsoorumallugit toqqavii nalleriisngikkaluarlugit illuliorneq akuerisaavoq. (Sivinganikkut illuliorneq).

Illuliorfik A 9.

Sumiiffik eqingasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut arlalinnut inissiat annerpaamik quleriit marluusut aammalu illuliat nipitartut ataasiakkaat.

Sumiiffiup qitiusumik inissisimanagera peqqutigalugu akuerineqarpoq inunn. isum. suliffeqarfiit, allafiit iml. pisiniarfiit Aqqusinertaaq Radioqarfiullu Aqqutaa sinnerlugit pilersinneqarnissaat.

Inunnik najungarineqartut saniatigut 1994-mi tamaaniippat meeraaqqeriviit, meeqqeriviit 2, meeqqat angerlarsimaffiata kujataatungaa (sinnera C5-miippoq), qatserisarfik, politeeqarfik, atuartut angerlarsimaffiat, suliffissaqartitsiniarnermi allaffik 1 kiisalu pisiniarfiit 2.

Inissamik sinneruttoqanngilaq. Aatsaat nutaamik sanaartortoqarsinnaavoq isaterisoqarneratigut. Sumiiffimmi immikkut piunasaqaatitaqarfeqartoqanngilaq, kisinni avannamut kimmur

nunaminertat imeqartitsiviusut tikitsaalisartaat killeqarfigneqarpoq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Aqqusinertaamiit, Tittus Johansenip Aqqutaaniit, Radioqarfiup Aqqutaaniit kiisalu Tasersuup aqqutaaniit, aammalu innaallagissamut, telefoninut, ukioq kaajallallugu imermut aammalu eqqagassat kuuffiinut aqqusigaalluni.

Innaallagissiorfimmiit kiaap sinneruttup B-272-mi kiassaateqarfimmut inssiarsuit kiassarneqarfisigaannut atornerata piorsaaviginissaa akuerisaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusernit pingaarnert Aqqusinertaap aamma Radioqarfiup Aqqutaata tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffiup eqqakkanut kuuffilersornera kuuffiit pioreersut piorsaaviginerisigut pisinnaavoq.

Aqqusinertaap kitaani nutaamik sanaartorneq taamaallaat akuerisaasinnaavoq sanaartorneq eqqakkat kuuffiinut atassuserneqarpat.

Nunap qaavata imaajarnera kangimut Radioqarfiup Aqqutaata sinaani kussinernut kussini-liornikkut pissaaq.

B-547-p eqqaani pinnguartarfik inssiarsuit akornanniittoq atatiinnarneqassaaq piorsaaviginissaalu akuerisaalluni.

Illuliorfik A 10.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat illuliallu nipitartut ataasiakkaat. Sumiiffik kujammut sivinganermi pilernartumut inissisimammatt, illuliorfissanit allanit akulikinnerulaartumik illuliorfiginissaa akuerisaavoq, taamaalluni inssiarsuit marlunik quleriillit ataasiakkaat avannamut kangiatungaani sanaarorneqarnissaat akuerisaavoq.

Sanaartorfissat 70-90-t inissaqartinneqarput, 1994-mi arlaannaalluunniit sanaartorfiuni-kuunngilaq.

Sumiiffimmi immikkut piomasagaatitaqarfegartoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqassaaq sumiiffik C6-mi aqqusermit pingaarnert, tassanngaanniit innaallagissamut, telefoninut, ukioq kaajallallugu imermut aqqusiisoqarsinnaalluni. Tassanngaanniit sumiiffinnut inuutissarsiutinik ingerlatsiviusunut E9-mut aamma E10-mut pilersuinermit aqqusineq ingerlatinneqarpoq. Aqquserngit minnerit biilinnut uniffissartallit pilersinnissaat akuerisaavoq. Avannaatungaani aqquserngit minnerit A11-p kujataatungaani aqqusernut minnerit atasumik pilersaarusluunneqassapput.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngit pingaarnert tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffiup eqqakkanut kuuffilersornera kujammut pissaaq.

Nunap qaavata imaajarnera kujammut immap tungaanut kussinilersuinikkut pissaaq.

Sumiiffimmi meeqqat pinnguarfissaattut nunaminertat tulluuttut immikkoortinneqassapput.

Najugarisamut qanittumi pinnguarfissat tamakku aqqigasanniissaat ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

Immikkoortortat pilersaarusiorneranni ilaassapput tamaani najugaqartut tamarmik ataatsimoorlutik sissap qanitaanik umiatsiaaqqanik, aalisarnermut qimussernermullu atuisinnaanis-saannik qulakkeeriniarluni malittarisassiat.

Sumiiffik kujammut kangianiit aallartillugu avannamut kimmullu inaariartuaarusaarlugu piorsaavigineqassaaq. Nunagissaaneq aallartinneqassaaq sumiiffik A8-p sanaartorfiunera naammassilerpat, aammattaq tak. imm. 3.9.

Illuliat inissinniarnegassapput oqqutitsisumik eqimattakkaarlugit nallerissakkamik sammivi-qartillugillu qaliaat sivinganeqartillugit. Toqqaviit angisuut pinngitsoorumallugit toqqavii nalleriisinnikkaluarlugit illuliorneq akuerisaavoq. (Sivinganikkut illuliorneq).

Illuliorfik A 11.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqutariinnut ataatsinut marlunnullu illuliat illuliallu nipitartut ataasiakkaat.

Sanaartorfissat 65-85-t inissaqartinneqarput, 1994-mi arlaannaalluunniit sanaartorfiuni-kuunngilaq.

Sumiiffimmi immikkut piomasagaatitaqarfegartoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqassaaq sumiiffik A10-mi aqqusermit pingaarnert,

tassangaanniit innaallagissamut, telefoninut, ukioq kaajallallugu imermut aqqusiisoqarsinnaalluni. Aqquserngit minnerit biilinut uniffissartallit pílersinnissaat akuerisaavoq, kujataatungaani aqqusinernut minnernut A10-miittunut atasumik pílersaarúsiuunneqassapput.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngit pingaannerit tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Sumiiffiup eqqakkanut kuuffilersornera kimmur píssaaq.

Nunap qaavata imaajarnera kimmur kussinilersuinikkut píssaaq.

Sumiiffimmi meeqqat pinnguafissaattut nunaminertat tulluuttut immikkoortinneqassapput.

Najugarisamut qanittumi pinnguafissat tamakku aqqigassanniissaat ataasiakkaanillu pinnguarnermi atortulernissaat akuerisaavoq.

Sumiiffik kujataanniit aallartillugu avannamut inaariartuaarusaarlugu pírsaavigineqassaaq.

Nunagissaaneq aallartinneqassaaq sumiiffik A10-p sanaartorfiunera naammasilerpat, aammattaaq tak. imm. 3.9.

Illuliat inissinniarneqassapput oqqutitsisumik eqimattakkaarlugit nallerissakkamik sammivi-qartillugillu qaliaat sivinganeqartillugit. Toqgaviit angisuut pinngitsoorumallugit toqqavii nalleriisnngikkaluarlugit illuliorneq akuerisaavoq. (Sivinganikkut illuliorneq).

3.12 Sumiiffiit umiarsualiveqarfiusut inuutissarsiutinillu ingerlatsiviusut B1 - B10 pillugit aalajangersakkat.

Aalajangersakkanut nalinginnaasunut atatillugu immikkoortoq 3.10-mi aalajangersakkat innersuunneqarput, taakku umiarsualivinnut inuutissarsiutinillu ingerlatsiviusunut tamanut atuupput ataani sumiiffiit ataasiakkaat pillugit immikkut aalajangersakkat saniatigut. Sumiiffiit killigi nunap assigani ilanngussami 3-mi ersipput.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 1.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, immakkut angallassilluni suliaqarnermut inniminneerneqarluni ilaatinneqarlutik quersuit aalisakkanullu suliffissuaq. Illut inuutissarsiornermut atorineqartut saniatigut 1994-mi tamaaniipput illut inunnik inigineqartut 4 angallatinillu amusermi aqqutit 1, taakku C1-mi sipileqarfimmur killipput. Uulianik timmut pumpiineq umiarsualiviup kangiatungaani ventileqarfinniit písarpoq, tamaanngaanillu E2-mi tankinut ruujoreqarluni.

1994-mi inissaq sinneruttoq 3-4000 m²-uvoq. Containerit amerlínarisigut annertunerusunik umiarsualiviup timaani nunaminertaqarnissaaq ilimagineqarpoq. Sumiiffiup ujaqqanik qaartitikkamik nunniórneratigut annertusaanissaaq akuerisaavoq, qaqqajunnallu B-802-p aamma B-539-p inaanniittup qaartiterlugu píarneqarnissaa immikkoortortap pílersaarutaa akuerisaasoq malillugu akuerisaavoq.

Sumiiffiup kangiatungaa ilaavoq tikeqqusaanngitsumut S6-mut heliportimut mikkiartornermut kitaatalu tungaa tikeqqusaanngitsumut S13-mut parabol-mik tigusivittut antenneqarfimmur.

Sumiiffimmi immikkut pímasaqaatitaqarfeqartoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Aqqusiñersuarmit.

Ikuallattoornissamut isumannaallisaaneq peqqutigalugu aqqusineeqqat marluk Issaliup Aqqutaata Pavia Leibhardtillu Aqqutaata tungaanukartup atatinneqassapput atussaajuassallutillu. E2-mi quersuup B-913-p eqqaaniit aalisakkeriviup eqqaani B1-p kujataanut aqqusiisoqarnissaa akuerisaavoq. Aqqut kaajallaaffiusinnaasoq taanna pílersinneqarpat aqqusineeqqat qulaani pineqartut marluusut aappaat matuneqarsinnaalissaaq umiarsuartigullu angallannermi sullissinerinnarmut atorineqarluni. Kutterit talissinnaapput quersuup qasersup B-30-p eqqaani, umiarsuaaqqat talittarfimmur B-724-p avannaaniittumut talissinnaallutik aalisariutillu aalisakkeriviup usigiartarfiutaani B-18-p kitaani talissinnaallutik. B-18-p nuunnguamiit qimussit aqqariaqarput. Qanoq sikkoritsiginera apequtaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut bilernermi aqqarfissatut atorineqarsinnaavoq, angallanneq sikukkut motorilinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu píssappat. Písat anginerit - soorlu arferit - amuserfissaata kujataani síssakkut pílersinneqarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffik innaallagissamut, telefoninut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqusersugaavoq. KNI-p písinarfianit B-1256-mit eqqakkat kuuffiat angallatinut amutsiviup eqqaatigut appakaaffeqarpoq, KNI-llu kantiinaata B-735-p avannaatigut umiarsualivimmur. Taamaattoq kuuffiit appakaaffiit

taakku umiarsualivimmi tipiliortitsisarput, taamaammallu sarfaqarnerumut nuunnissaat inassutigineqarluni. Eqqakkat kuuffiisa nutaat imeq eqqagaq sumiiffiup kujataani umiarsualivittaata avataanut ingerlatissavaat. Aalisakkat pikui umiarsualivittaanut eqqaqqusaanngillat aalisakkatut ilivitsutut, annikinnerusunngorlugit mikisuararsuunngorlugilluunniit aggukkatut.

Qaqqajunnaq aappalaartulerfeqarfiullunilu qamutileqarfiusoq atatiinnarneqassaaq.

Illut pioreersut arlallit isatigassatut nalilerneqarput piffissamilu pilersaaruseriorfiusumi isaterneqar-nissaat ilimagineqarluni.

Nunap imaajarneqarnera pissaaq immap tungaanut sivingalaannguartunik nunamik qalliu-sersuinikkut iml. kussiniliornikkut. Umiarsualivimmi umiarsuit angallateeqqallu pilersornissaannut benziinamik gasoliamillu tunitsiviliortoqarnissaa E2-mi tankinit ruujoritigut aqqusinikkut akuerisaavoq.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinilu ingerlatsivik B 3.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, immakkut angallassilluni suliqarnermut, taquassanik nioqquteqarnermut angallatinillu aqqigasaalluni suliaqarnermut inniminneerneqarluni. Illut inuutissarsiornermut atorineqartut saniatigut 1994-mi tamaaniippoq illu inunnik inigineqartoq 1.

Inissaaq sinneruttoq 1994-mi 3-7000m²-uvoq. Annertussutaata naatsorsornissaa ajornakuso-orpoq, nunap assigisigut toqqavissat pioreersut B8-p kujataani kangiamilu nunniorsimaneq suli ilaatinggimmassuk. Tamatumaa qaartiternerlukunik qaqqajunnallu - soorlu Qeqertannguami avannarlermi - qaartiternerisigut annertunerusumik nunniqqinneqarnissaa akuerisaavoq, immikkoortortap pilersaaruseriornera akuerisaasoq malillugu.

Kangiatungaa qulimiguullit mikkiarttornissaannut tikitsaalisap S6-p ataaniippoq.

B-1292-p eqqaani anitsiviusarsimasoq 1987-mi atorunnaarpoq, atulerseqqinnissaalu akuersaarneqarani.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Aqqusinersuarmit aamma Fr. Frederiksenip Aqqutaanit.

Imaaniit tikinneqarsinnaavoq kalaalimineerniarfiup B-756-p eqqaatigut. B-19-p eqqaani kangerliumanermi amutsiviullu B-857-p eqqaatigut qimussinut aqqariaqarpoq. Qanoq sikkoritsiginera apeqquataillugu qimussit aqqariaat sikukkut bilernermi aqqarfissatut atorineqarsinnaavoq, angallanneq sikukkut motorilinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat.

Angallatit mikinerusut singinneqarnissaat qaqinneqarnissaallu B-857-mi pisinnaasutut akuerisaavoq, angallatinillu iluarsaasarfiup B-1292-p eqqaani krani nuuttagaq atorlugu, taamaammatt sumiiffiit taakku naliginnaq inissiivigeqqusaanngillat.

Sumiiffik kallerup inneranut telefonimullu aqqusersugaavoq kislannili ukioq kaajallallugu imermut aqquteqarani. Atuarfimmiit hotelimiillu erngup eqqakkap kuuffii kalaalimineerniarfiup eqqaatigut appakaapput, Radioqarfiup Aqqutaaniit kuuffiit napparsimaviup B-8-p eqqaatigut Fr.

Frederiksenillu Aqqutaaniit kuuffiit B-460-p eqqaatigut appakaallutik. Annermik

kalaalimineerniarfiup eqqaatigut kuuffiit marluk appakaattut tippatsitsisarput, taakkulu sarfartunerusunut nuunneqarnissaat inassutigineqarluni. Nunaminertanit tiffasinnerusunit erngup eqqakkap kuuffiisa tamaanaartinnissaat akuerisaavoq.

B-756-mi kalaalimineerniarfik peqqinnissamut atatillugu eqqiluisaarnissaaq siunertarinerullugu ilusilernerneqarnissaa iml. C1-mut nuunneqarnissaa akuerisaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusinerngit pingaarnerit tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Nunap imaajarneqarnera pissaaq immap tungaanut sivingalaannguartunik nunamik qalliu-sersuinikkut.

Qeqertannguaq Avannarleq sapuserlugu ikaartarfilerluguluunniit atassuserneqassappat

lkerasannguaqqut sarfarfeqaannarnissaa qulakkeerneqassaaq, umiarsualiviup iluani erngup taarserartuarnissaa anguniarlugu.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinilu ingerlatsivik B 4.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, umiatsiaararsorluni

aalisartunut, piniarnermi qimussernermiilu atortunut aamma sunngiffimmi angallatinut mikinerusut inniminneerneqarpoq. 1994-mi tamaani taamaallaat queqarlunilu ikassaqqarpoq kiisalu

qimmiliviulluni.

1994-mi inissaq sinneruttoq 8-10.000 m²-uvoq, kisiannili naatsorsoruminaalluni ukiup kaajallakkiartornerani assigiinngitsumik atorneqartarnera pissutigalugu. Tamatuma qaartiternerlukunik qaqqajunnallu qaartiternerisigut annertunerusumik nunnioqqinneqarnissaa akuerisaavoq.

Kangiatungaa qulimiguullit mikkiartornissaannut tikitsaalisap S6-p ataaniippoq, avannaatungaalu qaartiterutaasiviup tikitsaalisartaata S5-p iluaniilluni.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Arsaaffimmu-mit. Imaaniit tikinneqarsinnaavoq kangerliumarngup qeqqani aqqarissakkut taanna aamma qimussinit aqqarfigineqartarpoq. Qanoq sikkoritsiginera apeqqutaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut biilernermi aqqarfissatut atorneqarsinnaavoq, angallanneq sikukkut motorilinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat.

Aqqariaq qatserisartut pumpiannit angallattakkamik atorneqarsinnaaniassamat aqqariaq asserneqassanngilaq tikinneqarsinnaasariaqarlunilu. Sumiiffik aqquserngit qullilersornerisa saniatigut sanaartorfiunissaanut piareersarneqanngilaq.

Erngup eqqakkap kuuffia A7 avannaaneersoq sumiiffiup kitaatungaaticigut appakaappoq. Kuuffik taanna allallu timaani nunaminertaneersut tamaanaartinnissaat akuerisaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusinerngup pingaernerup Arsaaffimmu tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter. Sumiiffimmi illuaqqat klassarneqanngitsut 12,5 m²-mik ninnerusut taamaallaat nappaqqusaapput.

Nunap imaarneqarnera pissaaq immap tungaanut kussiornikkut iml. sivingalaannguartunik nunamik qalliusersuinikkut.

Sumiiffik atorneqassaaq nunami naasoqassuseq sissuerlugu, pisariaqanngitsumik nungujartoqqunagu. Sumiiffiup atornerani aqquteeraliortoqartassaaq innuttaasut tamarmik sissap tungaanut ingerlaviginnaasaannik.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 5.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, suliffinnut (værkstedinut) toqqorsiveqarnikkullu suliffeqarfinnut inniminneerneqarluni. Suliffeqarfinnut ataasiakkaanut atatillugu matulerisutut/nakkutilliusutut sulisunut illuliornissaaq akuerisaavoq.

1994-mi inissaq sinneruttoq 5-7.000 m²-uvoq. Tamatuma qaartiternerlukunik qaqqajunnallu qaartiternerisigut nunniorneqarnissaa akuerisaavoq.

Kangiatungaa qulimiguullit mikkiartornissaannut tikitsaalisap S6-p ataaniippoq, qaartiterutaasiviullu tikitsaalisartaata S5-p iluaniilluni.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Arsaaffimmu-mit, taamaallaallu innaallagissamat aqqusersugaalluni. Telefonip aqqutai pingaernerit transformatoreqarfimmu B-1391-mut killipput. Nunaminertanit timaatungaaniittunit erngup eqqakkap kuuffiisa tamaanaartillugit peqqinnissamat avatangiisinullu oqartussaasut akuerisaaticigut appakaatsinneqarnissaa akuerisaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusinerngup pingaernerup Arsaaffimmu tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Nunap imaarneqarnera pissaaq kujammut immap tungaanut kussiornikkut iml. sivingalaannguartunik nunamik qalliusersuinikkut, aqquserngit sumiiffilluunniit saniliusoq akornusersornagit.

Nanumut avannamut D6-mi Siaqqissup tungaanut uunnerlugu sumiiffikkut kaajallaasoqarsinnaanngorlugu suliarinissaa akuerisaavoq.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 6.

Sumiiffik inuutissarsiornermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, suliffinnut toqqorsiveqarnikkullu suliffeqarfinnut inniminneerneqarluni.

Sumiiffik suli sanaartorfiunngilaq, 8-10.000 m² atorneqarsinnaalluni. Sumiiffik qaartiternerlukunik qaqqajunnallu qaartiternerisigut nunniorneqarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffik 1994-mi nunagissaaffingineqanngilaq.

Kujammut kangiatungaa qulimiguullit mittarfiata tikitsaalisartaanut S6-mut ilaavoq. Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Siaqqissuniit.

Sumiiffik immamiit tikinneqarsinnaavoq kangerliumarngup qinnguaticigut, tassuunalu qimussimik aqqariaqarpoq. Qanoq sikkoritsiginera apeqqutaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut biilernermi

aqqarfissatut atorreqarsinnaavoq, angallanneq sikukkut motorilinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat.

Sumiiffinit sanilerisanit ledningit tarnaanaqquutsinnissaat akuerisaavoq.

Nutaanik sanaartornermi aqquserngup pingaarnerup Siaqqissup tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Nunap imaajarneqarnera pissaaq aqquserngup sinaani kussiornikkut iml. sivingalaannguartunik nunamik qalliusersuinikkut, taamaaliornikkut imeq kujammut kangimut kooqqullugu.

Sumiiffiup kitaatungaani atuinermi iliveqarfik innimigineqassaaq, eqqakkanik mingutsinnaaveersaarlugu atortullu inissitat takussunartooqqunagit.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 7.

Sumiiffik inuutissarsiornermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, suliffinnut toqqorsiveqarnikkullu suliffeqarfinnut inniminneerneqarluni.

Sumiiffik suli sanaartorfiunngilaq, 10-12.000 m² atorreqarsinnaalluni, kisianni avannaatungaa qutaarluuvoq. Sumiiffik qaartiternerlukunik qaqqajunnallu qaartiternerisigut nunniorneqarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffik 1994-mi nunagissaaffingngilaq.

Tamaani immikkut piumasaqaatitaqarfiusoqanngilaq. E8-p eqqaaveqarfittallup eqqaaniinera patsisigalugu pujormiuffiullunilu tipimiuffiunissaa ilimanarpoq. Sumiiffiup kujataatungaani atuinermi iliveqarfik innimigineqassaaq, eqqakkanik mingutsinnaaveersaarlugu atortullu inissitat takussunartooqqunagit. Iliveqarfimmut kuuttoqartussanngorlugu kussiornissaaq inerteqqutaavoq.

Sumiiffik aqqusernertigut sullinneqarpoq Siaqqissuniit. Nutaanik sanaartornermi aqquserngup pingaarnerup Siaqqissup tungaannut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Nunap imaajarneqarnera pissaaq kujammut kussiornikkut iml. sivingalaannguartunik nunamik qalliusersuinikkut, aqquserngit sumiiffiillu sanianiittut akornusersornagit.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 8.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, umiatsiaararsorluni aalisartunut, piniartunut qimussinullu inniminneerneqarluni.

1994-mi inissaaq sinneruttoq 4-5.000 m²-uvoq. Tamatuma qaartiternerlukunik qaqqajunnallu qaartiternerisigut nunniorneqarnissaa akuerisaavoq, immikkoortortap pilersaarusionera akuerisaasoq malillugu.

Tamaani immikkut piumasaqaatitaqarfiusoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusernertigut sullinneqarpoq Aqqusernertaamiit. Imaaniit tикиneqarsinnaavoq kangerliumanermi nuunnguatigut, tamaani qimussit aqqariaqarput. Tamakku ikassanik, quinik, qimminik pituttanik allanilluunniit qimussernermit akornutaasunik asseqqusaanngillat.

Aqquserneqqap sinaani napp irutit sumiiffissiniarnermi qaammaqqutaasunik qullillit marlussuit eqqaassanngikkaanni sumiiffik nunagissarnikuunngilaq. Timersortarfimmiit erngup eqqakkap Koororsuakut appakaappoq. Nunaminertanit timerlenniit eqqakkanut kuuffiit tamaanaartinnissaat akuerisaavoq.

Sumiiffiup atornerani aqquteeraliortoqassaaq innuttaasut tamarmik sissap tungaanut aqqutissaqarnissaaq qulakkeerumallugu.

Sumiiffimmi illuaqqat klassarneqanngitsut 12,5 m²-mik ninnerusut taamaallaat nappaqqusaapput.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 9.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi inuutissarsiornermilu siunertanut immikkoortinneqarpoq, aalisakkanik tunisassiornermit soorlu panertulinermut, inuussutissanik pujoorinermit, nerisassat inereerlugit tunisassiarinerannut assigisaannullu inniminneerneqarluni.

Sumiiffik suli sanaartorfiunngilaq, 5-6.000 m²-lu atorreqarsinnaalluni. Tamaani ujaqqanik nunniornissaaq qaqqajunnallu qaartiternissaat akuerisaavoq.

Sumiiffik 1994-mi nunagissaaffingineqanngilaq.

Tamaani immikkut piumasaqaatitaqarfiusoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusernertigut sullinneqarpoq Qernertunngumut-mit. Imaaniit tикиneqarsinnaavoq sissaaq sinerlugu, qimussinullu aqqaraliornissaaq akuerisaalluni. Qanoq sikkoritsiginera

apeqqutaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut biilernermi aqqarfissatut atorneqarsinnaavoq, angallaneq sikukkut motorillinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat. Sinerissami aalisakkanik usigiaaffigiaaffiusinnaasut pisanillu anginerusunik soorlu puisinik arfernillu piiaffiusinnaasunik pilersitsisoqarnissaa akuerisaavoq.

Timaani nunaminertani erngup eqqakkap aqqutaasa tamaanaartinnissaat akuerisaavoq.

Kimmuk kussiornikkut iml. sivigalaannguarnut nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kuutsinneqassaag.

Assersuutigalugu panertitaliat pitsaassusaannik ajoqusiinnaasunik iml. nerisassiat mamasusaannik allannortitsisinnaasunik tipiliortunik ingerlatsisoqassanngilaq.

Suliiffik A8-miit aqqusineq tamaanga annguppat atorneqalersinnaavoq.

Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik B 10.

Sumiiffik umiarsualiveqarnermi inuutissarsiornermilu siunertanut immikkoortinneqarpoq, nutaamik umiarsualivissamat suliffeqarfinnullu umiarsualivimmuk attuumassuteqartunut inniminneerneqarluni.

Sumiiffik suli sanaartorfiunngilaq, 15-22.000 m²-lu atorneqarsinnaalluni. Tamatuma qaartiternerlukunik nunniorfigalugu qaqqajunnallu qaartiternerisigut akuerisaavoq.

1982-mi illoqarfiup pilersaarusiornerni ilaangilaq, 1994-milu suli nunagissarneqarani.

Timaani immikkut piumasagaatitaqarfiusoqanngilaq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq illuliorfinni A10-mi iml. A11-mi aqqusinermit pingaarnemit. Imaaniit tikiinneqarsinnaavoq, qimussinullu aqqaraliornissaq akuerisaalluni. Qanoq sikkoritsiginera apeqqutaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut biilernermi aqqarfissatut atorneqarsinnaavoq, angallaneq sikukkut motorillinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat.

Imaanut kussiornikkut iml. sivigalaannguarnut nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kuutsinneqassaag.

Sumiiffiup atornera saniliata E9-p atorneqarneranut atasumik pissaaq. Piffissaq ineriartortitsivissaq pillugu tak. imm. 3.9.

3.13 Sumiiffiit siunertanik ataatsimoorussiffiusut C1 - C6 pillugit aalajangersakkat.

Aalajangersakkat nalinginnaasut pillugit innersuunneqarput 3.10-mi aalajangersakkat, taakku siunertanik ataatsimoorussiffinnut tamanut atuupput, ataani aalajangersakkat immikkut ittut sumiiffinnut ataasiakkaanut atuuttut saniatigut. Sumiiffiit killigi nunap assigani ilanngussami 3-mi takuneqarsinnaapput.

Siunertanik ataatsimoorussiffik C 1. Eriagisaqarfiusoq.

Sumiiffik immikkoortinneqarpoq qiterisassatut, inunn. isumm. suliffeqarfinnut soorlu atuarfimmuk aamma utoqqaat illuarinut, oqaluffimmuk, niuernermit, allaffeqarnermit illunullu eriagisassanut inniminneerneqarluni.

Sumiiffimmi 1994-mi makkunanga peqarpoq: atuarfik, utoqqaat illuat, fritidsklub, katersugaasivik, oqaluffik, KNI-p pisiniarfii, KNI-p quersui, timiusiorfik, errorsisarfik, eqqartuussivik, allakkerivik, KNI-p allaffia kommunillu allaffia, tamatuma saniatigut inissiat amutsiviullu aqqutai sumiiffik B1-meersut. Sumiiffiup sanaartorfiunera naammassereerpoq, nutaanillu anginerusunik sanaartortoqassappat tamanna aatsaat isaterereernikkut pisinnaavoq.

Sumiiffik C1-miippuk Namminersornerulutik Oqartussat allakkiaanni "Illut illoqarfiullu immikkoortoortai piginnartariaqartut 1990"-mi illut piginnartariaqartut allatorneqarsimasut tamarmik, B-8 C4-miittoq, aamma B-12 aamma B-112 A1-miittut kisiisa pinnagit. Allakkiami eriagisariaqarfiusussatut siunnersuutigineqartup ilannguppai C1 kiisalu A1-p, B1-p E2-llu ilamerngi. Allakkiami sumiiffiit immikkoortut mikinerit tamakku piginnartariaqartut ilaangimmata, sumiiffiit kommunip pilersaarusiornerni eriagisaqarfittut ilanngunneqarsimanngillat. Takuuk ilanngussaq 3.1.

Illut makku pigliinnartariaqartut naatsorsuunneqarput:

B-2	napp. 1926-56	Fritidsklubbi, siusinn. sanatoria, børnehjemmi,
B-4	napp. 1907	Nakorsap illua.
B-9A + B	napp. 1870-1928	Katersugaasivik, siusinn. napparsimavik, siusinn. inissiaq,
B-11	napp. 1909	Nivertup illua
B-14	napp. 1871	KNI-p allaffia aningaaserivillu,
B-15	napp. 1853	Allakkerivik, siusinn. atisaarniarfik,
B-16	napp. 1852	Sannavik,
B-17	napp. 1927	Assistentip illua,
B-19A	napp. 1949	Pisin. atortuss., issunik ujaqq. qarmalik,
B-23	napp. 1923	B-29-p quia,
B-25	napp. 1920	Ataatsimiittarfik, Nuussuarmiit nuusaaq,
B-28	napp. 1861	Quersuaq, siusinn. qimatuliviisivik,
B-29	napp. 1853	Quersuaq, siusinn. pisiniarfik,
B-30	napp. 1928	Quersuaq 3-nik quleriaaq,
B-32	napp. 1921	Allakkerivup quia,
B-33	napp. 1852	Nioqutissaasivik, siusinn. saffiorfik,
B-34	napp. 1860	Pequtaasivik, siusinn. orsiivik,
B-110	napp. 1921-52	Atuarfik, qaleriit 1 ½,
B-116	napp. 1934-35	Oqaluffik,
B-117	napp. 1894	Palasip illua,
B-299	napp. 1904	B-117-p quia, ujaqqamik qammagaq,
B-300	napp. 1904	B-9-p quia, ujaqqamik qammagaq,
B-803	napp. 1925 miss.	Inissiaq, (katersungaasiviup illuutaa inoqanngitsoq, iss. ujaqq. qam

B-807A + B napp. 1925 miss. Affarleriit, iss. ujaqq.qammagaq.

Illunut eriagisaassanut qulaani taaneqartunut atatillugu piumasarineqarpoq ilaneqassatillugit, silataat qaliaasalu qalliutaat allanngortinneqassatillugit tamatigut kommunalbestyrelsi akuerseqqaartassasoq. Illut aserfallatsaalinerini atortussat atorneqartut, igalaat matullu maanna atorneqartut assigissavaat. Illut quilu, illuaqqat, ungalut assigisaallu maanna qalipaataannit allaanerumik qalipanneqassanngillat. Illut naatsiivittaata taakkunanilu naasartut piutiinnarneqassapput.

Sumiiffiup avannaatungaani nutaamik sanaartorneq illunut eriagisassanut tulluussarneqassaaq, illut qanittumiittut qalipaataasa, qalliutaasa qaliaasalu ilusaasa assigi atorlugit.

Illuliat nutaat pioreersutut sammiveqartinneqassapput.

Pisiniarfiit illutaat immikkullarissut init quleriit tamarmik katillutik annertussusaat minn. 60 m²-ussaaq.

Sumiiffik tamarni avannamut kangimut ilaa kisimi pinnani TV-kut tigooqqaanermi antenneqarfiup tikitsaalisartaata S13-p iluaniippoq. Sumiiffiup kujataatungaata tankeqarfiup tikitsaalisartaata S4 killeqarfigaa.

Sumiiffik aqqusirikkut sullinneqarfigai Aqqusinersuaq, Sanatoriamut aamma Atuarfimmut.

Sumiiffik innaallagissamut, telefoninut, ukioq kaajallugu imermut eqqakkallu kuuffiunut aqqusersugaavoq.

Illut eriagisassat arlaat kommunip ilaaniittoq isatertariaqalersimappat C1-mi nappaqqinnissaa akuerineqarsinnaavoq, tamanna pillugu immikkoortortami pilersaarusiotoqareerneratigut.

Imaanut kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qallusiinikkut nunap qaani imeq kujammut kangimullunniit kuutsinneqassaaq, aqqusineranut, oqaluffiup saani illoqannginnersamut iml. sumiiffimmut sanilerisamut akornutaanngitsumik.

Tamaani naasut suullunniit ammalu qangaaniilli aqqutaasut atatiinnarneqassapput. Tamaani aqqusineqqat immikkut pilerseqqinnissaat akuerisaanngilaq, tamakku pilersiortornerat naammatsittut isigineqarmat kisianni sulliffeqarfiit ataasiakkaat tungaannut biilnut unittarfilinnik aqqusiisoqarsinnaavoq.

Eqqartuussiviup eqqaani nutaamik marlunnik quleriimmik politeeqarfiliortoqarnissaa akuerisaavoq. Sumiiffiup avannamut kangiani B-19-p iml. B-20-p eqqaani kalaalimineerniarfiliortoqarnissaa akuerisaavoq. Oqaluffiup B-116-p aamma orsiivup B-34-p eqqaat tamanut atugassiaasut sanaartorfioqqusaanngillat, atortunik maskiinanillunniit inissiivioqqusaanatik motorilinnillu angallaffioqqusaanatik.

Aqquserngit pingaarnerit sinaanni sivirusumik biilnik uninngatitsineq pinngitsoorniarneqassaaq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusinerngup pingaernerup Sanatoriamut aamma Aqqusinertaap tungaannut ungasissuseritinnegassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimananut 5 meter.

Siunertanik ataatsimoorussiffik C 3.

Sumiiffik immikkoortinneqarpoq qiterisassatut, timersortarfimmut, meeqqerivimmut, errorsisarfimmut, pisinarfimmot ass. illoqarfiup kitaatungaaniq sullissisussanut illunullu ataasiakkaanut inniminneerneqarpoq. Naluttarfimmik, efterskolimik, timersornermi atortuarniarfimmik assigisaanilluunniit timersortarfiup atorneranut attuumassuteqartumik pilersitsinissaq akuerisaavoq, aarnmattaq illoqarfiup kitaanik sullissisussamik pilersitsisoqarsinnaavoq. Timersortarfiup illullu saniatigut 1994-mi tamaaniippot pisiarfiit 2 - kangiatungaani - aammalu iliveqarfitoq. Ilisineq kingulleq pivooq 1951-mi taamaammallu siunertamut allamut ukioq 2001-p kingorna atorneqarsinnaalluni, tak. Inatsisartut iliveqarfiit pillugit peqqussutaat nr. 6, 17.10.90-meersoq.

Isatigassat ilanngunnagit 1994-mi inissaq sinneruttoq 2-4000 m²-voq, annermik timersortarfiup avannaani kitaanilu.

Sumiiffiup kangiatungaa TV-kut tingooqqaanermi antennip tikitsaalisartaata S13-p iluaniippoq.

Sumiiffik avannamut tasersuup eqqaani tikitsaalisami S1-mut killeqarpoq.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Aqqusinertaamiit.

Sumiiffik innaallagissamut, telefonimut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqusigaavoq timersortarfillu imermut eqqakkamut aqqusigaalluni.

Nunaminertat imeqartitsiviusut oqartussaasuinit akuerineqassappat Johan Henningsenip Aqqutaa ikuallattuulernermi aqqutissatut kimmot uunnerneqarsinnaavoq A3-mi Umiarsu-aartortarfikkooluni kaajallaasoqarsinnaanngorlugu.

Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qallusiinikkut nunap qaani imeq kujammot kuutsinneqassaaq, aqqusinernut iml. sanilerisamut akornutaanngitsumik.

Pisinarfiit illutaat immikkuullarissut inat quleriit tamarmik katillutik annertussusaat minn. 60 m²-ussaaq.

Pisinarfiit annermik Aqqusinertaq sinerlugu inissinneqassappat, tamanna "pisinarfeqarfittut" isikkoqaqqullugu.

Tamaani naasut suulluunniit ammalu qangaaniilli aqputaasut atatiinnarneqassappat. Tamaani aqqusineqqat immikkut pilerseqqinnissaat akuerisaanngilaq. Timersortarfiup kitaani kaajallaalluni aqput silinnerulersinneqarnissaa akuerisaavoq. Suliffeqarfiit ataasiakkaat tungaannut biilnut unittarfittalinnik aqqusinniortoqarsinnaavoq.

Nuna manissagaq ukiukkut saarlisaarfissanngorlugu imermik serpartarneqarsinnaavoq, tamanna angallannermut akornutaanngitsumik nunallu aattulernerani imermik ajoqusiinertaqanngitsumik pisinnaappat.

Siunertanik ataatsimoorussiffik C 4.

Sumiiffik immikkoortinneqarpoq qiterisassatut, napparsimavimmut aamma kangiatungaani paaqqinnittarfillaasinnaasumut, kitaani hotelimut avannaanilu allaffinnut/peqqumaasivinnut inniminneerneqarluni.

Sumiiffik 1994-mi makkunanga peqarfiuvoq: biilit imertaatit illutaat, innaallagissap atortuunik peqqumaasivik, kommunimi sulisut sulliviat, hoteli, gillbaari, atisanik nutaalianik niuertarfik illullu. Inissaq sinneruttoq 1994-mi 0-2000 m²-uvoq sanaartorfiunera naammatsilerami.

Eriagisassatut naatsorsuunneqarpoq:

B-8 napp. 1941 Napparsimavik.

Tamaani immikkut piumasaqaatitaqarfiusoqanngilaq.

Napparsimaviup maanna pioreersup B-8-p avannaatigut uuneqarnissaa akuerisaavoq, tamanna B-8-p isikkuata atatiinnarneqarnissaanut atatilugu kusanartutut akuerineqarsinnaappat.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Aqqusinersuarmiit, Piitakassaap Aqqutaaniit aamma Radioqarfiup Aqqutaaniit.

Tamanna innaallagissamut, telefoninut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqusingaavoq Radioqarfiullu Aqqutaa atuarlugu imeq eqqagaq kuuffeqarluni. Innaallagissiorfimmii napparsimavimmut, atuarfimmot inissiarsuarmullu B-272-mut kiaap sinneruttup aqputaasa annertusarneqarnissaat akuerisaavoq.

Kommunimut sulisut sulliviat peqqumaasiveqarnerlu piffissap ingerlanerani sumiiffimmut inuutissarsiorfiusumut nuunneqartussaapput, nunaminertarlu allaffinnut, pisiniarfinnut assigisaannullu inissiarsuarnut sanileritissallugit tulluunnerusunut atorneqassalluni. Taamatuttaaq inersuaq saviminermik saattumik maligaasattumik sanaaq B-394 isaterneqanngikkuni illut eqqaaniittut assiganik qalliusersorneqassaaq. B-4/B-1-p nuriamik umiarsualivimmu sammisumik annertunneqisumik innaallagissiorfiup sulliviatut peqqumaasiviatullu atuinera nunaminertamik atuinerliuinerlut isinegiqarpoq.

Tamakku sumiiffimmut inuutissarsiorfiusumut iml. innaallagissiorfiup avannaanut nuunneqarsinnaapput, umiarsualiviullu tungaanut nunaminertaq hotelimut iml. ingerlassanut imaanut attuumassuteqartunut atorneqarsinnaalluni.

Kussiornikkut iml. sivigalaannguarternik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kujammut Aqqusinersuaq ataallugu kuutsinneqassaaq.

Pisiniarfiit illutaat immikkuullarissut inuit quleriit tamarmik katillutik annertussusaat minn. 60 m²-ussaaq.

Nutaanik sanaartornermi aqqusinerngit pingaarnert Aqqusinersuup, Piitakassaap Aqqutaata aamma Radioqarfiup Aqqutaata tungaanut ungasissuseritinneqassaaq sanaartukkamiit aqquserngup sinaakkuserneqarsimaneranut 5 meter.

Tamaani aqqusineqqat immikkut pilerseqqinnissaat akuerisaanngilaq, tamakku pilersiornerat naammatsittutut isigineqarmat kisianni suliffeqarfiit ataasiakkaat tungaanut biilinut unittarfilinnik aqqusiisoqarsinnaavoq.

Immakkut angallannermi nalunaquttat pioreersut (naleqqiiffiit qorsorpaluttut) ataqqineqassapput.

Siunertanik ataatsimoorussiffik C 5.

Sumiiffik immikkoortinneqarpoq qiterisassatut, attaveqaaatitut, allaffeqarnermut, hotelimut, pisiniarfinnut, inunn. isumaginninnermi kulturikkullu suliffeqarfinnut illunullu ataasiakkaanut inniminneerneqarluni.

Sumiiffik 1994-mi makkunanga peqarfiuvoq: radioqarfik, meeqqat angerlarsimafiat, ujaqqanik ujaraaqqanillu peqqumaasivik illullu.

Inissaq sinneruttoq 1994-mi 5-7000 m²-ussaaq ujaqqanik ujaraaqqanillu peqqumaasivik nuunneqarpat.

Inissaq annertusinneqarsinnaavoq Telep napparutaatai amerlanerit pisariaarutissappata innaallagissiorfillu sillimmataasoq Telep illuutaanut allanut qaninninngorlugu nuussinappat.

Antennit napparutitaat arlallit 1993-mi atorunnaarput peerneqarlutillu.

Sumiiffiup kangiatungaa Telep sinerissami radiukku aallakaatitsissutaata tikitsaalisartaanut S9-mut ilaavoq. Tamanna manissuummat, qitusumik inissisimalluni taamaammallu illuliorfissaqqilluni piffissap ingerlanerani aallakaatitsivik nuunneqassaaq, C5 tamarmi atorneqarsinnaaqqullugu.

Sumiiffiup avannamut kitaatungaa imeqarfiup eqqaani tikitsaalisamut S1-mut killeqarfeqarpoq.

C5 imeqarfiup tungaanut anorip sammivigikulanersaaniimmat tamatumunnga atuneq pissaaq eqqakkat tatsip tungaanut tingitsaalillugit. Sumiiffiup atorneqarnerani Telep atortuisa akornusersorneqaratik atorneqartuarsinnaanerit isumagineqassaaq, tak. Inatsisartut radiukku tigoqqaanermi akornusersuutaasinnaasut pinaveersaarniarlugit iliuuserisassat pillugit peqqussutaat nr. 11, 15.12.87-meersoq.

Sumiiffik aqqusinertigut sullinneqarpoq Radioqarfiup Aqqutaanit.

Tamanna innaallagissamut, telefoninut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqusingaavoq, kujataatungaanilu imeq eqqagaq kuuffeqarluni. Tamaannaanniit nunagissaaneq avannamut ingerlaqqissinnaavoq. A9-miit tamaanga kiaap sinneruttup aqqutaasa pilersinnissaat akuerisaavoq.

Ujaqqanut ujaraaqqanullu peqqumaasivik qaritaani 1950-kunni illulianut tulluutinningsutut nalilerneqarpoq, piffissamilu pilersaaruserfiusumi sumiiffimmut immikkut atugassiamut nuunneqassalluni.

Kussiornikkut iml. sivigalaannguarternik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kujammut kuutsinneqassaaq, aqquserngit sanilerisalluunniit akornusersornagit. Saarlisaartarfiup Tasinnguup kuutta atatiinneqassaaq, tatsip ernga immap tungaanut kuuttuaannaqullugu, imeqarfiullu tungaanut kuuleqqunagu.

Pisiniarfiit illutaat immikkuullarissut inuit quleriit tamarmik katillutik annertussusaat minn. 60 m²-ussaaq.

Tamaani naasut suulluunniit ammalu qangaariilli aqqutaasut atatiinnarneqassapput. Radioqarfiup Aqqutaata A7-mi Juuarsip Aqqutaata tungaanut kaajallaasoqarsinnaanngorlugu ilanissaa akuerisaavoq, taseq 1-p eqqaani fikitsaalisaaq S1-p oqartussaasuisa tamanna akuersaarpasuk. Aqqusineeqqat biilnut unittarfittallit pilersinneqarnissaat akuerisaavoq, taamaalilluni aqquserngit pingaernerit sinaanni uninngasarneq pinngitsoorumallugu. Aqqusineeqqat pioreersut atatiinnarneqassapput nunakkullu qullilerlugit porsaavigneqarnissaat akuerisaalluni. Sumiiffimmi tulluuttumik meeqqat pinnguarfissaqartinneqassapput. Pinnguartarfiup tamatuma aqqigasannissaa ataasiakkaanillu pinngualersornissaa akuerisaavoq. Sanaartukkat ilusilernerini illut sanilerisat silannaarineqassapput, tamarmik naammaginantumik isikkiveqarlutillu seqinermisinnaaqqullugit. Illuliat assigiimmik sammivilersorlugit assigiimmillu qaliaat sivinganilerlugit inissinnarneqassapput. Tooqaviit angisuut pinngitsoorumallugit toqqavii nalleriisngikkaluarlugit illuliorneq akuerisaavoq. (Sivinganikkut illuliorneq).

Siunertanik ataatsimoorussiffik C 6.

Sumiiffik immikkoortinneqarpoq qiterisassatut, mreeqperivimmut, ilinniartitsinermut, hotelimut, pisiniarfimmut, kulturikkut suliffeqarfimmut illunullu inniminneerneqarluni. Illut ataasiakkaat ilaqutariinnullu arlalinnut inissiat annerpaamik quleriit marlukkaat amerlanngitsut sananeqarnissaat akuerisaavoq, sumiiffik sulereernerup kingorna inoqanngilluinnaqqunagu. Sumiiffik 1994-mi suli sanaartorfiunanilu nunagissarneqanngilaq. 3/4-iata missaa atorineqarsinnaavoq, imaappoq 20-23000 m²-mik inissaqarluni. Sumiiffimmi immikkut pumasaaqaatitaqarfeqartoqanngilaq. Taamaattoq kangiatungaa imeqarfiup tungaanut tikitsaalisap S1-p eqqaaniippoq, tamannalu sanaartornermi nunallu qaavata kussiornnerani eqqaamasariaqarpoq. Sumiiffik aqqusineritigut sullinneqassaaq illuliorfik A8-miit, tamanna aqqusiniussaaq pingarneq C6 aqqusaarlugu A10-p tungaanukartoq. Innaallagissamut, telefoninut ukiorlu kaajallallugu imermut aqqutit A8-miit tamaanga ingerlatinneqassapput iml. kaajallaalluni aqqutit atuarlugit imeqarfiup eqqaa A3 aqqutigalugu. Kujammut immap tungaanut imeq eqqagaq kuuffiliorneqassaaq. Kussiornikkut iml. savigalaannguarterniq nunap qaatigut qalliusiinnikkut nunap qaani imeq kujammut immap tungaanut kuutsinneqassaaq, aqquserngit akornusersornagit. Pisiniarfiit illutaat immikkuullarissut inik quleriit tamarmik katillutik annertussusaat minn. 60 m²-ussaaq. Aqqusineeqqat biilnut unittarfittallit pilersinneqarnissaat akuerisaavoq, taamaalilluni aqquserngit pingaernerit sinaanni uninngasarneq pinngitsoorumallugu. Qimussit aqqariartortarfissaata tamanna aqqusaarlugu pilesinneqarnissaa akuerisaavoq. Qanoq sikkoritsiginera apeqqaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut bilernermi aqqarfissatut atorineqarsinnaavoq, angallanneq sikukkut motorilinnik angallannermi ileqqoreqqusaq malillugu pissappat. Sumiiffimmi tulluuttumik meeqqat pinnguarfissaqartinneqassapput. Pinnguartarfiup tamatuma aqqigasannissaa ataasiakkaanillu pinngualersornissaa akuerisaavoq. Immikkoortortat pilersaarusiorneranni tamaani najugaqartut tamarmik sissap tungaanut aqqutissaqarnissaat qulakkeerniarlugu malittarisassat ilaassapput. Kangimut kujataaniit aallartittumik avannamut kimmukarusaartumik sanaartorneq ingerlanneqassaaq. Nunagissaaneq aallartinneqassaaq A8-p sanaartorfiunera naammatsilerpat aqqusinniortoqareerpallu, aamma tak. imm. 3.10. Illuliat assigiimmik sammivilersorlugit assigiimmillu qaliaat sivinganilerlugit inissinnarneqassapput. Tooqaviit angisuut pinngitsoorumallugit toqqavii nalleriisngikkaluarlugit illuliorneq akuerisaavoq. (Sivinganikkut illuliorneq).

3.14 Sumiiffiit sanaartoriusussaannngitsut D1-D7 pillugit aalajangersakkat.

Nalinginnaasumik aalajangersakkat pillugit imm. 3.10-mi aalajangersakkat innersuunneqarput, taakku sumiiffinnut sanaartoriusussaannngitsunut tamanut atuupput, sumiiffiit ataasiakkaat pillugit immikkut aalajangersakkat ataaniittut saniatigut. Sumiiffiit killigi nunap assigani ilanngussami 3-mi takutinneqarput.

Sumiiffiit sanaartorfiusussaangitsut D1 + D2 + D3.

Sumiiffiit pingaasut taakku kujammut sinerissamiittut tamanit atugassiaralugit immikkoortinneqarput, annermik qimmilivissatut, qamutinik inissiivissatut assagisaannullu.

1994-mi tamaaniipput illuaqqat marlussuit qimmerpassuillu.

1994-mi inissaq sinneruttoq 2-5.000 m²-uvoq.

Killeqarfiusunik soqanngilaq sumiisutini D1 aamma D2-mi. Sumiisutsip D3-p kangiatungaa ilaavoq tikeqqusaangitsumut S13-imut parabol-mik tigusivittut antenneqarfimmut.

Tamaani immikkut piunasaqaatitaqarfeqartoqanngilaq.

D2 Qernertunnguamut kujataani tummeqqatigut tikinneqarsinnaavoq, D3-lu Elisipannguup

Aqqutaaniit tummeqqatigut. Aammattaaq sineriak tamarmi imaaniit tikinneqarsinnaavoq.

Tamaani nutaanik illuliortoqaqqusaanngilaq, inuutissarsiornermut atugasssanik illuliortoqaqqusaananani iml. inunn. isumm. suliffeqarfinnik pilersitsisoqaqqusaananani.

Pilersuineq siunertaralugu illut mikinerit pilersinnissaat akuerisaavoq, soorlu transformereqarfiit, silaannarmik uuttortaait Telemilu atortut.

Igaasarluni ikumaartitsineq akuerisaavoq, tamanna qaqqami ikuallattoornissamut ulorianaateqanngippat qatserisartoqarnermilu oqartussaasut inassutaat malinneqarpata. Tamaani naasartut suulluunniit piiqaqqusaanngillat taamaallaat nammineq atugasssanik naasortarnissaq akuerisaavoq.

Tummeqqat aqquteeqqallu aamma meeqqat pinnguarfigisinnaasaasa soorlu qamuteearluni sisorarfiit, pinnguaatit silamilu qullit pilersinnissaat akuerisaavoq. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiit kiassarnermut eqqakkallu kuuffiit atassusiineq nunalu qajassuullugu pisinnaappat akuerisaavoq. Qatsinnerusumi illuniit imeq eqqagaq "qasersoq" nunamut kuutsinneqartarpoq. Kuuffiit taakku ataatsimut katersornissaat sumiiffillu aqqusaarlugu ruujorikkut eqqakkat kuuffiisut ingerlatinneqarnissaat akuerisaavoq, peqqinnissaqarnermik oqartussaasut akuerisaannik appakaaffilerlugit.

Sumiiffik sanaartorfiusussaangitsoq D 4.

Sumiiffik tamanit atugassiaralugu immikkoortinneqarpoq, annermik iliveqarfitoqqatut oqaluttuarisaanermullu tunngatillugu atortunik saqqummersitsivittut.

1994-mi iliveqarfiup saniatigut tamaaniipput qerititsiviit containerit 3 sannaveeraru 1. Taakku iliveqarfiup eqqaaniitiinnarnissaat kusanartutut isigineqanngilaq, taamaammallu piffissap ingerlanerani sumiiffimmut inuutissarsiuutinik ingerlatsiviusumut nuunneqassallutik. 1994-mi inissaq sinneruttoq 2-6000 m²-uvoq, kisianni annersaa sivinganerulluni.

Sumiiffik qulimiguullit mikkiartortarfiata tikitsaalisartaata S6-p ataaniippoq.

Sumiiffik aqqusinikkut tikinneqarsinnaavoq Fr. Frederiksenip Aqqutaatigut aamma Maniillat Qaqqaatigut.

Innaallagissamut telefoninullu aqqutit aqquserngit sinaasigoortinneqarput. Qatsinnerusumi illuniit imeq eqqagaq "qasersoq" nunamut kuutsinneqartarpoq. Kuuffiit taakku ataatsimut katersornissaat sumiiffillu aqqusaarlugu ruujorikkut eqqakkat kuuffiisut ingerlatinneqarnissaat akuerisaavoq, peqqinnissaqarnermik oqartussaasut akuerisaannik appakaaffilerlugit.

Iliveqarfik atorunnaarnikuuvoq, kingullermillu ilisisoqarluni 1991-mi. Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 17.10.90-meersoq malillugu tamatumaa kingorna ukiuni 50-ni iliveqarfik eqqissisimatitaassaaq, imaappoq uk. 2041-p tungaanut.

Fr. Frederiksenip Aqqutaa ataallugu kussiornikkut nunap qaani imeq avammut kuutsinneqassaaq. Oqaluttuarisaanermut atatillugu atortut soorlu umiatsiatoqqat, qamutitoqqat, eqqaassutissat assigisaallu Fr. frederiksenip Aqqutaata kangiatungaani siatsivitoqqat eqqaannut inissinneqarsinnaapput. Siatsivitoqat atatiinneqassaaq kisianni aqigasannissaa akuerisaavoq, ikaarialersorlugu, nappartalersorlugu il.il. iml. allakkut nappaqqillugu.

Sumiiffik sanaartorfiusussaangitsoq D 6.

Sumiiffik tamanit atugassiaralugu immikkoortinneqarpoq, annermik timersornermut iliveqarfittullu.

1994-mi tamaaniipput arsaattarfik iliveqarfillu.

1994-mi inissaq sinneruttoq 45-70.000 m²-uvoq.

Sumiiffik kimmut imeqarniarnerup tikitsaalisartaata S1 killeqarfigaa.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Arsaaffimmut-mit. Aqquserngup taassuma silillinissaa

akuerisaavoq.

Kujataani siaqqissumiit B6-p aamma E6-p tungaanut aqqusinniortoqarnissaa akuerisaavoq. Innaallagissamut telefoninullu atassutit kiisalu silami qullit transformereqarfik B-1391 tikillugu aqquserneqarnikuupput, tamaannaanniillu Arsaaffimmut ingerlateqqinnisaat akuerisaavoq. A7-mi illunit imermut eqqakkamut kuuffik kujasinnerusortaaní appakaappoq. Imaq eqqagaq tamanna piffissap ingerlanerani sumiiffik aqqusaarlugu Arsaaffimmut ataallugu ruujoritigut immap tungaanut aqqusersorneqassaaq.

Kussiornikkut nunap qaani imeq kangimut kuutsinneqassaaq, aqquserngit iml. sumiiffik sanilerisaq akornusersornagit.

Iliveqarfiup avannamut kimmu allinissaa akuerisaavoq. Ukiukkut timersornermi atortuler-suinissaaq, soorlu ataarluni majuartaatinik, tinnallattaarfimmik, qamuteeqqanik sisorarfimmik assigisaannillu pilersitsinissaa akuerisaavoq.

Arsaattarfiup kujataani qaarsumi ujaraviup aappaluttup innuttaasunit sanalunnermut atorneqarnissaa akuerisaavoq. Kisianni qaartitaluni piiaaneq aatsaat pisinnaavoq immik-koortorta q pilersitseqqinnissami maieruagassanik aalajangersagartalik sularineqarsimalerpat. Sumiiffik aqqusinikkut tikikkuminartuugami, silami sammisassaqtitsiniutinut soorlu inuiattut ullorsiornermut atussallugu piukkunnarpoq, pitsorluttut aamma peqataasinnaammata. Taamaammak makkunanga pilersitsigallartarnissaa akuerisaavoq: nipilersorfiliat, issiaarfissat, qitiffissat, ingaasarfissat, tuniniaaffiit, toqqit il.il. Iliveqarfimmut timersorfimmullu atasumik biilnut unittarfiliornissaa akuerisaavoq.

Tamaani naasartut suulluunniit piiaqqusaanngillat taamaallaat nammineq atugassanik naasortarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffik sanaartorfiususaanngitsoq D 7.

Sumiiffik tamanit atugassiaralugu immikkoortinneqarpoq.

Tamaani nuna atorneqarsinnaasoq 14-28.000 m²-uvoq, annermik qatsinnerusortaa.

Sumiiffik 1994-mi suli atorneqarani.

Sumiiffik Telep tigooqqaanermi atortuisa tikitsaalisaartaata S11-p ataaniippoq. Kangimut killeqartigineqarpoq imeqarfiup tikitsaalisaarta S1.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqanngilaq qutaarlunera pequtaalluni, kisianni tummeq-qortoqarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffimmi ledningeqarfeqanngilaq.

Nunap qaaniit erngup kunnara allanngortinneqassanngilaq imeqarfiup tungaanut imeq kuulersillugu.

Sumiiffik qatsissumiimmat antennelersornissaaq aamma puugutaasaasanik antennelersornissaaq taakkunungalugu aqqusiinissaaq akuerisaavoq, ataatsimoorluni iml. tamanit atugassiaappata.

Ilisimatusermimik siunertaarluni illuaralorneq eqqaassautissaliornerlu akuerisaapput.

Sumiiffik atorneqalersinnaassaaq C6-p nunagissarnera aallartisimalerpat.

Tamaani naasartut suulluunniit piiaqqusaanngillat taamaallaat nammineq atugassanik naasortarnissaa akuerisaavoq.

3.15 Sumiiffiit pilersuiffiusut E2 - E9 pillugit aalajangersakkat.

Aalajangersakkanut naliginnaasunut atatillugu innersuuneqarput imm. 3.10-mi aalajangersakkat, taakku sumiiffinnut pilersuiffiusunut tamanit atuupput ataasiakkaanut immikkut aalajangersakkat ataani pineqartut saniatigut. Sumiiffiit killigi nunap assigani ilanngussami 3-mi takuneqarsinnaapput.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 1.

Sumiiffik pilersuinermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, innaallagissamik kiammillu pilersuinermit inniminneerneqarluni. Innaallagissiorfiup ajutoornermi innaallagissiorfittallup saniatigut 1994-mi maanlippoq illuaraq imertartarfik.

Sumiiffik 2.000 m² miss. annertussuseqarpoq, 1994-milu sanaartorfiunera naammassilerluni.

Sumiiffiup torersaruminartuunissaa siunertarlugu nunap manissarnissaa qajannaallisaaf-figineqarnissaalu akuerisaapput.

Sumiiffik immikkut piumasagaatitaqarfiunngilaq.
Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Radioqarfiup Aqqutaanit, tassanngaanniillu isaarissamik aqqusiisoqarnissaa akuerisaalluni.
Sumiiffik innaallagissap, erngup, kiaap sinneruttup telefonillu aqqutaannik pilersugaavoq, umiarsualiviullu tungaanut kuuffeqarluni.
Innaallagissiorfiup illutaasa allinissaat akuerisaavoq. Innaallagissiorfiup pujoorfissuata alutornarsarneqarnissaa qullilernerqarsinnaaneralu akuerisaavoq.
Innaallagissiorfimmiit nipiliorneq napparsimavimmut killiganiittumut akornusersuutaatinna-veersarneqassaaq.
Eqqakkanik, uuliamik allanillu umiarsualiviup mingutsinneqarnissaa inerteqqutaavoq.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 2.

Sumiiffik pilersuinermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, tankeqarfinnut peqqumaasivinnik tankitalinnut tunniussisarfirmullu inniminneerneqarluni. Tankeqarfiit saniatigut 1994-mi tamaaniippoq peqqumaasivik B-913. Umiarsuit uuliamik assartaatit B1-mi talittarfimmi pumpeqarfimmit sullinneqartarput, tassanngaanniit E2-p tungaanut uulia ruujorinik aqquteqarluni. 1994-mi inissaq sinneruttoq 3-4000 m²-uvoq. Sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarnissaa qaqqajunnallu qaartiternissaat akuerisaavoq.
Nunaminertaq tamarmi tankeqarfiup eqqaani isumannaallisaaffik S4-p iluaniippoq, nunaminertap killilernerqarnerata nunaminertap killiga assigimmagu.
Sumiiffik tamarmi TV-kut tigooqqaanermi antennep puugutaataasap tikitsaalisartaata S13-p eqqaaniippoq. Nunaminertaq imerpalasunut ikuallajasunut atorneqarmat, ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissanik aalajangersakkat immikkut ittut atuupput, tak. Namminersornerullutik Oqartussaneersoq: "Imerpalasut ikuallajasut pillugit Teknikkikkut Peqqussutit".
Tankeqarfiup ingerlanneqarnerani pisortaasoq ungaluillunilu aqqusinernik assiaq-siuttagaliisinaavoq.
Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq kommunip allaffiata KNI-llu pisinartita akornanni illoqannginnersamit. Imaaniit tikinneqarsinnaavoq tunniussisarfiup eqqaani talittarfiqqamiit. Tamatuma itisilerseqarnissaa ikkarluillu qaartiterlugit piarneqarnissaa akuerisaavoq.
Atuarfimmut eqqaani illuniit erngup eqqakkap kuuffia B-337-p kujataani imaanut appakaafteqarpoq. Sumiiffik innaallagissamut telefoninullu aqqusersugaavoq.
Kussiornikkut iml. sivigalaannguarternik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kujammut immap tungaanut kuutsinneqassaaq. Pumasarineqarsinnaavoq nunap qaavani imaajaaneq pissasoq uuliakoq immikkut paaatigalugu, erngup katersorneqarallarfissaanik tasinnortalinnikkut assigisaanilluunniit avatangiisit pillugit inatsit teknikkikkulluunniit peqqussutit malillugit.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 3.

Sumiiffik pilersuinermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, qulimiguulinnut mittarfinnut immikkoortinneqarluni. Mittarfiup illutaasalu saniatigut 1994-mi tamaaniipput timmisartut orsussussaannut (jet-A1) peqqumaasiveqarfik.
1994-mi inissaq sinneruttoq 2-4.000 m²-uvoq. Sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarnissaa qaqqajunnallu qaartiternissaat akuerisaavoq.
Sumiiffik mittarfiup portussuseq 15 m-mi mikkiartortarfiata tikitsaalisartaata S6-p ataaniippoq, kangillerpaartaalu qaartiterutaasiviup isumannaallisaaffitaata S5-p iluaniilluni.
Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Fr. Frederiksenip Aqqutaanit. Imaaniit sissaq sinerlugu tikinneqarsinnaavoq.
Tamaani innaallagissamut telefoninullu aqquteqarpoq.
Sumiiffimmi sanaartorneqarsinnaapput hangari, mittarfik mittarfiullu ingerlannerani atortussat inissinneqarsinnaallutik.
Tamaani qimmit pituttorneqaaqusaaringillat, teqqalasut ulorianartorsiortitsisinnaanerat peqqutigalugu.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 5.

Sumiiffik pilersuinermi siunertanut immikkoortinneqarpoq, anartarfinnik eqqaavittut, saviminernik

eqqaavittut peqqumaasivittullu inniminnerneqarluni. 1994-mi inuutissarsionermeri illutatuaavoq ikuallaasarfik B-1159.

1994-mi inissaq sinneruttoq 3-5000 m²-uvoq. Sumiiffiup manissarneqarnissaa immakkullu qaartiternerlukunik saviminikunilli nunniortuluni allineqarnissaa kiisalu qaqqajunnap qaartiterneqarnissaa akuerisaapput.

Sumiiffiup kangiitungaa mittarfiup mikkiartortarfiata tikitsaalisartaata S6-p ataaniippoq.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Fr. Frederiksenip Aqqutaanit. Imaaniit sissaq sinerlugu tikinneqarsinnaavoq.

Fr. Frederiksenip Aqqutaa sinerlugu innaallagissamut telefonimullu aqquteqarpoq. A7-mi illuniit eqqakkat kuuffii tamatuma kitaani nunakkut appakaaffeqarpoq. Tamakku ataatsimut katersorneqarlutik sumiiffik aqqusaarlugu imaanut ingerlanneqarnissaat akuerisaavoq. Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qalliusiinnikkut nunap qaani imeq kangimut immap tungaanut kuutsinneqassaaq.

Savimernik eqqaaviup B-1159-p kangiata tungaanut uiunnerneqarnissaa akuerisaavoq, taamaasiornikkullu piffissami pilersaarusiortiusumi tamarmi pisariaqartitsineq matuneqar sinnaassalluni. Taamaallaat savimernigut soorlu savimineq, kanngussak, kromi sanaartornermilu atortut ikuallanneqarsinnaanngitsut, soorlu qeqoq aamma betonngi, tamaanga inissinneqarsinnaatitaapput. Aatsitassat avatangiisinut ulorianartut soorlu aqerloq (biilit akkumulatoriineersoq), kviksølvi, nikkeli, cadmiumi (batteriinit mikisunit batteriiniillu immeqqittartunit pisut) ikuallanneqarsinnaasullu tamaanga inissinneqaaqusaanngillat. Savimernit eqqakkat naqillugit inikillisarneqartassapput ujaqqanillu qallersorneqassallutik.

Atortussat inissitat Fr. Frederiksen-ip Aqqutaata sinaani aqquserngup sinaakkuserneqarsi-maneranut qaninnerpaaffigissavaat 5 m.

Anartarfiit eqqaaviata imermut eqqagassamut "qasersumut" "qernertumullu" atuinnaarnissaa akuerisaavoq. Tamaani aalisakkat perlukui eqqaaqusaanngillat.

Ikuallaasarfik 1992-mili ulluinnarni atorunnaarpoq, maannalu ilaannikuinnaq eqqagassat allanit takutsaalisat pilaavimmillu eqqagassat ikuallanneqartarlutik. Taama atuinerup ingerlaannarnissaa akuerisaavoq.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 6.

Sumiiffik pilersuinermeri siunertanut immikkoortinneqarpoq, atortunik inissiivittut, ujaqqanik ujaraaqqanillu immikkoortiterivittut kiisalu qaartiterutaasivimmut inniminneerneqarluni. 1994-mi tamaani illutuaapput qaartiterutaasiviit 2.

1994-mi inissaq sinneruttoq 16-18.000 m²-voq. Nunaminertap pilersaarusiortneqarnera malillugu sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarnissaa qaqqallu qaartiternissaat akuerisaavoq.

Sumiissuseq tamangajammi tikeqqusaanngitsumiippoq S6-mi heliportimut mikkiartortarfimmi.

Sumiissuseq tamangajammi tikeqqusaanngitsumiippoq S6-mi heliportimut mikkiartortarfimmi.

Sumiiffiup ilarujussua qaartiterutaasiviup isumannaaffittaata S5-p iluaniippoq. Nunaminertaq manissoq, illoqarfimmut qanittoq tamanna atorluarumallugu qaartiterutaasivik nuunneqassaaq iml. isumannaallisaaffik millineqarluni, soorlu toqqortarisat annikillinnerisigut.

Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Arsaaffimmut-mit, imaaniillu sineriak atuarlugu tikinneqarsinnaalluni. Qaartiterutaasiviup eqqaani kangerliumanermeri qimussinut aqqariaqarpoq. Qanoq sikkoritsiginera apeqqutaatillugu qimussit aqqariaat sikukkut biillernermeri aqqarfissatut atorneqarsinnaavoq, angallaneq sikukkut motorilinnik angallannermeri ileqqoreqqusaq malillugu pissappat.

Sumiiffik suli nunagissarneqanngilaq qaartiterutaasiviup tungaanut aqqut eqqaassanngikkaanni.

Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qalliusiinnikkut nunap qaani imeq kangimut immap tungaanut kuutsinneqassaaq.

Sumiiffik aqqusaarlugu kujataani B5-mit avannaanut D6-mut kaajallaaffiusinnaasumik aqqusinniortoqarsinnaavoq.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 7.

Sumiiffik pilersuinermeri siunertanut immikkoortinneqarpoq, atortunik maskiinanillu inissiivittut, puiaasarsuanut iltimik gasimillu imalinnut toqqorsivittut kiisalu qaartiterutaasivittaassatut inniminneerneqarluni.

1994-mi inissaq sinneruttoq 21-25.000 m²-voq.

Sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarnissaa qaqqallu qaartiternissaat akuerisaavoq. Sumiisutsip kangiitungaa tikeqqusaanngitsumiippoq S6-mi heliportimut mikkiartortarfimmi. Sumiissuseq tamanna tamakkerlugu tikeqqusaanngitsumiilertussaavoq nutaami S5-mi qaartiterutissaasivik nuunneqassappat. Sumiiffiup kangiitungaa mittarfiup mikkiartortarfittaata tikitsaalisartaata S6-p ataaniippoq. Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Siaqqissumiit. Imaaniit tikinneqarsinnaavoq kujataatungaani kangerliumanikkut. Sumiiffik suli nunagissarneqanngilaq eqqaaviup tungaanut aqqut eqqaassanngikkaanni. Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kangimut immap tungaanut kuutsinneqassaaq.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 8.

Sumiiffik pilersuinerml siunertanut immikkoortinneqarpoq, ulluklut eqqaanermut pisariaqalissappallu unnuakkut eqqagassat eqqaavissaattut inniminneerseqarluni. Inissaq sinneruttoq 1994-mi 21-25000 m²-uvoq. Sumiiffiup avannamut killinga 1993-mi 1:2000-tut uuttuuserlugu nunap assiliorfiusimasup killiganit 40 m-mik avannarpasinneruvoq. Sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarneqarnissaa qaqqallu qaartiterneqarnissaat akuerisaavoq. Sumiiffiup kujataatungaa tikitsaalisaaq S5-p ataaniilissaaq E7-mi nutaamik qaartiterutaasiviliortoqassappat. Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq Siaqqissumiit. Sumiiffik suli nunagissarneqanngilaq eqqaaviup tungaanut aqqut eqqaassanngikkaanni. Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kangimut immap tungaanut kuutsinneqassaaq. Eqqaaviup avannarpasinnerusumut nuunnissaa akuerisaavoq, taamaaliornikkut arsaattarfiup pujumiusarnera annikillisinneqassammat. Maanna eqqagassat eqqarneqartarfianni akuttunnigitsumik ikuallaasarneq ingerlaannassappat kiisalu tamaanga saviminikunik sanaartornermilu atortunik ikuallassinnaanngitsunik eqqaasoqarani, piffissami pilersaarusiorfiusumi illoqarfiup eqqagassaatai tamakkerneqarsinnaapput, puussat ataasiaannartakkat annertussusaat maannatut iinnassappat.

Sumiiffik pilersuiffiusoq E 9.

Sumiiffik pilersuinerml siunertanut immikkoortinneqarpoq, ujaqkerivittut, pisariaqalissappallu anartarfiit eqqaavissaattut nutaatut aammalu pisariaqassappat nutaamik ikuallaasarfissatut inniminneerseqarluni. Inissaq sinneruttoq 5-6.000 m²-uvoq. Sumiiffiup qaartiternerlukunik manissarneqarnissaa qaqqallu qaartiterneqarnissaat akuerisaavoq. Sumiiffik immikkut piumasaaqatitaqarfiumngilaq. Sumiiffik aqqusinikkut sullinneqarpoq iluliorfik A10-miit, imaaniillu kujataani sissakkut tikinneqarsinnaalluni. Sumiiffik suli nunagissarneqanngilaq atorneqalernikuunanilu. eqqaassanngikkaanni. Kussiornikkut iml. sivigalaannguartunik nunap qaatigut qalliusiinikkut nunap qaani imeq kujammut immap tungaanut kuutsinneqassaaq. Sumiiffiup atorneqarnera saniliata B10-p atorneqarneranut atasumik pissaaq. Sumiiffik atorneqalersinnaavoq A10 aqqusinilerlugu nunagissarneqareerpat.